

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

ปลาแนวปะการัง
ของหมู่เกาะแสมสาร

ชื่อหนังสือ	:	ปลาแนวปะการังของหมู่เกาะแสมสาร
ISBN	:	978-974-384-575-8
พิมพ์ครั้งที่ ๑	:	๕๐๐ เล่ม
ปีพิมพ์	:	มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
ผู้แต่ง	:	วิภูษิต มัณฑะจิตร, สืบสิน สนธิรัตน, อศลย์ มีนาภา, อธิป พึ่งสมบุญ และ สุชา มั่นคงสมบูรณ์
จัดทำโดย		ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พิมพ์ที่	:	อาฟเฟตโต กราฟฟิก ครีเอชั่น ๑๕๐/๓๑๘ หมู่ ๕ ต.ห้วยกะปิ อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๐
ออกแบบปก	:	อศลย์ มีนาภา
ถ่ายภาพ	:	วิภูษิต มัณฑะจิตร, อศลย์ มีนาภา, อธิป พึ่งสมบุญ, สุชาติ ชาดหาด และ ธิดารัตน์ น้อยรักษา
กราฟฟิก	:	อัยยา มัณฑะจิตร
จัดรูปเล่ม	:	อศลย์ มีนาภา
พิสูจน์อักษร	:	อศลย์ มีนาภา
ติดต่อ	:	ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ๒๐๑๓๑

คำนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้ทรงมี พระราชดำริเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๕ ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศ โดยพระราชทาน ให้โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา เป็นผู้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์พันธุ กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ในระยะที่ผ่านมาถึงปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสนอง พระราชดำริเพิ่มมากขึ้นทำให้พื้นที่และกิจกรรมดำเนินงานของโครงการฯกระจายออกไปในภูมิภาค ต่าง ๆ และมีการดำเนินงานที่หลากหลายหนึ่งในการดำเนินงานนั้น คือการอนุรักษ์พื้นที่ปกปัก อนุรักษ์พันธุกรรมพืช ซึ่งทางทะเล มีอยู่เพียงพื้นที่เดียว คือหมู่เกาะแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัด ชลบุรี โดยมีการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพของเกาะในทะเลและจัดตั้ง พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพเรือ ส่วน มหาวิทยาลัยบูรพาเป็นหนึ่งในหน่วยงานที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โดยเป็นคณะปฏิบัติการ วิทยาการฯ ทำหน้าที่ในการสำรวจทรัพยากรชีวภาพตามพระราชวินิจฉัยที่ทรงพระราชทานไว้ใน การเรียนรู้ตั้งแต่ยอดเขาจดถึงใต้ทะเล ดังนั้นมหาวิทยาลัยบูรพาโดยคณะวิทยาศาสตร์และสถาบัน วิทยาศาสตร์ทางทะเล จึงได้จัดทำแผนงานวิจัยเพื่อเข้าร่วมสนองพระราชดำริ ในการสำรวจวิจัย และถ่ายทอดองค์ความรู้จากการวิจัยนี้ให้แก่นักเรียนและผู้สนใจ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ อย่างถ่องแท้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพที่ยั่งยืนต่อไป

หนังสือ “ปลาแนวปะการังหมู่เกาะแสมสาร” เป็นผลผลิตจากการวิจัยสำรวจนานมากกว่า ๓ ปี มีการเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ เพื่อให้ทราบลักษณะของประชาคมปลาแนว ปะการังและสภาพของถิ่นที่อยู่ในแนวปะการัง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลจากธรรมชาติหรือ จากมนุษย์ ในพื้นที่อนุรักษ์ที่มีการใช้ประโยชน์และการจัดการ โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ และ ได้ผลเป็นที่ประจักษ์จากการอนุรักษ์ หนังสือเล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้คนได้รู้จักทรัพยากรฯ ที่พบได้ตามแนวปะการัง ได้ความรู้และเกิดความรัก และช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่อไปได้

ทางคณะผู้วิจัยฯ จึงได้ขอพระราชานุญาตจัดพิมพ์หนังสือ “ปลาแนวปะการังหมู่เกาะ แสมสาร” และได้รับอนุญาตให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ตามหนังสือที่ พว ๐๒๐๖.๑/๑๓๗๗ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเผยแพร่สื่อแบบหนังสือฉบับนี้ต่อไป โดยมีการจัดพิมพ์ครั้งที่ ๑ เป็นจำนวน ๕๐๐ เล่ม

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยฯขอขอบคุณ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี การปฏิบัติการสำรวจได้รับการประสานงานจากเจ้าหน้าที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ และ หน่วยสงครามพิเศษทางเรือ กองทัพเรือที่ยังให้การสนับสนุนบุคลากร เรือพร้อมเชื้อเพลิง และอุปกรณ์ดำน้ำ และขอขอบคุณผู้ร่วมแผนงานวิจัยที่ช่วยผู้ตรวจอ่านต้นฉบับ และให้ข้อเสนอแนะจนได้หนังสือสำเร็จตามความตั้งใจ และขอบคุณมหาวิทยาลัยบูรพา คณะวิทยาศาตร์ ภาควิชาวาริชศาสตร์ และนิสิตผู้ช่วยวิจัยที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา รวมถึงสำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติที่พิจารณาให้การสนับสนุนทุนวิจัยอย่างต่อเนื่อง

การจัดพิมพ์ได้รับการสนับสนุนทุนจากกลุ่มศึกษานิเวศวิทยาของแนวปะการัง ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โครงการวิจัยฯได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณประจำปี

รหัสโครงการ	2556A10801010	สัญญาเลขที่ อพ.สธ. ๙ / ๒๕๕๖
รหัสโครงการ	2557A10803014	สัญญาเลขที่ อพ.สธ. ๑๓ / ๒๕๕๗
รหัสโครงการ	2558A10803026	สัญญาเลขที่ อพ.สธ. ๑๓ / ๒๕๕๘

ระยะเวลาดำเนินการ ๓ ปี (ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๖ ถึง กันยายน ๒๕๕๙)

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

สารบัญ

ปลาแนวปะการัง

ปลาแนวปะการังมีวิวัฒนาการร่วมมากับการเกิด และการพัฒนาของระบบนิเวศแนวปะการัง เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ขณะที่ระบบนิเวศแนวปะการังในอ่าวไทยมีการพัฒนาหลังจากสิ้นสุดยุคน้ำแข็ง (Holocene) เมื่อประมาณ ๗,๐๐๐ ปีที่ผ่านมา และระดับน้ำทะเลกลับลงมาอยู่ที่ระดับปัจจุบันเมื่อประมาณ ๕,๓๐๐ ปีที่ผ่านมา (Scheffers, *et. al*., 2012) ปะการังและสิ่งมีชีวิตที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จึงเข้ามาอยู่อาศัยและพัฒนาเป็นระบบนิเวศแนวปะการังในอ่าวไทยยุคใหม่ตั้งแต่นั้นมา การพัฒนาของแนวปะการังในอ่าวไทยยุคปัจจุบัน มีจุดเริ่มต้น

สัมพันธ์กับกระแสน้ำในทะเล ที่จะพัดพาตัวอ่อนของสิ่งมีชีวิตในทะเลต่าง ๆ เข้ามาในอ่าวไทย โดยชายฝั่งภาคตะวันออกจะเป็นการพัดพามาจากทะเลจีนใต้ เข้ามาผ่านเกาะต่าง ๆ ในประเทศเวียดนาม และประเทศกัมพูชา และส่วนของประเทศไทย ประชาคมปะการังจะเริ่มจากบริเวณหมู่เกาะกูด และหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด ผ่านเกาะ และกองหินใต้น้ำต่าง ๆ ในจังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี โดยเฉพาะที่เป็นส่วนของอ่าวไทยตอนใน คือบริเวณหมู่เกาะสีชัง จะเป็นประชาคมปะการังที่มีอายุน้อยที่สุดของประเทศไทย (Manthachitra and Surara, 2002) ทั้งนี้แนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสารจึงเสมือนเป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างแนวปะการังบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออกกับอ่าวไทยตอนใน โดยแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสารจะเป็นแหล่งพันธุ์ของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ให้กับแนวปะการังที่อยู่ตอนใน เช่นบริเวณหมู่เกาะล้าน และหมู่เกาะสีชัง

ปลาในแนวปะการัง คือกลุ่มปลาทะเลที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่บนแนวปะการัง แบ่งเป็น ๒ กลุ่มคือกลุ่มที่อยู่ถาวร (Permanent residence) และกลุ่มที่เข้ามาอยู่เป็นครั้งคราว (Temporary residence) โดยปลาที่อยู่ถาวรหมายถึงมีวงจรการดำรงชีวิตทั้งหมด หรือเกือบทั้งหมดผูกพันอยู่กับแนวปะการัง ในขณะที่ปลาที่มีชีวิตช่วงใดช่วงหนึ่งเข้ามาอยู่อาศัยหรือผ่านมาหาอาหาร จะจัดเป็นกลุ่มที่เข้ามาอยู่เป็นครั้งคราว ทั้งนี้ปลาแนวปะการัง เป็นกลุ่มที่มีลักษณะพิเศษ คือมีวิวัฒนาการร่วมกับการเกิดมาของแนวปะการัง ทั้งนี้รวมถึงสิ่งมีชีวิตกลุ่มอื่น ๆ ด้วย โดยการพัฒนาของกลุ่มปลาที่เข้ามาอยู่อาศัยบนแนวปะการังยุคแรกๆ นั้นเป็นบรรพบุรุษของปลาในลำดับ Perciformes ซึ่งพบว่าปลาหลายกลุ่มมีวิวัฒนาการใกล้ชิดและสอดคล้องกับเวลาการเปลี่ยนแปลงของแนวปะการัง (Rosen, 1988 และ Choat and Bellwood, 1991)

โดยปลากลุ่มแรกที่ถือว่าเป็นตัวแทนของปลาในแนวปะการังนั้น ได้แก่บรรพบุรุษของปลาข้าวเม่าน้ำลึก ในลำดับ Beryciformes ซึ่งถูกพบปลายยุค Cretaceous เมื่อประมาณ ๖๕-๗๐ ล้านปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับที่ปะการังแข็งยุคปัจจุบันได้เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ทำให้ลักษณะทางชีววิทยาของปะการังและปลาแนวปะการังมีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด อีกตัวอย่างหนึ่งคือปลาผีเสื้อที่มีการปรับตัวทั้งด้านรูปร่าง และการดำรงชีวิต ให้มีลำตัวสั้น แบนข้าง มีสีสันและลวดลายที่หลากหลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในปลาบางชนิดปากมีลักษณะเป็นท่อ ใช้สำหรับการจิกกินปะการังหรือสัตว์ที่หลบตามซอกหลืบต่าง ๆ นอกจากปลากลุ่มนี้จะอาศัย หากิน และสืบพันธุ์บริเวณแนวปะการังแล้ว ยังมีพฤติกรรมที่ใกล้ชิดกับ แนวปะการังมาก เห็นได้จากอาหารที่กินซึ่งปลาผีเสื้อหลายชนิดกินปะการังเป็นอาหารเพียงอย่างเดียว

ปลาแนวปะการังของหมู่เกาะแสมสาร

หมู่เกาะแสมสารเป็นเกาะหินปูนใกล้ชายฝั่งทะเลมีสภาพเป็นเกาะอย่างในปัจจุบันหลังผ่านยุคน้ำแข็งครั้งสุดท้าย การกลับเข้ามาตั้งถิ่นฐานของสิ่งมีชีวิตบนแนวปะการัง จะเกี่ยวข้องกับแนวปะการังที่อยู่ตอนนอกของอ่าวไทยโดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากกระแสน้ำในอ่าวไทย ที่บริเวณแสมสารมีการไหลมาจากทิศตะวันออกหรือบริเวณกลางอ่าวไทย (ทิศใต้) และทะเลจีนใต้ (Sojisuporn *et. al*., 2010)

ปลาแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสาร จัดว่าเป็นประชาคมปลาที่มีอายุน้อยเช่นเดียวกับแนวปะการัง จากตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ และสมุทรศาสตร์ที่อยู่บริเวณตอนต้นของอ่าวไทยตอนในฝั่งตะวันออก จึงเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญสำหรับสิ่งมีชีวิตในแนวปะการังบริเวณอ่าวไทยตอนใน จากการศึกษาความหลากหลายของปลาแนวปะการัง บริเวณหมู่เกาะแสมสาร ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๘ (วิภูษิต และคณะ, ๒๕๕๙) พบปลารวมทั้งสิ้น ๙๔ ชนิด จาก ๒๙ วงศ์ โดยปลากลุ่มเด่นที่ถูกพบมากทั้งจำนวนชนิด และความชุกชุม ได้แก่ ปลาสลิดหิน (Pomacentridae) และปลานกขุนทอง (Labridae) นอกจากนี้ยังพบปลากินเนื้อขนาดเล็ก เช่น ปลากะพงข้างปาน (Lutjanidae) และปลาเก๋า (Serranidae) รวมถึงปลาสวยงาม เช่น และปลาการ์ตูน (Amphiprioninae) และปลาผีเสื้อ (Chaetodontidae)

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ปลาแนวปะการังบริเวณนี้มีความหลากชนิดของปลาอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นผลมาจากการได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะประมาณ ๒๕ ปีที่ผ่านมา ที่หมู่เกาะนี้ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์พืชภายใต้โครงการตามพระราชดำริ ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีฯ ภายใต้การดูแล และบริหารจัดการของกองทัพเรือทำให้มีการรบกวนจากกิจกรรมของมนุษย์น้อยลงโดยเฉพาะจากการประมง จนกล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรทางทะเลบริเวณนี้ มาจากธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่หรืออีกนัยหนึ่งเป็นผลจากการดูแล บริหารจัดการพื้นที่ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบพื้นที่ ทั้งนี้ผลการวิจัยด้านความหลากหลายของปลา และสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในแนวปะการังใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ถึงผลของการจัดการพื้นที่อนุรักษ์นี้ได้

พื้นที่การศึกษา

การเก็บข้อมูลบริเวณแนวปะการังของเกาะต่างๆ ในหมู่เกาะแสมสาร ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยเกาะแสมสารและเกาะใกล้เคียงรวม ๙ เกาะ ได้แก่ เกาะแสมสาร เกาะแรด เกาะฉางเกลือ เกาะจวง เกาะจาน เกาะโรงโขน เกาะโรงหนัง เกาะขามและเกาะจระเข้ พื้นที่ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของกองทัพเรือ ทั้งนี้ในอดีตเคยมีหมู่บ้านชาวประมงขนาดเล็กตั้งอยู่และได้เคลื่อนย้ายออกไปเมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๓๐

จากอดีตการใช้ประโยชน์เกาะที่เป็นแหล่งประมง โดยเฉพาะการทำประมงผิดกฎหมาย เช่น การระเบิดปลาทำให้ทรัพยากรปะการังมีสภาพเสื่อมโทรมมาก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมทางทหาร ซึ่งมีผลต่อแนวปะการังด้วยเช่นกัน ทางกองทัพเรือได้มอบพื้นที่ให้แก่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี เพื่อใช้เป็นพื้นที่ศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพ ทำให้พื้นที่นี้เป็นเสมือนห้องทดลองธรรมชาติ ในการติดตามการฟื้นตัวตามธรรมชาติได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันที่โลกกำลังเผชิญกับสภาวะโลกร้อน ระบบนิเวศแนวปะการังได้รับการยอมรับว่าเป็นตัวชี้วัดทางชีวภาพที่ชัดเจนที่สุดตัวหนึ่งซึ่งการศึกษานี้เป็นการสำรวจความหลากหลายของปลาในแนวปะการังที่พบทั้งหมดในหมู่เกาะแสมสาร

รูปเกาะแสมสาร

วิธีการศึกษา

การเก็บข้อมูลและตัวอย่างปลา

การเก็บข้อมูลชนิดและความชุกชุม จะทำโดยการจำแนกชนิดและนับจำนวนในภาคสนาม บันทึกข้อมูลบนแนวสำรวจ ยาว ๑๐๐ เมตร กว้าง ๕ เมตร (๕๐๐ ตารางเมตร) ด้วยการดำน้ำแบบ SCUBA

การเก็บตัวอย่างปลา ใช้ ๓ วิธี คือ ๑) ใช้อวนติดขนาดตา ๒ เซนติเมตร ยาว ๓๐ เมตร ลึก ๑ เมตร วางลงบริเวณปลายแนวปะการังที่ความลึก ๓-๕ เมตร เมื่อเทียบกับระดับน้ำทะเลปานกลาง ซึ่งจะได้ปลาขนาดเล็กถึงขนาดกลางที่ชอบอยู่ประจำถิ่น ๒) ใช้ลอบขนาด ๑ x ๐.๕ x ๐.๕ เมตร ในการจับปลาขนาดกลางที่มีเขตการหากินกว้าง และ ๓) ถ่ายภาพนิ่งด้วยกล้องถ่ายภาพใต้น้ำความละเอียดสูงหรือวีดีโอที่ถูกบรรจุอยู่ในกล่องกันน้ำ

ปลาตัวอย่างจะถูกเก็บรักษาเบื้องต้นโดยแช่ในน้ำแข็ง เมื่อถึงห้องปฏิบัติการตัวอย่างปลาจะถูกทำความสะอาด จัดรูปร่างและถ่ายภาพ จากนั้นนำไปเก็บรักษาในฟอร์มาลินเข็มข้น ๑๐%

การจำแนกชนิดปลา

ตัวอย่างปลาที่ถูกจำแนกชนิดโดยใช้หนังสือของ Burgess, Axelrod and Hunziker (1988), Allen and Swainston (1988), Randall, Allen and Steene, (1990), Allen (1991), Kuiter (1992), Last and Stevens (1994) และนำไปเปรียบเทียบชนิดเพื่อความถูกต้อง บนฐานข้อมูล Fishbase (Froese and Pauly, 2018)

ผลการศึกษา

ผลจากการเก็บข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๘ บริเวณหมู่เกาะแสมสาร ซึ่งรวมทั้งหมดเป็นจำนวน ๕ เกาะ ได้แก่ เกาะแสมสาร เกาะปลาหมึก เกาะแรด เกาะขาม และเกาะฉางเกลือ และพบปลารวมทั้งสิ้น ๑๕๔ ชนิด จาก ๙๔ สกุล ๕๖ วงศ์ ๑๗ อันดับ และ ๒ ชั้นของปลากระดูกอ่อนและปลากระดูกแข็ง อย่างไรก็ตามพบปลากระดูกอ่อนเป็นจำนวนน้อยเพียง ๓-๔ ชนิด คือ ปลากระเบนทอง (*Taeniura lymma*) ปลากระเบนจุดฟ้า (*Neotygon kuhlii*) ปลาฉลามกบปล้องอ้อย (*Chiloscyllium punctatum*) และมีการพบเห็นปลาฉลามหูดำ (*Carcharhinus melanopterus*) บ้างเช่นกัน

องค์ประกอบชนิดของปลาแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสาร ศึกษาระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๔ ถึง พ.ศ.๒๕๕๖ เก็บข้อมูลจาก ๒๘ สถานี พบปลารวมทั้งสิ้น ๙๔ ชนิด จาก ๒๙ วงศ์ โดยปลากินพืชขนาดเล็กในวงศ์ปลาสลิดหิน (Pomacentridae) เป็นกลุ่มที่มีความหลากหลายและชุกชุมมากที่สุด โดยเฉพาะ *Neopomacentrus cyanomos* และ *Pomacentrus cuneatus* และ สำหรับปลากินเนื้อขนาดเล็ก พบปลาในวงศ์ปลานกขุนทอง พบชนิดเด่นคือ *Halicheres nigrescens และ Halichoeres chloropterus* สำหรับปลากินเนื้อ ส่วนมากเป็นปลากินสัตว์ขนาดเล็กในวงศ์ปลากะพง เช่น *Lutjanus vitta* และ *Lutjanus lutjanus*

องค์ประกอบชนิดของปลาแนวปะการังบริเวณเกาะแสมสาร และเกาะปลาหมึก ถูกประเมินในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๔ โดยการเก็บตัวอย่างปลา และการเก็บข้อมูลของชนิดและความชุกชุมที่พบในแต่ละสถานีศึกษา รวม ๑๑ สถานี พบปลารวมทั้งสิ้น ๕๙ ชนิด จาก ๒๙ วงศ์ มีปลา ๔ ชนิดที่พบชุกชุมมากที่สุด คือ *Stolephorus indicus* (๑๘.๙%) *Neopomacentrus azysron* (๑๖.๕%) *Pomacentrus cuneatus* (๑๔.๖%) และ *Neopomacentrus cyanomos* (๑๐.๖%) ความหลากหลายชนิดของปลาที่ถูกพบในแต่ละสถานีพบอยู่ระหว่าง ๘ ถึง ๒๘ ชนิด โดยสถานีที่พบปลามากชนิดที่สุดคือ สถานีทางด้านทิศตะวันออก

ของอ่าวลูกลม และเกาะปลาหมึกทางทิศใต้ ขณะที่สถานีที่พบปลาน้อยที่สุดคือ สถานีใต้อ่าวลู่ลม เมื่อพิจารณาโครงสร้างประชาคมของปลาแนวปะการัง พบว่า แบ่งออกได้เป็น ๓ กลุ่ม ตามชนิดของปลาที่พบเด่นของแต่ละกลุ่ม โดยตำแหน่ง ที่ตั้ง และทิศทางของลมมรสุมมีส่วนสำคัญต่อลักษณะโครงสร้างของถิ่นที่อยู่และ ประชาคมปลาแนวปะการังที่เข้ามาอาศัย

องค์ประกอบชนิดของปลาแนวปะการังบริเวณเกาะแรด ถูกประเมินใน ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๕ โดยการเก็บตัวอย่างปลา และการเก็บข้อมูลของชนิดและ ความชุกชุมที่พบในแต่ละสถานีศึกษา รวม ๗ สถานี พบปลารวมทั้งสิ้น ๗๘ ชนิด จาก ๒๙ วงศ์ มีปลา ๔ ชนิดที่พบชุกชุมมากที่สุด คือ *Stolepholus indicus* (๑๘.๙%) *Neopomacentrus azysron* (๑๖.๕%) *Pomacentrus cuneatus* (๑๔.๖%) และ *Neopomacentrus cyanomos* (๑๐.๖%) ความหลากหลาย ชนิดของปลาที่ถูกพบในแต่ละสถานี พบอยู่ระหว่าง ๗ ถึง ๕๖ ชนิด โดยสถานีที่ พบปลามากชนิดที่สุดคือ สถานีทางด้านทิศตะวันตกตอนเหนือพบปลามากถึง ๕๖ ชนิด และสถานีทางทิศเหนือพบ ๓๗ ชนิด ขณะที่สถานีที่พบปลาน้อยที่สุด คือ สถานีทิศตะวันตกด้านใต้ พบปลา ๗ ชนิด

องค์ประกอบชนิดของปลาแนวปะการังบริเวณเกาะขามและเกาะฉางเกลือ ถูกประเมินในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๕๖ รวมเก็บข้อมูล ๑๒ สถานี พบปลารวม ทั้งสิ้น ๗๘ ชนิด จาก ๒๖ วงศ์ ปลาที่ถูกพบชุกชุมมากมีจำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ *Neopomacentrus cyanomos* (๔๐.๘%) *Parioglossus philippinus* (๑๑.๒%) *Pomacentrus cuneatus* (๑๐.๓%) รองลงมา ได้แก่ *Stolephorus indius* (๘.๓%), *Neopomacentrus azysron* (๕.๑%) และ *Chromis viridis* (๔.๓%) ความหลากชนิดของปลาที่ถูกพบในแต่ละสถานีจะอยู่ระหว่าง ๙ - ๓๓ ชนิด โดย สถานีที่พบปลามากชนิดที่สุดคือ สถานีทางด้านทิศเหนือพบปลา ๓๑ - ๓๓ ชนิด ขณะที่สถานีที่พบปลาน้อยที่สุดคือ สถานีทิศเหนือด้านตะวันออก พบปลา ๗ ชนิด เมื่อพิจารณารวมทั้งสามปี และจากการสำรวจเพิ่มเติมจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พบ ปลาทั้งสิ้นจำนวนรวม ๑๕๔ ชนิด

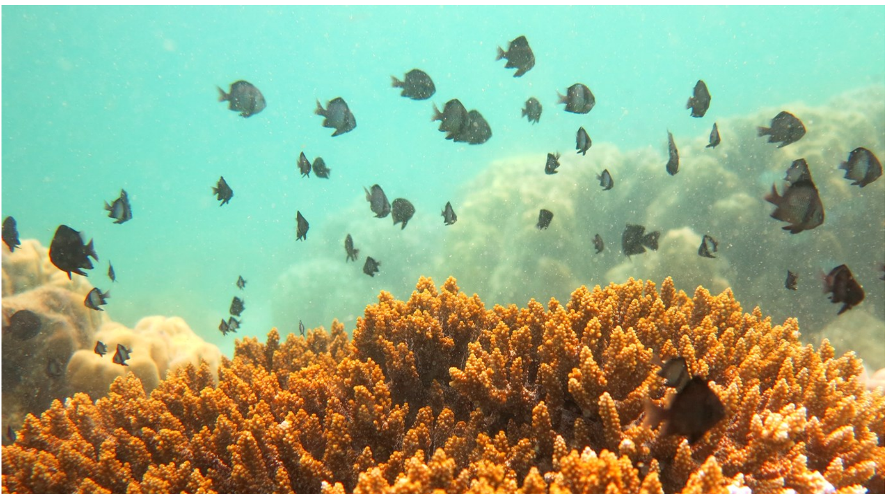
ปลาที่พบเมื่อแบ่งตามการกินอาหาร ๔ กลุ่มคือ ปลากินพืช ปลากินทั้งพืชและสัตว์ ปลากินสัตว์ และปลากินซากและสารอินทรีย์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นปลากินพืชขนาดเล็ก โดยเฉพาะจากวงศ์ปลาสลิดหิน (Pomacentridae) โดยเฉพาะอย่างยิ่งปลาในสกุล *Pomacentrus* spp. และ *Neopomacentrus* spp.

สำหรับปลากินทั้งพืชและสัตว์ ที่พบมากอยู่ในวงศ์ปลานกขุนทอง (Labridae) โดยเฉพาะสกุล *Halichoeres* spp. สำหรับปลากินเนื้อ ส่วนมากเป็นปลากินเนื้อขนาดเล็กถึงขนาดกลาง โดยเฉพาะวงศ์ปลากะรัง (Serranidae) เช่น *Cephalopholis boenak* และวงศ์ปลากะพง (Lutjanidae) เช่น *Lutjanus vitta* และ *Lutjanus lutjanus* และสำหรับกลุ่มปลากินซากหรืออินทรียสารที่พบ เช่น ปลาดุกทะเล (Plotosidae) ปลาทรายขาว (Nemipteriddae) และปลากระบอก (Mugillidae) ซึ่งปลาเหล่านี้จัดเป็นตัวแทนของปลาในแต่ละระดับชั้นในห่วงโซ่อาหารของแนวปะการังบริเวณนี้ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์

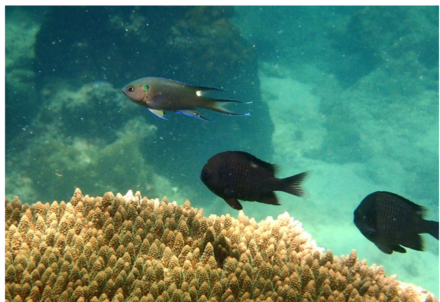
เมื่อพิจารณาจากการศึกษาที่ผ่านมาของปลาแนวปะการังที่พบในน่านน้ำไทย พบว่าบริเวณหมู่เกาะแสมสารเป็นพื้นที่ซึ่งมีความหลากหลายของชนิดปลาในแนวปะการังที่สูงแห่งหนึ่งของอ่าวไทย โดยพบปลาอย่างน้อยจำนวน ๑๕๔ ชนิด ทั้งนี้ในพื้นที่อื่นๆ โดยเฉพาะในอ่าวไทยฝั่งตะวันออก สุภาพ มงคลประสิทธิ์ และคณะ (๒๕๒๑) ได้ทำการสำรวจชนิดของปลาบริเวณหินปะการังในน่านน้ำไทย โดยทำการสำรวจตามเกาะต่างๆ ในระดับน้ำลึกไม่เกิน ๑๐ เมตร ทั้งทางด้านอ่าวไทยและทางด้านฝั่งทะเลอันดามัน พบปลา ๔๔ วงศ์ ๑๐๙ สกุล ๒๘๗ ชนิด ซึ่งต่อมา Satapoomin (2000) รายงานเกี่ยวกับชนิดของปลาแนวปะการังที่พบในบริเวณอ่าวไทย พบว่ามีปลาทั้งหมดอย่างน้อย ๒๔๐ ชนิดจาก ๔๙ วงศ์ เมื่อพิจารณาด้านจำนวนวงศ์ปลาแนวปะการังที่พบบริเวณหมู่เกาะแสมสาร พบว่ามีจำนวนวงศ์ในปริมาณกว่าครึ่งหนึ่งของวงศ์ที่พบในอ่าวไทยขณะที่จำนวนชนิดที่พบมีอยู่ประมาณ ๒๕% ของจำนวนชนิดทั้งหมดที่มีรายงานการพบในอ่าวไทย เมื่อพิจารณาในระดับพื้นที่ที่เล็กลงมาโดยการเปรียบเทียบกับเกาะในบริเวณใกล้เคียง เช่นด้านทิศตะวันตกมีการศึกษาปลาแนวปะการังที่เกาะคราม สมหมาย เจนกิจการ (๒๕๕๐) รายงานการพบปลาทะเลบริเวณเกาะคราม โดยพบปลาทั้งสิ้น ๔๐ ชนิด จาก ๒๙ สกุล และ ๑๗ วงศ์

ใกล้เคียงกับการศึกษาของ เสธ์ ทรงพลอยและคณะ (๒๕๔๘) ที่รายงานความหลากหลายของปลาที่พบบริเวณเกาะแสมสารรวม ๔๖ ชนิด จาก ๑๗ วงศ์

จากการสำรวจประชาคมปลาบริเวณเกาะแสมสารล่าสุดใน ปี พ.ศ.๒๕๖๑ ยังมีการพบปลาชนิดที่ยังไม่เคยถูกรายงาน เช่น ปลามุดทราย (*Trichonotus setiger*) และเชื่อว่ายังมีอีกหลายชนิดที่ยังไม่ได้ถูกพบ แสดงให้เห็นว่าระบบนิเวศแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสารเป็นแหล่งที่ยังมีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลาแนวปะการังมากซึ่งเป็นผลมาจากสถานที่ตั้งที่ดีและที่สำคัญคือได้รับการปกป้องดูแล รวมถึงมีการจัดการที่ดีตั้งแต่ริเริ่มโครงการฯ

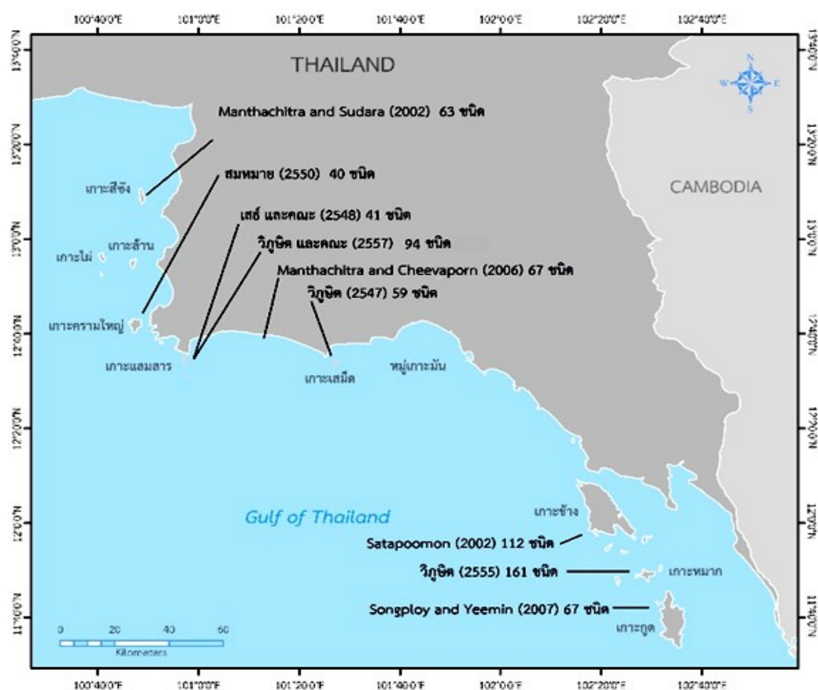

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาความหลากหลายของปลาแนวปะการังบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก สรุปผลได้ดังแสดงลงบนแผนที่ตามรูปที่ ๑ จะเห็นได้ว่าบริเวณหมู่เกาะแสมสารมีความหลากหลายของชนิดของปลาในแนวปะการังมากเป็นอันดับที่สอง รองจากปลาในแนวปะการังที่พบในบริเวณหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราดซึ่งได้แสดงถึงความสมบูรณ์ได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามหมู่เกาะแสมสารได้รับอิทธิพลจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์มาอย่างยาวนาน แม้ว่าหลังจากที่ได้เป็นพื้นที่อนุรักษ์ แล้วยังถูกคุกคามจากมนุษย์ รวมไปถึงภัยจากธรรมชาติโดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยทั้งหมดย่อมมีผลกระทบต่อสภาพของระบบนิเวศแนวปะการังในบริเวณหมู่เกาะแสมสารด้วยเช่นกัน การปกปักรักษาพื้นที่นี้จึงเป็นเรื่องที่จำเป็น

รูปที่ ๑ แผนที่อ่าวไทยฝั่งตะวันออกแสดงการพบปลาแนวปะการัง

ชนิดปลาแนวปะการังของหมู่เกาะแสมสาร

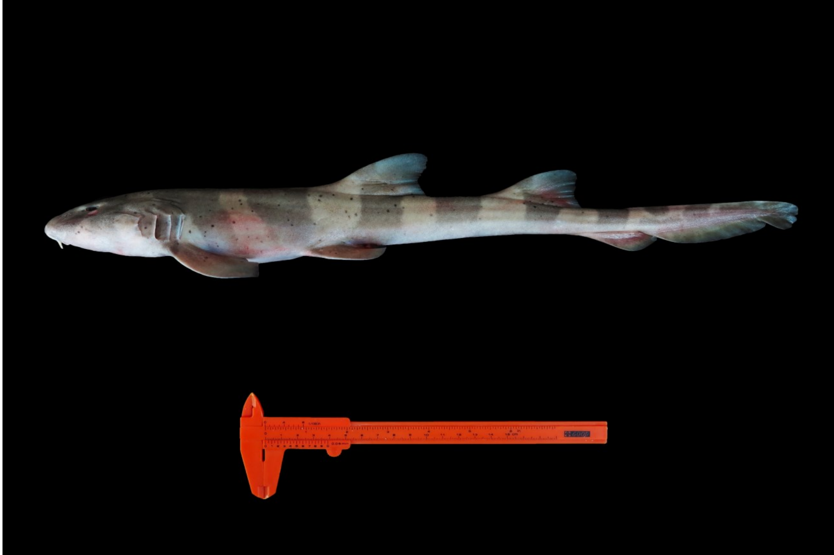

ปลาฉลามหินปล้องไผ่ (Brown band bamboo shark)

Order: Orectolobiformes

Family: Hemiscylliidae

Species: *Chiloscyllium punctatum* Müller & Henle, 1838

ลักษณะ : ลำตัวเรียวยาว ตาอยู่ทางด้านบนของส่วนหัว ปากเปิดอยู่ทางด้านล่าง ปลายริมฝีปากบนมีหนวดข้างละ ๑ เส้น มีครีบหลังสองอัน ครีบแรกอยู่บนแนวเดียวกับปลายครีบท้อง เป็นปลาขนาดเล็ก ลำตัวสีครีม มีบั้งสีน้ำตาลแดงสลับสีครีมพาดผ่านทั้งตัว ๑๐/๑๒ แถบ เมื่อโตขึ้นแถบสีครีมจะจางหายไป

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตามพื้นท้องทะเล ชายฝั่งน้ำตื้น และแนวปะการัง กินสัตว์หน้าดิน เช่น ปลา กุ้ง ปู และ หอย

ความสำคัญ/การใช้ประโยชน์ : เป็นผู้ล่า กินสัตว์ไม่มีการดูกสันหลังเป็นอาหาร เป็นปลาสวยงาม ไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ พบยาก

ปลาฉลามหูดำ (Blacktip reef shark)

Order: Orectolobiformes

Family: Carcharhinidae

Species: *Carcharhinus melanopterus* (Quoy & Gaimard, 1824)

ลักษณะ : ลำตัวเพรียวยาวทรงกระสวย ปลายส่วนหัวโค้งมน ตาเล็ก ปากเปิดอยู่ทางด้านล่าง และมีร่องสั้นที่มุมปาก มีช่องเปิดเหงือก ๕ ช่อง จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันแรกอยู่ในแนวเดียวกับครีบอกค่อนไปทางปลายครีบอก ลำตัวท่อนบนสีน้ำตาลอ่อน ด้านท้องขาวเทา ปลายของครีบหลังอันแรกมีปานสีดำ ปลายครีบหางทั้งบนและล่างมีสีดำ ครีบอกเรียวขนาดเดียวกับครับหลังอันแรก ปลาโตเต็มวัยอาจยาวถึง ๒๐๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่กลางน้ำบริเวณชายฝั่งทะเล ปลาขนาดเล็กเข้ามาบริเวณแนวปะการังเพื่อหาอาหาร กินสัตว์หน้าดิน เช่น ปลา กุ้ง ปู และ หมึก

ความสำคัญ/การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาฉลามขนาดกลาง ปลาผู้ล่า ใช้เป็นอาหาร ใช้ประโยชน์เกือบทุกส่วนของร่างกาย ปัจจุบันพบน้อยมาก

ปลาฉลามหนูจุดดำ (Blackspot shark)

Order: Orectolobifromes

Family: Carcharhinidae

Species: *Carcharhinus sealei* (Pietschmann, 1913)

ลักษณะ : ลำตัวเรียวยาวทรงกระสวย จะงอยปากเรียวปลายค่อนข้างแหลม ตาโตอยู่ทางด้านข้างของส่วนหัว ปากเปิดอยู่ทางด้านล่าง มีช่องเปิดเหงือก ๕ ช่อง ลำตัวด้านหลังมีสีเทา ด้านหลังสีเข้มมากกว่าทางด้านท้อง ปลายของครีบหลังอันที่สองมีปานสีดำ จุดเริ่มต้นของครีบหลังอันที่สองอยู่ในแนวเดียวกับครีบก้น และมีสีขาวนวล ครีบอกมีปลายเรียว ปลาโตเต็มวัยขนาดยาวสุด ๘๐ - ๑๐๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่กลางน้ำบริเวณชายฝั่งทะเล ปลาขนาดเล็กเข้ามาบริเวณแนวปะการังเพื่อหาอาหาร กินสัตว์หน้าดิน เช่น ปลา กุ้ง ปู และ หมึก

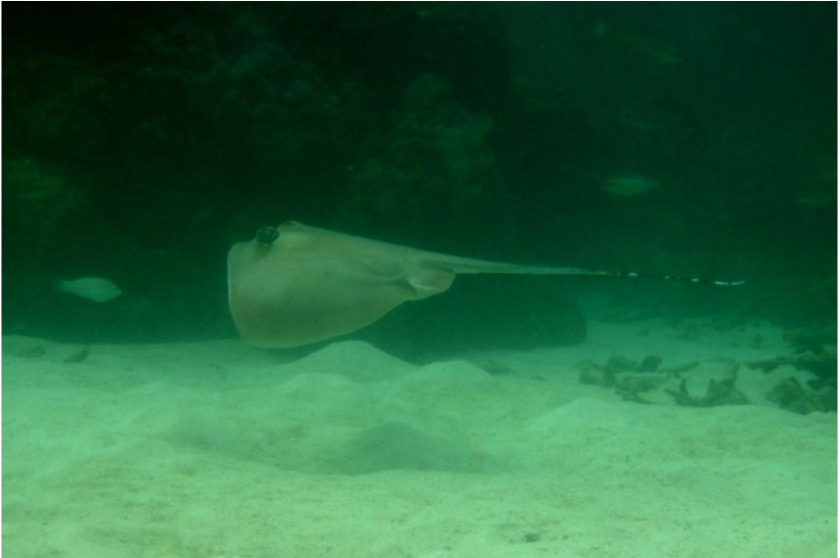
ความสำคัญ/การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาฉลามขนาดเล็ก ปลาผู้ล่า ใช้เป็นอาหาร โดยใช้เกือบทุกส่วนของร่างกาย พบจำนวนน้อย

ปลากระเบนจุดฟ้า (Blue-spotted stingray stingray)

Order: Myliobatiformes

Family: Dasyatidae

Species: *Neotrygon kuhlii* (Müller & Henle, 1841)

ลักษณะ: หัวและลำตัวแบนเป็นแผ่นรูปห้าเหลี่ยม ตายกตัวสูงขึ้นเล็กน้อย ขอบหลังตามีช่องของเปิดเหงือก (spiracle) ปากมีขนาดใหญ่เปิดอกทางด้านท้อง ครีบหางมีลักษณะเป็นแส้มีความยาวเท่ากับความยาวของลำตัว สีบริเวณส่วนครึ่งหลังของหางมีสีขาวและดำคาดคล้ายปล้องจำนวน ๓-๔ ปล้อง บนส่วนหลังของลำตัวมีจุดสีฟ้าขนาดเล็กกระจายอยู่บ้าง เงี่ยงมีพิษ พบขนาดยาวประมาณ ๖๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: อาศัยอยู่ตามพื้นท้องทะเล ชายฝั่งน้ำตื้น และบริเวณแนวปะการัง ชอบฝังตัวอยู่ใต้พื้นทรายในแนวที่ลาดชัน กินสัตว์หน้าดินเปลือกแข็ง เช่น หอย

ความสำคัญ/การใช้ประโยชน์: เป็นผู้ล่า กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง โดยเฉพาะ กุ้ง ปู หอย เป็นปลาสวยงาม พบน้อย

ปลากระเบนทอง (Ribbontail stingray)

Order: Myliobatiformes

Family: Dasyatidae

Species: *Taeniura lymma* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ: หัวและลำตัวแบน เมื่อมองดูจากด้านหลังจะมีลักษณะค่อนข้างกลม ส่วนหัวและหลังยกตัวสูงขึ้นเล็กน้อย ตามีขนาดใหญ่ยกตัวสูง ส่วนหลังของตามีช่องเปิดเหงือก (spiracle) ขนาดใหญ่ หางยาวกว่าลำตัวเล็กน้อย มีลักษณะเป็นลำ ส่วนปลายด้านบนเป็นครีบขนาดเล็ก มีเงี่ยงพิษ ๑ อัน อยู่ค่อนไปทางปลายหาง ลำตัวสีน้ำตาลแดง มีจุดสีฟ้าครามกระจายอยู่ทั่วด้านบนของลำตัว ขอบหางทั้งสองข้างมีแถบสีฟ้าพาดยาวตั้งแต่ปลายส่วนหลังของลำตัวไปจนถึงปลายครีบหาง พบขนาดยาวประมาณ ๕๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: อาศัยอยู่ตามพื้นท้องทะเล ในบริเวณชายฝั่งที่มีน้ำตื้น โดยเฉพาะในแนวปะการัง ชอบหลบซ่อนอยู่ตามซอกหรือใต้โพรงของก้อนปะการัง กินสัตว์หน้าดินที่มีเปลือกแข็ง เช่น หอย กุ้ง และ ปู เป็นอาหาร

ความสำคัญ/การใช้ประโยชน์: เป็นสัตว์ผู้ล่าและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ใช้เป็นอาหารและถูกนำมาเลี้ยงเป็นปลาสวยงาม

ปลาไหลมอเรย์หน้าเทาตาขาว (Greyface moray)

Order: Anguilliformes

Family: Muraenidae

Species: *Gymnothorax thyrsoideus* (Richardson, 1845)

ลักษณะ: ลำตัวเรียวยาว และมีส่วนหัวเล็กกว่าส่วนของลำตัว มีสีพื้นน้ำตาลเทา มีดวงตากลมขนาดใหญ่ โดยมีตาดำขนาดเล็กมากขอบตามีสีขาว รูจมูกเป็นท่อยื่นออกมาเล็กน้อย ปากกว้างมาก มีฟันแหลมยาว มีฟันที่เพดานปาก (vomerine teeth) และยังมีชุดฟันที่คอหอย (pharynxgial teeth) ไว้ใช้ในการดึงเหยื่อเข้าปาก มีรูเปิดเหงือกข้างละหนึ่งรู ลำตัวมีลักษณะค่อนข้างกลมและยาว ไม่มีครีบคู่ มีครีบหลังและครีบก้นแคบแต่ยาวตลอดลำตัวไปบรรจบกับส่วนของครีบหางขนาดความยาว ๔๐-๖๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง ในบริเวณโพรงหินหรือซอกปะการัง เป็นผู้ล่า กินปลา กุ้ง ปู และ หมึกยักษ์เป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์: สมดุลระบบนิเวศ เป็นผู้ล่าในห่วงโซ่อาหารของแนวปะการัง มีการใช้เป็นอาหาร และเป็นปลาเลี้ยงสวยงาม พบจำนวนน้อยมาก

ปลาชิ้งชั้ง (Indian anchovy)

Order: Clupeiformes

Family: Engraulidae

Species: *Stolephorus indicus* (van Hasselt, 1823)

ลักษณะ: ลำตัวแบนกว้าง มีความยาวประมาณ ๓ เท่าของความยาวส่วนหัว ครีบอกอยู่ด้านล่างของลำตัว บริเวณด้านหลังของส่วนหัว มี abdominal scutes ๓-๔ อัน ปลายส่วนสันจมูกยื่นออกมาเล็กน้อยมีลักษณะกลมมน ปากเปิดทางด้านล่าง ครีบท้องอยู่ในตำแหน่งก่อนครีบหลัง ครีบก้นอยู่ตรงกับตอนกลางของครีบหลัง ครีบหลัง ๑ ครีบ มีเกล็ดขนาดเล็ก และหลุดง่าย ตามแนวเส้นแบ่งลำตัวด้านบน-ล่าง มีแถบสีเงินคาดตั้งแต่หลังหัวถึงตอนต้นของหาง ขนาดของปลาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: เป็นปลาผิวน้ำ มักอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ ว่ายผ่านเข้ามาหากินแพลงก์ตอน บริเวณผิวน้ำเหนือแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์: เป็นอาหารของมนุษย์ เป็นปลาเศรษฐกิจที่มีการขึ้นท่าที่แสมสารเพื่อนำมาแปรรูปเป็นปลาแห้ง แต่ปัจจุบันพบเป็นจำนวนน้อย

ปลาดุกทะเล (Striped eel catfish)

Order: Siluriformes

Family: Plotosidae

Species: *Plotosus lineatus* (Thunberg, 1787)

ลักษณะ: ลำตัวยาวแบนข้างเล็กน้อย หัวแบนลงเล็กน้อย ตาเล็ก มีหนวดบนขากรรไกร ข้างละ ๒ คู่ ครีบอกอยู่หน้าครีบหลังครีบแรก ครีบท้องอยู่ตรงกับสวนหน้าของครีบหลังครีบที่สอง ครีบหลังมีสองครีบ แยกออกจากกัน โดยครีบหลังส่วนแรกจะมี spine ครีบหลังครีบที่สองยาวและต่อกับครีบหางที่มีลักษณะเป็นปลายแหลมโดยเชื่อมต่อกับครีบก้น ลำตัวมีสีน้ำตาลแดง มีแถบเส้นสีขาวสองเส้นพาดตั้งแต่ส่วนหัว จนถึงปลายหาง โตเต็มที่มีความยาวถึง ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเล ลูกปลามักพบอยู่รวมเป็นฝูงในแนวปะการัง หรือแหล่งหญ้าทะเล กินสัตว์พวก กุ้ง ปู หอย และหนอนทะเลที่อยู่ตามพื้นเป็นอาหาร โดยใช้หนวดช่วยในการหาอาหาร เงี่ยงบนครีบหลังมีพิษรุนแรง

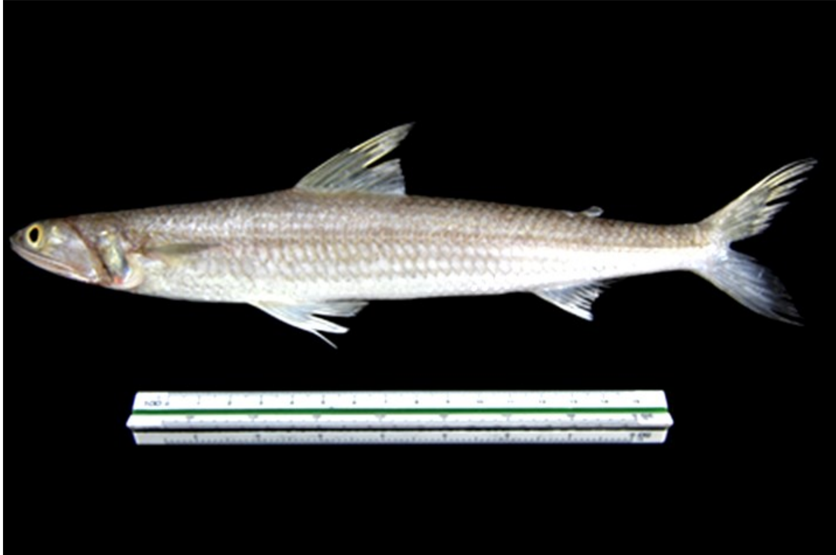
การใช้ประโยชน์: ใช้เป็นอาหาร ขายตลาดพื้นบ้าน เป็นอาหารของโลมา

ปลาตุ๊กแก, ปลาปากคม (Shortfin lizardfish)

Order: Aulopiformes

Family: Synodontidae

Species: *Saurida micropectoralis* Shindo & Yamada, 1972

ลักษณะ: ลำตัวเรียวยาวรูปทรงกระบอก ส่วนหัวเล็ก ตากลมโต ปากกว้างมากมีฟันเขี้ยว มีครีบหลัง ๑ ครีบ และมีครีบไขมันที่แข็ง และสั้นอยู่ตรงบริเวณในที่ตรงกันข้ามกับครีบก้นส่วนท้ายของลำตัว หรือค่อนไปทางด้านหลังของลำตัว ครีบอกบางใสมีขนาดเล็ก ครีบท้องอยู่หลังครีบอกมากและอยู่ก่อนครีบหลังเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวมีสีน้ำตาลปนเทา สีบริเวณด้านหลังเข้มกว่าทางด้านท้อง ขนาดยาว ๒๕-๓๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: อาศัยอยู่ตามพื้นท้องทะเลที่เป็นโคลนปนทราย กินสัตว์เป็นอาหารโดยเฉพาะ กุ้ง ปู และ ปลา

การใช้ประโยชน์: ปลาทะเลเศรษฐกิจ ใช้ทำปลาเค็มแห้ง เป็นปลาผู้ล่าในห่วงโซ่อาหารในแนวปะการัง

ปลาตุ๊กแก, ปลาปากคม (blunt-nose lizardfish)

Order: Aulopiformes

Family: Synodontidae

Species: *Trachinocephalus myops* (Forster, 1801)

ลักษณะ: ลำตัวยาวส่วนหัวเล็กมน ตากลม ปากกว้างมากมีฟันเขี้ยว มีครีบหลัง ๑ ครีบ และมีครีบไขมันที่แข็ง และสั้นอยู่ตรงบริเวณส่วนปลายของครีบก้น ครีบอกบางใสมีขนาดเล็ก ครีบท้องอยู่หลังครีบอกมากและอยู่ก่อนครีบหลังเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวมีสีเทาฟ้า หลังตอนบนของแผ่นปิดเหงือกมีปานสีดำ มีแถบสีเหลืองทองพาดตลอดแนวยาวของลำตัว ๔ แถบ พบปลามีขนาด ๒๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: อาศัยอยู่ตามพื้นท้องทะเลที่เป็นโคลนปนทราย กินสัตว์เป็นอาหารโดยเฉพาะ กุ้ง ปู และปลา

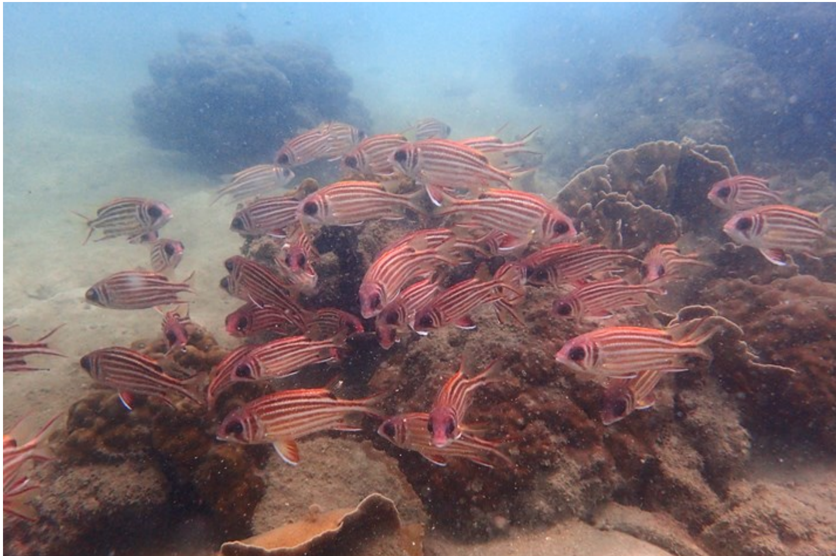
การใช้ประโยชน์: ปลาทะเลเศรษฐกิจ ใช้ทำปลาเค็มแห้ง เป็นปลาผู้ล่าในห่วงโซ่อาหารในแนวปะการัง

ปลาข้าวเม่าน้ำลึกแดง (Red squirrelfish)

Order: Holocentriformes

Family: Holocentridae

Species: *Sargocentron rubrum* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง ตาขนาดใหญ่รัศมียาวเกือบครึ่งหนึ่งของส่วนหัว ปากขนาดใหญ่ ตอนล่างของแผ่นปิดเหงือกเป็นหนามยื่นออกมาเล็กน้อย ครีบหลังตอนปลายมีก้านครีบค่อนข้างยาว ครีบหางเป็นรูปกรรไกรขอบบนและล่างเป็นสีแดงพื้นเป็นสีเหลืองมีสีแดงแซมเล็กน้อย ครีบท้องสีแดงมีตำแหน่งอยู่หลังครีบอกเล็กน้อย ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดแข็งเหมือนเกราะ ปลามีสีแดงสดและมีแถบสีขาวพาดตลอดแนวยาวของลำตัว ๖ แถบ พบขนาดยาว ๒๕-๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ในบริเวณแนวปะการังพบตอนปลายของแนวตามซอกหรือใต้แผ่นปะการัง พบอยู่รวมฝูงขนาดเล็ก เวลากลางวันอยู่ในที่มีแสงน้อย ออกมาหากินในเวลากลางคืน เป็นปลาผู้ล่ากินสัตว์ขนาดเล็ก เช่น กุ้ง ปู และ ปลา

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ใช้เป็นอาหารได้

ปลาข้าวเม่าน้ำลึก (Doubletooth soldierfish)

Order: Holocentriformes

Family: Holocentridae

Species: *Myripristis hexagona* (Lacepède, 1802)

ลักษณะ : ลำตัวค่อนข้างสั้น แบนข้าง ตามีขนาดใหญ่รัศมียาวเกือบครึ่งหนึ่งของส่วนหัว มีปากขนาดใหญ่ ตอนล่างของแผ่นปิดเหงือกไม่เป็นหนาม ครีบหลังแบ่งเป็น ๒ ตอน ครีบหลังตอนแรกมีลักษณะก้านครีบแข็ง ส่วนครีบหลังตอนที่ ๒ จะเชื่อมต่ออยู่ครับครีบหลังตอนแรก มีขนาดเดียวกับครีบก้น ครีบท้องมีตำแหน่งอยู่หลังครีบอกเล็กน้อย ครีบหางเว้าลึก ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดขนาดใหญ่ ปลามีสีแดงสดทั้งตัว โดยเกล็ดมีความเข้มของสีต่างกัน พบขนาด ๒๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ในบริเวณแนวปะการังโดยเฉพาะตอนปลายของแนวปะการัง พบตามซอกปะการัง มักพบอยู่ ๑ หรือ ๒ ตัว เวลากลางวันมักหลบอยู่ในที่มีแสงน้อยและออกมาหาอาหารในเวลากลางคืน เป็นปลาผู้ล่ากินสัตว์ขนาดเล็กจำพวก กุ้ง ปู และ ลูกปลา

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาใบมีดโกน (Grooved razor-fish)

Order: Syngathiformes

Family: Centriscidae

Species: *Centriscus scutatus* Linnaeus, 1758

ลักษณะ : ลำตัวยาว ลักษณะคล้ายใบมีด ตามีขนาดเล็ก ส่วนหัวยาวปากเป็นท่อยาว หลังเป็นแนวเส้นตรง มีปลายแหลมคล้ายหนาม (dorsal spine) ส่วนปลายเป็นชุดของครีบหลัง ครีบหาง และครีบก้นช่วยการที่ว่ายน้ำแบบหัวทิ่มลงพื้น ครีบอกเป็นรูปพัดปลายตัด ครีบท้องเล็ก ครีบหลังและครีบก้นเป็นแผ่นเล็ก ครีบหางเล็กปลายโค้งมน ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดที่เปลี่ยนรูปเป็นเกราะเรียบสะท้อนแสงหุ้มทั้งตัว กลางลำตัวเป็นแถบสีน้ำตาลแดงพาดยาวมีขีดสีขาวพาดจากหลังและท้องเกือบตลอดลำตัว พบขนาด ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณปลายของแนวปะการัง หากินตอนกลางคืน อยู่รวมฝูงขนาดเล็ก พบบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง จัดเป็นปลาผู้ล่ากินสัตว์กลุ่ม กุ้ง ปูขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาม้าน้ำ (Spotted seahourse)

Order: Syngathiformes

Family: Syngnathidae

Species: *Hippocampus kuda* Bleeker, 1852

ลักษณะ : ลำตัวสั้น แบนข้าง หางเป็นแท่งยาว ตากลมโต หัวทรงสามเหลี่ยม ปากเล็กมีลักษณะเป็นท่อยาว ร่างกายปกคลุมด้วยเกล็ดที่เปลี่ยนรูปเป็นเสมือนเกราะติดกันหุ้มทั้งตัว ครีบหลังมีขนาดเล็ก ไม่มีครีบก้น ครีบอกเล็กเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าบางใส ครีบหางเป็นท่อนยาวเรียวปลายแหลม ไม่มีครีบก้น ลำตัวมีสีแตกต่างกัน ตัวโตเต็มวัยลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อนหางสีน้ำตาลเข้ม อย่างไรก็ตามพบว่าสีของปลาม้าน้ำมีความหลากหลายมากสามารถพบได้ทั้งสีน้ำตาลอ่อน น้ำตาลเข้ม หรือสีดำ พบขนาด ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณปลายของแนวปะการัง หากินตอนกลางคืน พบอยู่เดี่ยวหรือเป็นคู่ เป็นปลาผู้ล่ากินสัตว์กลุ่มกุ้ง ปูขนาดเล็กที่ล่องลอยในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงามนิยมทำเป็นยาจีน และสามารถเพาะเลี้ยงได้

ปลาจิ้มฟันจระเข้ (Janss’ pipefish)

Order: Syngathiformes

Family: Syngnathidae

Species: *Doryrhamphus janssi* (Herald & Randall, 1972)

ลักษณะ : ลำตัวสั้นแบนข้าง หางเป็นท่อนยาวเรียวปลายแหลม ตากลมโต หัวทรงสามเหลี่ยมปากเล็ก มีขากรรไกรยื่นยาวเป็นท่อ ร่างกายปกคลุมด้วยเกล็ดที่เปลี่ยนรูปเป็นเสมือนเกราะติดกันหุ้มทั้งตัว ครีบหลังเล็ก ไม่มีครีบก้น ครีบอกมีขนาดเล็กรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าบางใส ครีบหางสีขาวสลับสีดำ ไม่มีครีบก้น ลำตัวมีสีแตกต่างกัน ตัวโตเต็มวัยลำตัวมีสีน้ำตาลอ่อนหางสีน้ำตาลเข้ม อย่างไรก็ตามพบว่าสีของปลามีความหลากหลายมาก สามารถพบได้ทั้งสีน้ำตาลอ่อน น้ำตาลเข้ม หรือสีดำ พบขนาด ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณปลายของแนวปะการัง หากินตอนกลางคืน พบอยู่เดี่ยว เป็นปลาผู้ล่ากินสัตว์กลุ่มกุ้ง ปูขนาดเล็กที่ล่องลอยในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม นิยมทำเป็นยาจีน

ปลาบู่บั้งขาวหลังจุด (Nocturn goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Amblygobius nocturnus* (Herre, 1945)

ลักษณะ : ลำตัวกลมยาว หัวมน ตากลมโต ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกบางใส มีฐานครีบใหญ่ ครีบท้องสีขาวอยู่ติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่แนวเดียวกับครีบอก ครีบหลังมีจำนวนสองครีบอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย คอดหางใหญ่ ครีบหางมีขนาดใหญ่ปลายโค้งกลม ลำตัวสีครีม มีเส้นส้มคาดตามแนวยาว ๓ เส้น ฐานของครีบหลังและครีบก้นเป็นแถบสีส้ม ๓ และ ๑ แถบตามลำดับ บริเวณหลังมีจุดดำกระจายเป็นแถว เป็นปลาขนาดเล็กพบขนาดยาว ๕-๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : มักพบเป็นคู่ อาศัยอยู่ในบริเวณตอนนอกของแนวปะการัง ใกล้ซากปะการังหรือหิน และขุดทรายให้โพลงมีขนาดที่เหมาะสม กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาบู่บั้งขาวหน้าขีด (Whitebarred goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Amblygobius phalaena* (Valenciennes, 1837)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวมน ตากลมโต ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานใหญ่ ครีบท้องอยู่ติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่แนวเดียวกับครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่ในแนวเดียวกับครีบหลังอันที่สองและมีขนาดเท่ากัน คอดหางใหญ่ครีบหางใหญ่โค้งมน ลำตัวมีสีเขียวอ่อน มีแถบสีขาวคาดคล้ายแบ่งลำตัวเป็นท่อน มีแถบดำคาดผ่านปาก ตา และแผ่นปิดเหงือก พบจุดสีดำบริเวณมุมบนของแผ่นปิดเหงือก มีจุดดำที่ครีบหลังอันที่แรกและครีบหาง เป็นปลาขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๑๐-๑๕ เซนติเมตร สีอาจเปลี่ยนเป็นสีดำเกือบทั้งลำตัวได้

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ในบริเวณตอนนอกของแนวปะการัง ใกล้ซากปะการังหรือหินและขุดทรายให้โพลงมีขนาดที่เหมาะสม กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็กและอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาบู่กุ้งดีดขันบั้งส้ม (Red-banded prawn-goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Amblyeleotris fasciata* (Herre, 1953)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวมน ตากลมโต ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสมีฐานครีบใหญ่ ครีบท้องแยกสีขาวอยู่แนวเดียวกับครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่ในแนวเดียวกับครีบหลังอันที่สองและมีขนาดเท่ากัน คอดหางใหญ่ครีบหางกลม ใหญ่ ลำตัวสีขาวนวล มีแถบสีส้มบั้งทแยงลำตัว ๕ แถบ เกือบทั้งลำตัวและครีบมีจุดสีเหลืองทองกระจายอยู่ทั่วไป เป็นปลาขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๕ - ๖ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ในบริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus bellulus* และ *Alpheus djiboutensis*

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาบู่กุ้งดีดขันหน้าขีด (Masked shrimpgoby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Amblyeleotris gymnocephala* (Bleeker, 1853)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวมน ตากลมโต ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสมีฐานครีบใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่หลังแนวครีบอกมีสีเดียวกับลำตัว ครีบหลังสองอันอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่ในแนวเดียวกับครีบหลัง อันที่สองและมีขนาดเท่ากัน คอดหางใหญ่ ครีบหางกลมใหญ่ ลำตัวสีเขียวขี้ม้า ด้านท้องขาว แถบแคบสีน้ำตาลพาดจากหลังตาถึงแถบที่หนึ่ง มีแถบสีน้ำตาล ๕ แถบ ขอบครีบหลังสีฟ้าเขียว ครีบหางมีเส้นสีส้มคั่นระหว่างก้านครีบ ครีบก้นฐานมีสีเดียวกับลำตัว พบปลาขนาด ๑๒-๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่รวมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus djiboutensis*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่กุ้งดีดขันจุดเสก็ดฟ้า (Blue-speckled prawn-goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Cryptocentrus caeruleomaculatus* (Herre, 1933)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตากลมโตโปนเล็กน้อยอยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่หลังแนวครีบอก มีสีเดียวกับลำตัว ครีบหลังสองครีบอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย และมีขนาดใกล้เคียงกัน คอดหางใหญ่ลำตัวสีเขียวขี้ม้ามีจุดส้มและฟ้ากระจายทั่วลำตัวและมีจุดสีดำกระจายตามแนวกลางลำตัว ๔ จุด บริเวณของแผ่นปิดเหงือกมีสีขาว และมีเส้นปะสีส้ม ๓ เส้น พาดตัดลงมา เป็นปลาขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๓ - ๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus djiboutensis*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่กุ้งดีดขันเหลืองสลับสี (Yellow prawn-goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Cryptocentrus cinctus* (Herre, 1936)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตาดำกลมโตโปน อยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่แนวฐานครีบอกมีสีดำจุดฟ้า ครีบหลังสองอันอยู่ติดกันมีสีเทาบางใส และมีจุดหรือขีดกระจายเป็นแนวเฉียง ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อยและมีขนาดใกล้เคียงกันสีเข้มและก้านครีบมีสีฟ้า คอดหางใหญ่ครีบหางรี ลำตัวสีเทาด้านหัวสีอ่อนกว่าลำตัวที่มีลักษณะเป็นปล้อง สีเทาเข้ม ๒-๓ แถบ เป็นปลาขนาดกลาง พบปลาขนาดยาว ๘-๑๐ เซนติเมตร บางครั้งพบปลาชนิดนี้มีสีเหลือง และมีจุดสีฟ้ากระจายทั่วตัว

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus bellulus*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่กุ้งดีดขันเหลืองสลับสี (Yellow prawn-goby)

ปลาบู่กุ้งดีดขันลายตัด (Y-bar shrimp goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Cryptocentrus fasciatus* (Playfair, 1867)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตาดำกลมโตโปน อยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่ก่อนแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ชิดกันสีเทาบางใส ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย คอดหางใหญ่ ครีบหางรี หัวและลำตัวสีเทา มีปล้องสีน้ำตาลเข้ม ๖ แถบ เป็นปลาขนาดกลาง พบปลาขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus bellulus*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่กุ้งดีดขันแก้มจุดดำ (Blackspot shrimpgoby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Cryptocentrus nigrocellatus* (Yanagisawa, 1978)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตากลมโตโปน เล็กน้อยอยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกฐานใหญ่ใส ครีบท้องติดกัน (pelvic frenum) อยู่หลังแนวครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย และมีขนาดใกล้เคียงกัน คอดหางใหญ่ครีบหางรี ลำตัวสีเขียวขี้ม้ามีจุดส้ม และฟ้ากระจายทั่วลำตัวและมีวงกลมสีดำขอบขาวบริเวณตอนหลังของแผ่นปิดเหงือก ด้านหลังตั้งแต่บริเวณหน้าเป็นบั้งสีขาว ๔ เส้นพาดลงมา เป็นปลาขนาดเล็ก พบปลาขนาดยาว ๔ - ๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus djiboutensis*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่กุ้งดีดขันแก้มขีด (Ventral-bar shrimp goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Cryptocentrus sericus* Herre, 1932

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตาดำกลมโตโปนอยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานมีขนาดใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่ก่อนแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ชิดกันสีเทาบางใส ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย คอดหางใหญ่ครีบหางรี หัวและลำตัวสีเหลือง (ปกติสีเทาขาว) มีสีเป็นปล้องสีน้ำตาลเข้ม ๖ แถบ เป็นปลาขนาดกลาง พบปลาขนาดยาว ๘-๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus djiboutensis* และ *Alpheus bellulus*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่กุ้งดีดขัน (Pink-speckled shrimpgoby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Cryptocentrus leptocephalus* Bleeker, 1876

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตาดำกลมโตโปน อยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานครีบมีขนาดใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่ก่อนแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ชิดกันสีเทาบางใส ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย คอดหางใหญ่ครีบหางรี ส่วนหัวด้านบนตั้งแต่ตาถึงฐานครีบหลังสีเขียวเทา และมีจุดสีฟ้ากระจายอยู่ทั่ว ลำตัวสีเทาเขียวอ่อน มีแถบสีชมพูคาดเป็นปล้อง ๖-๗ แถบเป็นปลาขนาดกลาง พบปลาขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ร่วมกับกุ้งดีดขัน เช่น *Alpheus bellulus*

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่แคระครีบจุด (Spottedfin dwarfgoby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Eviota spilota* Lachner & Karnella, 1980

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตากลมโตมีขอบสีเงินอยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่ก่อนแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองครับอยู่ชิดกัน ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย คอดหางใหญ่ครีบหางกลม ลำตัวเกือบใส หัวด้านหน้าถึงหลังตาเป็นแถบสีเข้ม มีจุดสีขาวกระจายเป็นแถวตามแนวยาวของลำตัว ครีบบางใสมีจุดเล็กละเอียดสีส้มกระจายตามแนวของก้านครีบ เป็นปลาขนาดเล็กมาก พบปลาขนาดยาว ๒-๓ เซนติเมตร
นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บนก้อนปะการัง โดยเฉพาะที่มีซอกหลืบ กินอินทรียสารที่ล่องลอยตามมวลน้ำ
การใช้ประโยชน์ : -

ปลาบู่ทรายหลังขีด (Occasional-shrimp goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Gobius bontii* Bleeker, 1849

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตาดำกลมโตอยู่ด้านบนของหัว ขอบตาสีทอง ปากกว้าง ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่าง ริมฝีปากหนา ครีบอกใสฐานครีบมีขนาดใหญ่ ครีบท้องเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย (pelvic frenum) อยู่ตรงแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองอันแรกสูงกว่าอันที่สอง ครีบมีสีน้ำตาลบางใสมีจุดเล็กสีทองกระจายอยู่ทั่ว ครีบก้นอยู่แนวเดียวกับครีบหลังอันที่สอง คอดหางใหญ่ครีบหางรีคล้ายพัด หัวสีน้ำตาลอ่อนลำตัวสีเทาน้ำตาลดำ มีบั้งสีขาวตามแนวสันหลัง ๖ บั้ง เป็นปลาขนาดกลาง พบยาว ๖-๗ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณขอบนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสาร ทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ อาศัยอยู่ใกล้ช่องว่างใต้ซากปะการังหรือแผ่นหิน หลบเข้ารูของกุ้งดีดขันเป็นครั้งคราว

การใช้ประโยชน์ : ตัวอย่างของการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารแบบสัมผัส

ปลาบู่เกล็ดทราย (Ornate goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Istigobius ornatus* (Rüppell, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ปากกว้างริมฝีปากหนา ขากรรไกรบนยาวเท่ากับขากรรไกรล่าง ตากลมโตอยู่ด้านบนของหัว ครีบอกใส ฐานครีบมีขนาดใหญ่ ครีบท้องติดกันเป็นรูปถ้วยอยู่ตรงแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ใกล้กัน คอดหางใหญ่ครีบหางรีคล้ายพัด ลำตัวสีเทาบางใสมีแนวเส้นประ ๓ - ๔ แนวพาดตามแนวยาวตลอดลำตัว และมีจุดสีฟ้ากระจายทั่วทั้งตัว เป็นปลาขนาดกลาง พบปลาขนาดยาว ๕ - ๖ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บนพื้น ที่เป็นที่ว่างทุกเขตของแนวปะการัง ที่มีช่องว่างให้หลบซ่อน กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสารทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ เป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาบู่ซ่อนทราย (Mural goby)

Order: Gobiiformes

Family: Gobiidae

Species: *Valenciennea muralis* (Valenciennes, 1837)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวทรงกระบอกปลายมน ตาดำกลมโตอยู่ด้านบนของหัว ปากกว้าง ขากรรไกรบนยาวขากรรไกรล่าง ริมฝีปากหนา ริมฝีปากล่างมีสีเหลือง ครีบอกใสฐานครีบมีขนาดใหญ่ ครีบท้องเล็กอยู่ตรงแนวฐานครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ชิดกันมีสีเทาบางใส มีเส้นสีน้ำตาล ๕ - ๖ เส้นพาดตามแนวยาวตลอดลำตัว ยอดของครีบหลังอันที่ ๑ มีปานดำ ครีบก้นอยู่แนวเดียวกับครีบหลังอันที่สอง คอดหางใหญ่ครีบหางรีคล้ายพัด หัวและลำตัวสีเทาน้ำตาล มีเส้นชมพูส้มขลิบฟ้าอยู่ส่วนหลัง ๒ เส้น เป็นปลาขนาดกลาง พบปลาขนาดยาว ๗ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณขอบนอกของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก และอินทรียสาร ทั้งตามพื้นและลอยในมวลน้ำ ขุดรูอยู่อาศัยหรือช่องว่างใต้ซากปะการังหรือแผ่นหิน

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาลูกดอกฟิลิปปินส์ (Philippine dartfish)

Order: Gobiiformes

Family: Microdesmidae

Species: *Parioglossus philippinus* (Herre, 1945)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวเล็ก ตากลมโต ปากกว้าง ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน ครีบอกใส ครีบท้องยาวเกือบถึงรูก้น อยู่หลังแนวครีบอก ครีบหลังสองอันอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่ในแนวเดียวกับครีบหลังอันที่สองและมีขนาดเท่ากัน คอดหางใหญ่ครีบหางปลายตัดตรง ลำตัวใสมีแถบสีดำพาดตามแนวกลางลำตัวถึงหางโดยมีแต้มสีเหลืองอยู่ด้านบน บริเวณส่วนหัวและท้องเห็นเป็นสีเงิน พบปลาขนาดยาว ๒-๓ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณแนวลาดของแนวปะการัง ใกล้ปะการังโขด อยู่รวมเป็นฝูงขนาดใหญ่ กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยอยู่ในมวลน้ำเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาลูกดอกตาฟ้า (Blue gudgeon)

Order: Gobiiformes

Family: Microdesmidae

Species: *Ptereleotris microlepis* (Bleeker, 1856)

ลักษณะ : ลำตัวกลม เรียวยาว หัวเล็ก ตากลมโต ปากกว้าง ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน ครีบอกใสฐานมีขอบสีดำ ครีบท้องยาวโปร่งแสงอยู่แนวฐานครีบอก ครีบหลังโปร่งแสงสองอันอยู่ต่อกัน ครีบก้นอยู่หลังแนวของครีบหลังอันที่สองและมีขนาดเท่ากัน คอดหางใหญ่ครีบหางใหญ่ปลายตัดตรง ลำตัวใสมีฟ้าเงิน หางใสเหลือง บริเวณส่วนหัววงรอบตาสีเงิน พบปลาขนาดยาว ๘-๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ในแนวปะการังบริเวณตอนต้นของแนวลาดของแนวปะการัง ใกล้ปะการังโขดขนาดใหญ่ อยู่เป็นคู่ หรือรวมฝูงขนาดเล็ก กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยอยู่ในมวลน้ำเป็นอาหาร มุดรูหรือทรายเมื่อตกใจ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาลิ้นหมานกยูง (Peacock sole)

Order: Pleuronectiformes

Family: Soleidae

Species: *Pardachirus pavoninus* (Lacepède, 1802)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ตาอยู่บนด้านขวาของลำตัว หัวเล็กเป็นแนวเดียวกับลำตัว ตาเล็กกลมโปนเล็กน้อย ปากเล็ก ไม่มีครีบอก ครีบท้องสองอันมีขนาดไม่เท่ากัน ครีบหลังหนึ่งอันยาวต่อเนื่องถึงคอดหาง ครีบหางกลมมน ครีบก้นอยู่ต่อจากครีบอกยาวถึงครีบหาง ลำตัวสีน้ำตาลแดง มีวงขาวจุดดำตรงกลางกระจายอยู่ทั่วลำตัว ด้านท้องสีจางกว่าด้านหลัง บริเวณฐานของครีบก้นและครีบหลัง ขนาดปลาพบยาวประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งของแนวปะการัง บริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการังของเกาะแสมสาร

หมายเหตุ : ใช้เป็นปลาสวยงาม

ปลาหัวตะกั่ว (Samoan silverside)

Order: Atheriniformes

Family: Atherinidae

Species: *Hypoatherina temminckii* (Bleeker, 1854)

ลักษณะ : เป็นปลาผิวน้ำขนาดเล็ก ลำตัวยาว จะงอยปากสั้น ตามีขนาดใหญ่ มีครีบหลังสองครีบแยกออกจากกันชัดเจน ตำแหน่งของครีบท้องอยู่หลังครีบอก ครีบหลังครีบที่สองมีตำแหน่งตรงกับครีบก้น หางเป็นแบบรูปส้อม เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวด้านหลังสีเงินเทา ด้านท้องสีเงินฟ้ามีแถบเส้นสีน้ำเงินพาดผ่านกลางลำตัวโดยบริเวณท่อนหลังมีจุดสีทอง ๖ - ๘ จุด ปลาโตเต็มวัยมีความยาว ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ปากแม่น้ำและเกาะต่าง ๆ เป็นปลา กินพืช โดยการกรองแพลงก์ตอนพืชเป็นอาหาร

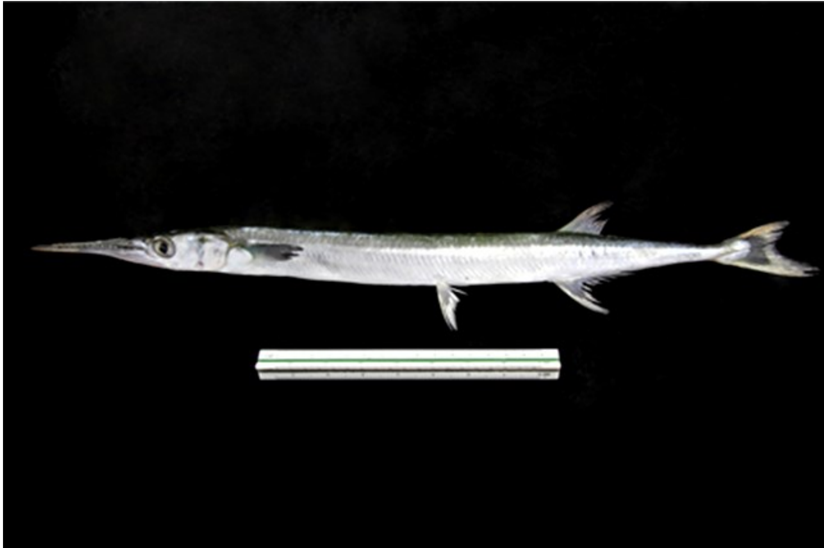
การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร ปลาเหยื่อ

ปลากระทุงเหว (Hound needlefish)

Order: Beloniformes

Family: Belonidae

Species: *Tylosurus crocodilus crocodilus* (Péron & Lesueur, 1821)

ลักษณะ : ลำตัวยาวมาก ขากรรไกรบนและล่างยาวเกือบจะเท่ากัน เห็นฟันชัดเจน ตาขนาดใหญ่ ครีบอกสีเทาเข้ม ครีบท้องอยู่ช่วงกลางลำตัวค่อนไปทางข้างหลังเล็กน้อย ตำแหน่งของครีบท้องจะอยู่ห่างจากครีบอกมาก ครีบหลัง ๑ ครีบอยู่ตอนท้ายของลำตัวและตรงกับครีบก้น หางส่วนล่างยาวกว่าส่วนบนเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวด้านหลังสีเงินเขียว ด้านท้องสีเงิน เป็นปลาผิวน้ำ และชอบกระโดดขึ้นสู่ผิวน้ำ มีความยาวมากกว่า ๖๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณผิวน้ำ บริเวณตอนปลายของแนวลาด อาจพบเป็นฝูงขนาดเล็ก ๒-๘ ตัว เป็นปลากินเนื้อ กินปลาผิวน้ำขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหารได้ แต่ไม่ได้เป็นปลาเป้าหมายของชาวประมง มีการนำมาจำหน่ายตามตลาดท้องถิ่น

ปลากระทุงแม่หม้ายหลังบั้ง (Black-barred halfbeak)

Order: Beloniformes

Family: Hemiramphidae

Species: *Hemiramphus far* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ: ปลาผิวน้ำขนาดเล็ก ลำตัวยาวแบนข้าง ขากรรไกรบนสั้น ขากรรไกรล่างยื่นยาวออกมาประมาณ ๑ ใน ๔ ของความยาวมาตรฐาน ส่วนปลายของขากรรไกรมีสีแดง ตำแหน่งของครีบท้องอยู่ห่างจากครีบอกมากครีบหลัง ๑ อัน อยู่ก่อนรูก้นเล็กน้อย หางรูปส้อมแต่ส่วนล่างใหญ่และยาวกว่าส่วนบน เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวด้านหลังสีเทาเงินมีขีดสีเข้มตัดถึงแนวเส้นข้างลำตัวอยู่ ๔ แถบ ขณะที่ด้านท้องมีสีเงิน ครีบหลังและครีบหางด้านบนสีเหลือง ขนาดของปลามีความยาว ๒๕-๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: เป็นปลาผิวน้ำอยู่บริเวณปากแม่น้ำและชายฝั่งทะเล มักว่ายน้ำเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่บริเวณผิวใกล้แนวปะการัง กินแพลงก์ตอนพืช สาหร่ายและหญ้าทะเลเป็นอาหาร

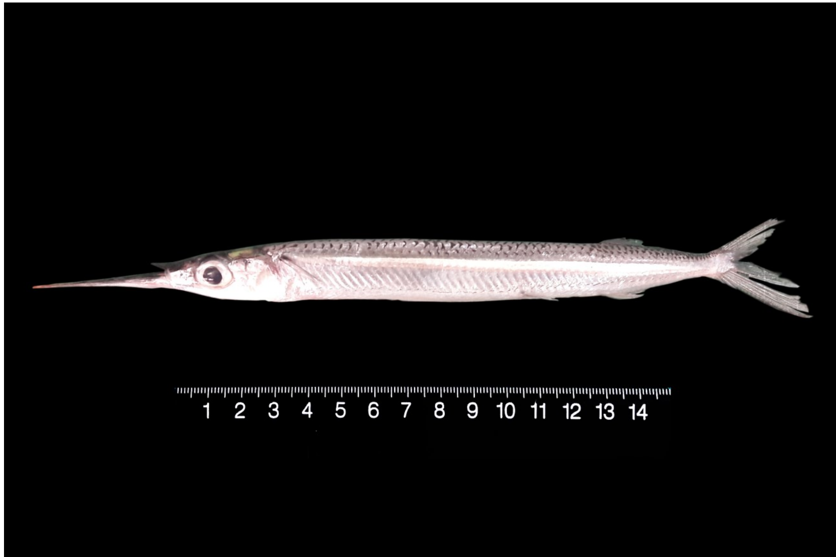
การใช้ประโยชน์: มีการจับใช้เป็นอาหาร มีการนำมาจำหน่ายตามตลาดท้องถิ่น

ปลากระทุงเหวแถบเงิน (Congaturi halfbeak)

Order: Beloniformes

Family: Hemiramphidae

Species: *Hyporhamphus limbatus* (Valenciennes, 1847)

ลักษณะ: ปลาผิวน้ำขนาดเล็ก ลำตัวยาวขากรรไกรล่างยื่นยาวออกมาประมาณ ๑ ใน ๔ ของความยาวมาตรฐาน ส่วนปลายของขากรรไกรมีสีส้มแดง ตำแหน่งของครีบท้องอยู่ห่างจากครีบอกมากครีบหลังเล็ก ๑ ครีบอยู่ก่อนรูก้นเล็กน้อย ครีบหางรูปส้อม แพนหางส่วนล่างยาวกว่าแพนหางส่วนส่วนบน เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวด้านหลังสีเงินเข้มกว่าด้านท้องที่มีสีเงิน มีแถบสีขาวคาดตามแนวเส้นข้างลำตัวตั้งแต่หลังที่เปิดเหงือกถึงคอดหาง ปลามีความยาว ๒๕ - ๓๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: เป็นปลาผิวน้ำอยู่บริเวณปากแม่น้ำและชายฝั่งทะเล มักว่ายน้ำเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่บริเวณผิวใกล้แนวปะการัง กินแพลงก์ตอนพืช สาหร่ายและหญ้าทะเลเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์: มีการจับใช้เป็นอาหาร มีการนำมาจำหน่ายตามตลาดท้องถิ่น

ปลากระบอกหูดำ (Squaretail mullet)

Order: Mugiliformes

Family: Mugilidae

Species: *Ellochelon vaigiensis* (Quoy & Gaimard, 1825)

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้าง ด้านหลังมีขนาดใหญ่กว่าด้านท้อง หัวค่อนข้างเล็ก ตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกสีดำ ครีบท้องอยู่ทางด้านล่างตรงกับบริเวณปลายของครีบอก ครีบหลังสองอันแยกออกจากกันชัดเจน ครีบก้นอยู่หน้าแนวครีบหลังอันที่สองเล็กน้อย และมีขนาดใกล้เคียงกัน ครีบหางปลายตัดตรง ครีบหลัง ครีบหางและครีบก้นสีน้ำตาลอ่อน ลำตัวด้านหลังสีน้ำตาลอ่อนตามเกล็ดซึ่งมีขนาดใหญ่ ด้านท้องสีขาว พบขนาดยาว ๓๐-๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารเป็นคู่หรือเป็นฝูงขนาดเล็กบริเวณตอนในของแนวปะการัง กินสาหร่ายเซลล์เดียว (Diatoms) สาหร่ายทะเล รวมถึงอินทรียสารที่อยู่ตามพื้นที่ตื้นด้านในของแนวปะการัง จับคู่ผสมพันธุ์วางไข่ล่องลอยไปตามมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาชายฝั่งทะเล ใช้เป็นอาหาร

ปลากระบอกครีบฟ้า (Bluespot mullet)

Order: Mugiliformes

Family: Mugilidae

Species: *Moolgarda seheli* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวยาวค่านข้างยาว หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกเล็ก ปลายสีเหลืองมุมบนของฐานเป็นจุดสีดำ ครีบท้องอยู่ก่อนแนวของครีบหลัง ครีบที่ ๑ ครีบหลังสองอันแยกออกจากกันชัดเจน ครีบก้นอยู่หน้าแนวครีบหลัง ครีบที่สองเล็กน้อย และมีขนาดใกล้เคียงกัน ครีบหางปลายเว้าเข้ามาเล็กน้อย ครีบหลังอันที่ ๒ ครีบหางและครีบก้นมีสีฟ้าขุ่น ลำตัวสีเทา เกล็ดขนาดปานกลาง พบขนาดยาว ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่ว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารเป็นคู่หรือเป็นฝูงขนาดเล็ก กินสาหร่ายเซลล์เดียว (Diatoms) สาหร่ายทะเล รวมถึงอินทรียสารที่อยู่ตามพื้นที่ตื้นด้านในของแนวปะการัง จับคู่ผสมพันธุ์ วางไข่ล่องลอยไปตามมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาชายฝั่งทะเล ใช้บริโภค

ปลาหอยเม่น (Urchin Clingfish)

Order: Gobiesociformes

Family: Gobiesocidae

Species: *Diademichthys lineatus* (Sauvage, 1883)

ลักษณะ: เป็นปลาขนาดเล็ก ลำตัวเรียวยาวขากรรไกรเล็กและยาว ปากเล็ก ตาใหญ่ ครีบท้องสั้นและมีจุดเริ่มต้นอยู่ในแนวที่ใกล้เคียงกับจุดเริ่มต้นของครีบอก ครีบหลังและครีบก้นมีขนาดใกล้เคียงกัน ครีบหางมีลักษณะกลม ลำตัวปลามีสีแดงเลือดหมู ครีบหลังและครีบก้นครึ่งล่างสีเดียวกับลำตัว ด้านหลังและด้านข้างของลำตัวมีแถบสีขาว คอดหางสีเทาอ่อนกึ่งกลางของครีบหางมีแถบสีเหลือง หางครึ่งแรกมีแถบสีน้ำตาลเข้ม ขอบครีบหางสีขาว ปลามีขนาดความยาว ๔-๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา: พบอาศัยอยู่กับหอยเม่นทะเลดำหนามยาว (*Diadema setosum*) แบบภาวะอิงอาศัย (commensalism) โดยอาศัยอยู่ระหว่างหนามของหอยเม่นทะเล เพื่อหลบศัตรู และรอจับแพลงก์ตอนสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร และอาจกิน tube feed ของเจ้าบ้านด้วย

ปลามังกรน้อย (High-hat Triplefin)

Order: Blenniiformes

Family: Tripterygiidae

Species: *Enneapterygius tutuilae* Jordan & Seale, 1906

ลักษณะ : ปลาขนาดเล็กลำตัวทรงกระสวย ตากลมโตขอบตากว้าง ปากเล็ก ครีบหลังสามอัน ก้านครีบอันแรกของครีบหลังอันที่หนึ่งยาวและอยู่แนวเดียวกับครีบท้อง ครีบอกยาวใส ครีบท้องเป็นเส้นอยู่หน้าฐานครีบอก ครีบหางปลายตัดตรง ปลามีสีเทาเขียว (สีเดียวกับวัสดุที่อยู่) กับรอยประสีขาว แนวยาวกลางลำตัวเป็นเส้นสีน้ำตาลส้มครีบใสมีจุดประกระจายเล็กน้อย ปลาที่พบมีขนาดประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาว ๔ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บนแนวปะการังเขตแนวราบ พบตามซากปะการังหรือหลบพลางตัวอยู่ตามพื้นหรือซอกปะการัง กินแพลงก์ตอนสัตว์ในมวลน้ำและสัตว์หน้าดินขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมปริมาณสัตว์หน้าดินขนาดเล็กในแนวปะการัง

ปลากระบี่สองสี (Bicolor blenny)

Order: Blenniiformes

Family: Blenniidae

Species: *Ecsenius bicolor* (Day, 1888)

ลักษณะ : ลำตัวรูปทรงกระบอกยาว หัวรูปสี่เหลี่ยม ตากลมโตโปนเล็กน้อย ตาดำมีวงสีเงินล้อมรอบ หนวดเล็กใสอยู่หน้าตาชี้ขึ้นทางด้านบน ๑ คู่ ปากเปิดถึงแนวหลังตา ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบนเล็กน้อย ริมฝีปากหนา ครีบหนึ่งอันสีส้มใสยาวถึงคอดหาง ครีบก้นสีส้มในยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลัง ครีบหางใสแต่ฐานสีส้ม ปลายตัดตรง ลำตัวสีน้ำตาลดำ พบปลาตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณแนวลาดของแนวปะการัง บนก้อนปะการังทั้งเป็นและตาย รวมถึงก้อนหินที่มีซอกหลืบ และมีสาหร่ายขึ้นเคลือบ ออกมากินอาหารโดยขูดกินสาหาร่ายรอบที่อยู่อาศัย หลบเข้าที่ซ่อนมีถูกรบกวน หรือมีผู้ล่า แยกเพศจับคู่ผสมพันธุ์ และวางไข่ติดกับวัสดุและอยู่ดูแลรัง

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมสาหร่ายทะเลที่เกาะติดตามหินหรือซากปะการังตาย

ปลากระบี่ดำปากหวี (Black comb-tooth)

Order: Blenniiformes

Family: Blenniidae

Species: *Ecsenius namiyei* (Jordan & Evermann, 1902)

ลักษณะ : ลำตัวรูปทรงกระบอกยาว หัวมนกลม ตากลมโต ดำมีวงสีเงินล้อมรอบ หนวดเล็กใสอยู่หน้าตาชี้ขึ้นทางด้านบน ๑ คู่ ปากเล็ก ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่างเล็กน้อย ครีบหนึ่งอันสีเดียวกับลำตัวยาวถึงคอดหาง ครีบก้นสีเดียวกับลำตัวที่มีสีน้ำตาลดำ โดยยาวกว่าครึ่งหนึ่งของครีบหลังเล็กน้อย ครีบหางใสแต่ฐานสีส้มปลายตัดโค้งออกเล็กน้อย พบปลาตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๕ - ๖ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณแนวลาดของแนวปะการัง บนก้อนปะการังทั้งเป็นและตาย รวมถึงก้อนหินที่มีซอกหลืบ กินอาหารโดยขูดกินสาหาร่ายรอบที่อยู่อาศัย หลบเข้าที่ซ่อนมีถูกรบกวน หรือมีผู้ล่า   แยกเพศจับคู่ผสมพันธุ์ และวางไข่ติดกับวัสดุและอยู่ดูแลรัง

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมสาหร่ายทะเลที่เกาะติดตามหินหรือซากปะการังตาย

ปลากระบี่ครีบหลังจุดส้ม (Breast-spot blenny)

Order: Blenniiformes

Family: Blenniidae

Species: *Salarias guttatus* Valenciennes, 1836

ลักษณะ : ลำตัวรูปทรงกระบอกยาว หัวโหนกปากตัด ตากลมโตมีเส้นเป็นรัศมีจากตาดำ ปากเล็ก ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่างเล็กน้อย ครีบหนึ่งอันใสยาวถึงคอดหาง มีแต้มสีส้มอยู่ที่ฐานของครีบทุกก้านที่ ๒ ครีบหางปลายมนใส มีจุดขาวกระจายทั่ว ครีบก้นบางใสยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลัง

พบปลาตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณแนวลาดของแนวปะการัง บนก้อนปะการังทั้งเป็นและตายที่มีสาหร่ายขึ้นเคลือบ รวมถึงก้อนหินที่มีซอกหลืบ ออกมากินอาหารโดยขูดกินสาหร่ายรอบที่อยู่อาศัย หลบเข้าที่ซ่อนมีถูกรบกวนหรือมีผู้ล่า แยกเพศจับคู่ผสมพันธุ์ และวางไข่ติดกับวัสดุและอยู่ดูแลรัง

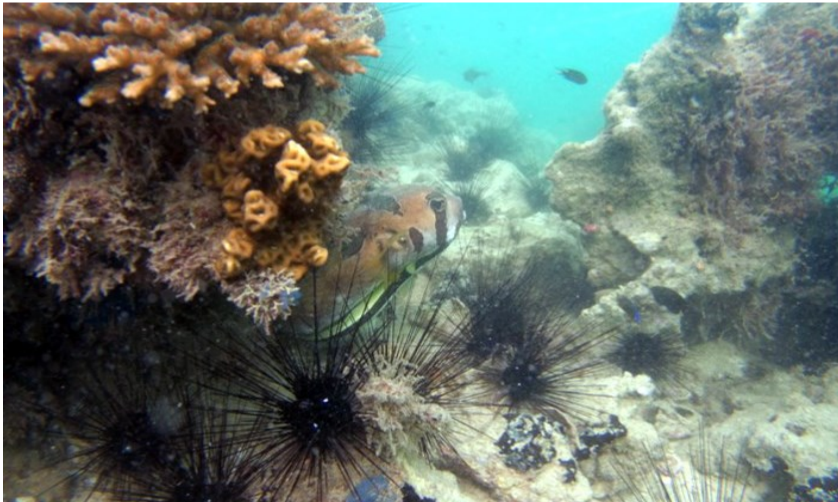
การใช้ประโยชน์ : ควบคุมสาหร่ายทะเลที่เกาะติดตามหินหรือซากปะการังตาย

ปลาปักเป้าหนามทุเรียน (Blotched porcuoine-fish)

Order: Tetraodontiformes

Family: Diodontidae

Species: *Diodon liturosus* Shaw, 1804

ลักษณะ : ลำตัวเป็นท่อนเหลี่ยมหนาคล้ายกล่อง หัวโตห้าเหลี่ยม ตากลมเบ้าตาใหญ่โหนกเล็กน้อย ปากกว้างปานกลาง ฟันเป็นแผ่นเหมือนนกแก้ว ครีบอกใหญ่ปลายเว้ากลาง มีฐานอยู่หลังร่องเปิดเหงือกขนาดใหญ่ ไม่มีครีบท้อง ครีบหลังหนึ่งอันอยู่ในแนวเดียวกับครีบก้น ฐานของครีบหลังเป็นกล้ามเนื้อรองครีบสีเข้ม คอดหางเรียวยาว ครีบหางขนาดปานกลางเป็นใบกลมเหมือนพัด ลำตัวห่อหุ้มด้วยหนังหนา มีเกล็ดลักษณะเป็นหนามปกคลุมทั่วทั้งลำตัว ขนาดยาวประมาณ ๓๐ เซนติเมตร เมื่อพองลม มีลักษณะกลมเป็นหนามล้อมรอบ

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งของแนวปะการัง บริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการังของเกาะแสมสาร เป็นปลาผู้ล่า กินสัตว์มีเปลือก เช่น หอย กุ้ง ปู

หมายเหตุ : ปลาขนาดเล็ก นำมาเก็บรักษาทำให้พองลม ใช้เป็นเครื่องประดับบ้าน

ปลาปักเป้าลายเสก็ดดาว (Stellate pufferfish)

Order: Tetraodontiformes

Family: Tetraodontidae

Species: *Arothron stellatus* (Anonymous, 1798)

ลักษณะ : ลำตัวเป็นท่อนเหลี่ยมหนา คล้ายกล่อง หัวโตมีลักษณะเป็นรูปห้าเหลี่ยม ตากลมเบ้าตาใหญ่โหนกเล็กน้อย สันจมูกและขากรรไกรลาดเอียงปลายตัดตรง ปากกว้างปานกลาง ฟันเป็นแผ่นเหมือนนกแก้ว ครีบอกปลายตัดตรง ไม่มีครีบท้อง ครีบหลังหนึ่งอันอยู่ในแนวก่อนครีบก้นเล็กน้อย คอดหางใหญ่มีครีบหางเป็นใบกลมเหมือนพัด ลำตัวห่อหุ้มด้วยหนังหนา มีเกล็ดลักษณะเหมือนตุ่มแหลมเล็ก ๆ ปกคลุมทั่วทั้งลำตัว ขนาดของปลาพบยาวประมาณ ๔๐ เซนติเมตร อาจโตได้ยาวเกิน ๑ เมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งของแนวปะการัง บริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการังบริเวณเกาะแสมสาร เป็นปลาผู้ล่า กินสัตว์มีเปลือก เช่น หอย กุ้ง ปู เป็นอาหาร

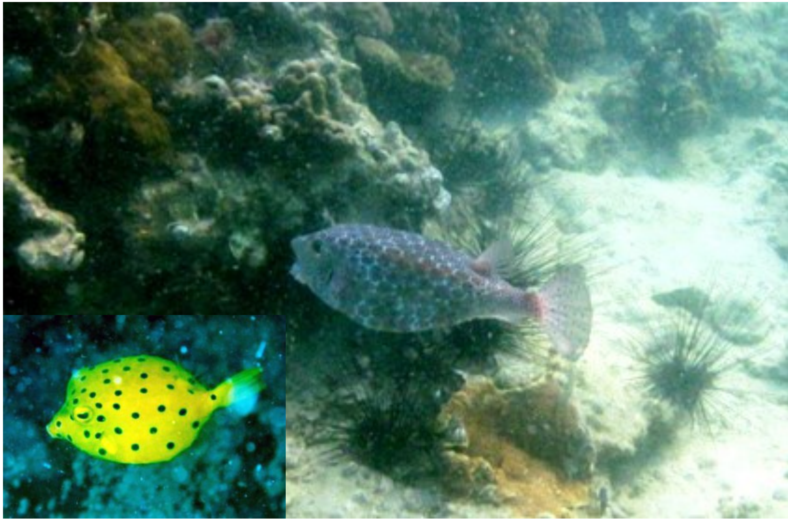
หมายเหตุ : -

ปลาปักเป้ากล่อง (Yellow boxfish)

Order: Tetraodontiformes

Family: Ostraciidae

Species: *Ostracion cubicus*

ลักษณะ : ลำตัวกึ่งลูกบาศก์ เป็นกล่องเหลี่ยม หัวห้าเหลี่ยม ตากลมโตโหนกเล็กน้อย สันจมูกตรงลาดเอียง ตอนปลายเป็นปากที่ยืดออกได้เล็กน้อย ครีบอกใหญ่ บางมีสีขุ่น ไม่มีครีบท้อง ครีบหลังหนึ่งอันอยู่ใกล้คอดหาง ครีบก้นอยู่เกือบชิดคอดหาง คอดหางเป็นแท่งแข็ง ครีบหางใบกลมโตเหมือนพัด ลำตัวเป็นเกราะสีเทา ขอบของเกล็ดสีขาวเป็นตารางคล้ายรวงผึ้ง ขนาดของปลาพบยาวประมาณ ๒๕-๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งของแนวปะการัง บริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการังของเกาะแสมสาร เป็นปลาผู้ล่า กินสัตว์มีเปลือก เช่น หอย กุ้ง ปู

หมายเหตุ : ใช้เป็นปลาตู้สวยงาม

ปลากวางอกพัด (Fan-bellied leatherjacket)

Order: Tetraodontiformes

Family: Monacanthidae

Species: *Monacanthus chinensis* (Osbeck, 1765)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง เป็นเหลี่ยมคล้ายสี่เหลี่ยมขาวหลามตัด ตากลม หัวเล็ก ปากเล็ก ริมฝีปากหนาเปิดทางด้านบน ครีบอกเล็กบางใส ครีบท้องหนึ่งอันมีขนาดใหญ่คล้ายแผ่นหนัง ครีบหลังหนึ่งอันปลายตัดตรงยาวถึงคอดหาง ครีบหางโค้งมนเหมือนพัด ก้านครีบบนสุดยื่นยาวออกเล็กน้อย ครีบก้นอยู่แนวเดียวกับครีบหลัง ปลายโค้งมน ลำตัวสีน้ำเขียวขี้ม้า มีจุดประสีน้ำตาลกระจายเป็นหย่อมทั่วลำตัว ขนาดของปลาพบยาวประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งของแนวปะการัง บริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการังบริเวณเกาะแสมสาร

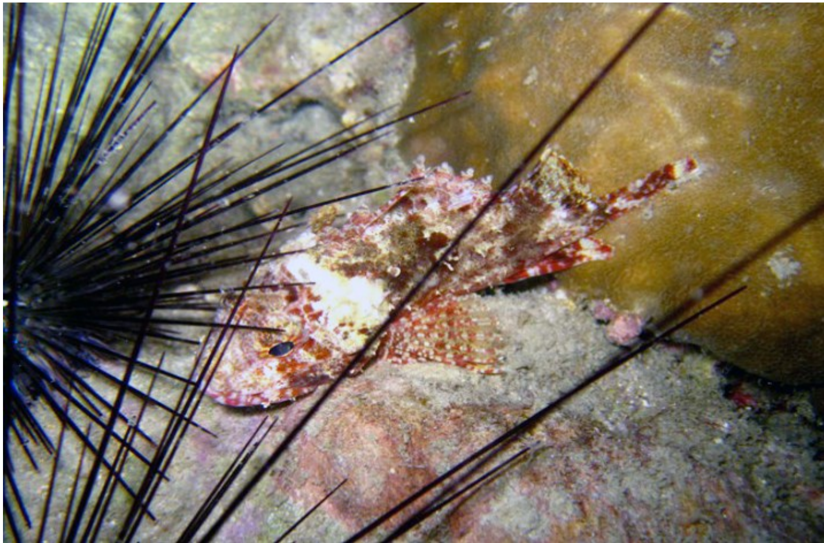
การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นปลาตู้สวยงาม และมีการนำไปเป็นอาหาร

ปลาแมงป่องแดง (Tesselated Scorpionfish)

Order: Scorpaeniformes

Family: Scorpaenidae

Species: *Scorpaenopsis oxycephala*

ลักษณะ : (ลูกปลา) ลำตัวป้อม ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหลังสองตอน ครีบหางใหญ่ปลายโค้งมนเล็กน้อย ฐานครีบท้องอยู่หลังฐานครีบอกเล็กน้อย ลำตัวสีน้ำตาลอ่อนมีรอยประสีน้ำตาลแดง บริเวณท้องครีบท้อง และครีบก้น มีฐานสีขาวปลายครีบสีแดง ครีบหางมีแถบสีขาวสลับแดง ๒ แถบ ปลาที่พบ มีขนาด ๕ เซนติเมตร ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาว ๑๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง อยู่บนพื้นทราย หรือหลบพลางตัว อยู่ตามพื้นหรือซอกปะการัง เป็นผู้ล่า โดยเฉพาะปลา เป็นปลาที่มีพิษ ร้ายแรง ทั้งบริเวณเงี่ยงที่ส่วนหัว หรือก้านครีบของทั้งครีบหลัง และครีบก้น

การใช้ประโยชน์ : ประเทศแถบเอเชียตะวันออกใช้เป็นอาหาร

ปลาหมอช้างเหยียบ (Bartail flathead)

Order: Scorpaeniformes

Family: Platycephalidae

Species: *Platycephalus indicus* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ : ลำตัวแบนราบ ยาวปลายเรียว หัวเป็นรูปสามเหลี่ยม ตามีขนาดเล็ก ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดขนาดเล็กมาก ลำตัวมีสีพื้นน้ำตาลอ่อน และมีจุดสีน้ำตาลแดงกระจายอยู่ทั้งลำตัว ครีบอกอยู่หลังครีบท้องเล็กน้อย ตอนปลายของครีบอกใส ครีบหลังสองอันแยกออกจากกันชัดเจน ครีบหางปลายตัดตรง และมีลายสีขาว ดำ และเหลือง ครีบก้นอยู่ตรงกับครีบหลังอันที่สอง พบขนาด ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ในชายฝั่งทะเล พบตอนนอกของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ ล่าเหยื่อจำพวก กุ้ง ปู และปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้บริโภคโดยแปรรูปเป็นปลาเค็มตากแห้ง

ปลาตะเภาข้างลาย (Crescent Grunter)

Order: Centrachiformes

Family: Terapontidae

Species: *Terapon jarbua* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวสั้น แบนข้างแบนข้าง ตอนกลางของแผ่นปิดเหงือกยื่นออกมาเป็นหนามสั้นๆ ขอบของ Pre operculum เป็นซี่ละเอียด ปากเล็ก ครีบหลังหนึ่งอันแต่มีสองตอน ตอนแรกมีป้านสีดำ ครีบหางใหญ่ปลายเว้าเข้าคล้ายรูปตัววี ลำตัวมีสีพื้นเป็นสีเงิน มีแถบสีน้ำตาลเขียว ๔ แถบ พาดผ่านครึ่งบนของลำตัวถึงครีบหาง รายงานพบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๕ เซนติเมตร และอาจยาวได้ถึง ๓๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลาสองน้ำ (catadromous) วางไข่ในทะเล และตัวอ่อนอพยพเข้ามาบริเวณปากแม่น้ำ เช่นพบลูกปลาบริเวณชายฝั่งของหาดทราย ตอนเล็กอยู่รวมฝูงแต่แตกฝูงเมื่อโตขึ้น กินอาหารทั้งพืชและสัตว์ เช่น ปลา สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และสาหร่าย สร้างเสียงได้ พบบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหารได้ แต่ไม่เป็นที่นิยมมากนัก

ปลาสีนวลลายเส้น (Brassy chub)

Order: Centrachiformes

Family: Kyphosidae

Species: *Kyphosus vaigiensis* (Quoy & Gaimard, 1825)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมรูปไข่ แบนข้าง หัวเล็ก ตากลมโต ครีบอกและครีบท้องเล็ก ครีบท้องอยู่หลังครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบก้นมีขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของครีบหลัง ครีบหางปลายเว้าเข้าเล็กน้อยและมีสีเทาเข้ม ลำตัวสีเงินเห็นลายของเกล็ดชัดเจน พบขนาดยาว ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๗๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาผิวน้ำ พบบริเวณชายฝั่งทะเลและว่ายผ่านเข้ามาบริเวณแนวปะการังเป็นครั้งคราว พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามตามมวลน้ำ โดยการกรองแพลงก์ตอน และสารอินทรีย์ที่อยู่ในมวลน้ำเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : พบน้อย ไม่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป

ปลากระดี่ทะเล (Silver sweeper)

Order: Acropomatiformes

Family: Pempheridae

Species: *Pempheris oualensis* Cuvier, 1831

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้างคล้ายสี่เหลี่ยมคางหมูตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใส ครีบท้องเล็กมากอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันสั้น ครีบก้นมีรูปทรงยาวตามท่อนหาง ครีบหางปลายตัดเว้าเข้าเล็กน้อย ลำตัวสีน้ำตาลแดง มีแถบสีน้ำตาลมันวาวพาดตามแนวยาวของลำตัว ๘ - ๑๐ แถบ พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๒ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง อาศัยเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่กลางน้ำ หากินตามตามมวลน้ำกินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง โดยการกรองแพลงก์ตอน และสารอินทรีย์ที่อยู่ในมวลน้ำเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลากระดี่ทะเลครีบดำ (Vanikoro sweeper)

Order: Acropomatiformes

Family: Pempheridae

Species: *Pempheris vanicolensis* Cuvier, 1831

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้างคล้ายสีเหลี่ยมคางหมูตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใส ครีบท้องเล็กมากอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลังสั้น ๑ อัน ครีบก้นมีรูปทรงยาวตามท่อนหาง ครีบหางปลายตัดเว้าเข้าเล็กน้อย ลำตัวสีน้ำตาลแดง บริเวณตอนปลายของครีบหลังเป็นแต้มสีดำ พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๒ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่กลางน้ำว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามมวลน้ำ โดยการกรองแพลงก์ตอน และสารอินทรีย์ที่อยู่ในมวลน้ำเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลากะพงแสม (Waigieu seaperch)

Order: Perciformes

Family: Latidae

Species: *Psammoperca waigiensis* (Cuvier, 1828)

ลักษณะ : คล้ายปลากะพงขาว (*Lates calcalifer*) ลำตัวยาว และแบนข้าง ตากลมโตสีน้ำตาล ปลายจมูกแหลม ขากรรไกรกว้าง ครีบหลังสองอันแยกออกจากกันชัดเจน ครีบหางใหญ่ปลายโค้งมน ลำตัวปกคลุมด้วยเกล็ดขนาดใหญ่ เห็นเส้นข้างลำตัวพาดผ่านตั้งแต่ตอนบนของแผ่นปิดเหงือกจนถึงปลายคอดหาง ลำตัวมีสีพื้นเป็นสีเงิน ด้านหลังสีน้ำตาลเข้ม ครีบหางสีน้ำตาลแดง มีรายงานพบตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาวกว่า ๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ใกล้ปากแม่น้ำ พบบริเวณแนวปะการังมักหลบอยู่ตามซอก หาอาหารในเวลากลางคืน กินปลา กุ้ง และปู เป็นปลาผู้ล่าในระบบนิเวศแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร แต่เนื่องจากพบน้อยจึงไม่เป็นที่รู้จัก

ปลากะรังอ้ายป๊อดลายบั้ง (Chocolate hind)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Cephalopholis boenak* (Bloch, 1790)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหนึ่งอัน ยาวถึงส่วนคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายกลม ครีบอกรูปหยดน้ำสีดำครีบท้องเล็ก และอยู่แนวเดียวกับครีบอก ลำตัวสีน้ำตาลอ่อน มีแถบสีน้ำตาลแดงพาดตัว ลำตัวอยู่ ๗-๘ แถบ มุมบนของแผ่นปิดเหงือกมีจุดสีน้ำตาลแดง ครีบหลัง และครีบก้นตอนปลายเป็นแถบสีดำเข้ม และขลิบปลายสีฟ้าอ่อน แนวเดียวกับ ด้านบนและด้านล่างของครีบหาง เป็นปลากะรังขนาดเล็ก ตัวโตเต็มวัยอาจมี ขนาดยาว ๒๐ เซนติเมตร ลูกปลามีสีแตกต่างจากปลาโต โดยลำตัวส่วนหน้า มีสีเทาม่วงและค่อยๆเป็นสีเหลืองจนถึงปลายหาง และมีแถบสีขาวพาดตั้งแต่ ปลายขากรรไกรบนจนถึงหน้าของครีบหลัง

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง มักพบตั้งแต่ตอนปลายของแนวราบ โดยหลบอยู่ใต้หรือซอกของกอปะการัง เป็นปลาผู้ล่าขนาดเล็กกินสัตว์ไม่มี กระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และลูกปลาเป็นปลาสวยงาม

ปลากะรังอ้ายป๊อดลายจุด (Bluespotted hind)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Cephalopholis cyanostigma* (Valenciennes, 1828)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหลังหนึ่งอัน ยาวถึงส่วนคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายกลม ครีบก้นใหญ่โค้งมน ลำตัวสีน้ำตาลแดงอ่อน มีแถบสีน้ำตาล พาดขวางลำตัวอยู่ ๖-๗ แถบ ตลอดลำตัวและครีบต่าง ๆ มีจุดสีฟ้า - ขาวขนาดเล็กกระจายอยู่ ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อยู่ตามแนวปะการัง เป็นปลาผู้ล่า กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็ก พบตอนปลายของแนวราบ โดยหลบอยู่ตามซอกของกองหินหรือปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และปลาตู้สวยงาม

ปลากะรังอ้ายป๊อดลายฟ้า (Bluelined hind)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Cephalopholis formosa* (Shaw, 1812)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหลังหนึ่งอัน ยาวถึงส่วนคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายตัดค่อนข้างตรง ลำตัวมีสีน้ำตาลแดง มีลายเป็นเส้นสีฟ้าขนาดเล็กพาดยาวตั้งแต่บริเวณหลังตาจนถึงปลายหาง แต่บริเวณสันจมูกเป็นจุดสีฟ้าขนาดเล็กกระจายอยู่ไม่หนาแน่น ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาว ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผู้ล่า อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง มักพบตั้งแต่ตอนปลายของแนวราบ โดยหลบอยู่ใต้หรือซอกของกอปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และปลาตู้สวยงาม

ปลากะรังบั้งส้ม (Blacktip grouper)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Epinephelus fasciatus* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงส่วนคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายตัดตรง ครีบอกและท้องครีบท้องอยู่ตำแหน่งใกล้เคียงกัน ลำตัวสีชาแดง ส่วนหัวสีเข้มกว่าและแถบสีขาวหลังตาและโหนกหัว ๒ แถบ ด้านบนของลำตัวมีบั้งสั้นพาดตลอดความยาวลำตัว ๖ แถบ พบขนาด ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตร ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาว ๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผู้ล่า กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็ก เช่น กุ้ง ปู หมึก อาศัยอยู่ตามแนวปะการัง พบเกือบทุกเขต โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นกองซากปะการัง ที่มีซอกให้หลบซ่อนได้

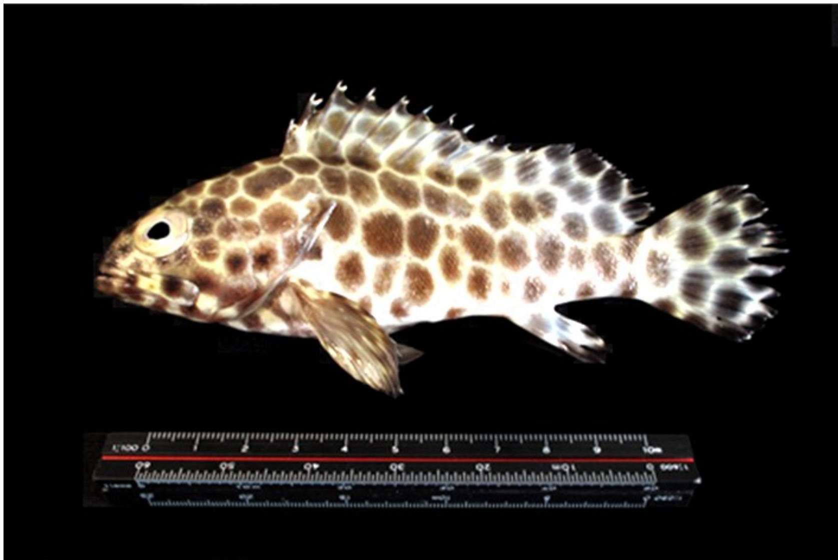
การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และปลาตู้สวยงาม

ปลากะรังอ้ายป๊อดลายดาว (Long-fin rockcod)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Epinephelus quoyanus* (Valenciennes, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหนึ่งอันยาวถึงส่วนคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายกลม ลำตัวและหางทั้งหมดมีจุดสีน้ำตาลแดงขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วลักษณะคล้ายรวงผึ้ง ครีบอกและครีบท้องเป็นสีพื้นน้ำตาลเข้ม ปลาโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาว ๓๐ เซนติเมตร ปลาชนิดนี้มีลักษณะใกล้เคียงกับปลากะรังลายรวงผึ้ง (*Epinephelus merra*) ซึ่งแตกต่างกันที่ปลากะรัง *E. merra* มีครีบอก ครีบก้น และครีบหาง เป็นจุดสีน้ำตาลขนาดเล็ก

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผู้ล่า กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็กอาศัยอยู่ตามแนวปะการัง พบเกือบทุกเขต โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นกองซากปะการัง ที่มีซอกให้หลบซ่อนได้

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และปลาตู้สวยงาม

ปลากุดสลาด (Coral trout)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Plectropomus maculatus* (Bloch, 1790)

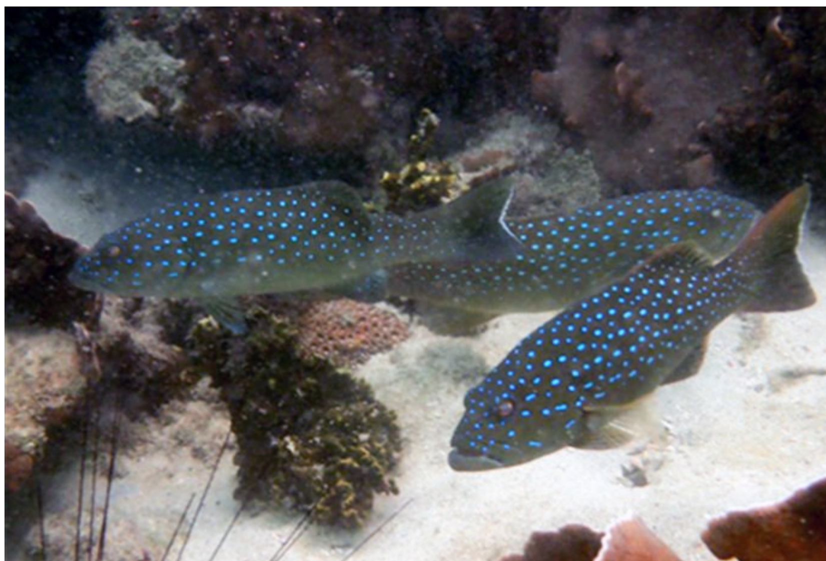

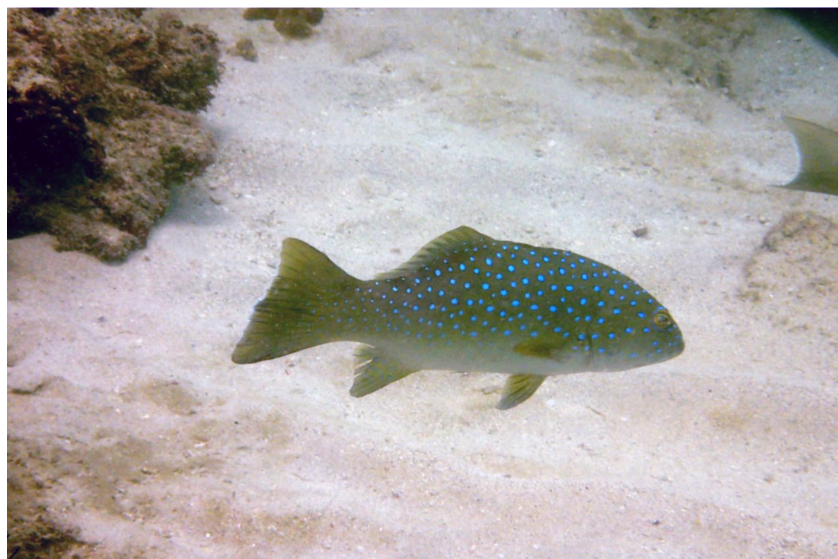
ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ขากรรไกรใหญ่ ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงส่วนคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายเว้าเข้าเล็กน้อย คล้ายรูปตัววี ลำตัวมีสีพื้นเป็นสีเขียวขี้ม้า มีจุดสีฟ้าขนาดเล็ก กระจายทั่วทั้งลำตัว ยกเว้นหาง ปลาขนาดใหญ่บริเวณปลายของครีบหลัง และครีบหางเป็นแถบสีแดงส้ม มีรายงานพบปลาตัวโตเต็มวัยขนาดยาวกว่า ๑.๒๕ เมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณแนวปะการัง กองหินใต้น้ำ กินปลา กุ้ง และปู เป็นอาหาร จัดเป็นปลาผู้ล่าที่สำคัญบริเวณแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร เนื้อรสชาติดีและราคาสูง มีงานวิจัยการเพาะพันธุ์ มีการเลี้ยงในกระชัง โดยนำลูกพันธุ์มาจากธรรมชาติ

ปลากุดสลาด (Coral trout)

ปลากะรังเหลืองแถบดำ (Barred soapfish)

Order: Perciformes

Family: Serranidae

Species: *Diploprion bifasciatum* Cuvier, 1828

ลักษณะ : ลำตัวสั้น แบนข้าง ตากลมโต ขากรรไกรกว้าง ครีบหลังสองอันแยกออกจากกัน ครีบหางใหญ่ปลายโค้งมนเล็กน้อย ลำตัวมีสีพื้นเป็นสีเหลือง มีแถบสีดำสองแถบ แถบแรกพาดผ่านฐานครีบหลังอันแรก ตา จนถึงปลายขากรรไกร แถบที่สองเป็นแถบกว้างพาดบริเวณตอนหลังของฐานของครีบหลังอันแรก ถึงบริเวณรูก้นปลาขนาดเล็ก รายงานพบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณตอนนอกแนวปะการังของเขตพื้นลาด (reef slope) มักพบตัวเดียว หรือเป็นคู่ เป็นปลากินเนื้อ และอาจเป็นเหยื่อที่มีขนาดใหญ่ พบว่าบริเวณผิวหนังมีการสร้างเมือกที่มีสารพิษ Grammistin โดยเฉพาะเมื่อถูกคุกคาม

การใช้ประโยชน์ : เป็นผู้ล่าในห่วงโซ่อาหาร กินปลา กุ้ง ปู

ปลากะรังเทียมเทา (Karimunjawa dottyback)

Order: Perciformes

Family: Pseudochromidae

Species: *Pseudochromis ransonneti* Steindachner, 1870

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย หัวเล็ก ตากลมโต ริมฝีปากหนา แผ่นปิดเหงือกขอบเป็นรอยซี่ฟัน ๔ - ๕ ขีด ครีบอกใสอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางปลายตัดตรงครึ่งปลายใส ครึ่งต้นสีเหมือนลำตัว ครีบก้นความยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลังด้านหลังปลามีสีเทาม่วง ด้านท้องเทสอ่อน ในบางครั้งพบเป็นสีเหลือง เกล็ดขนาดเล็ก ขนาดปลายาว ๓ - ๔ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ อยู่ตามกองหินหรือซากปะการังบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

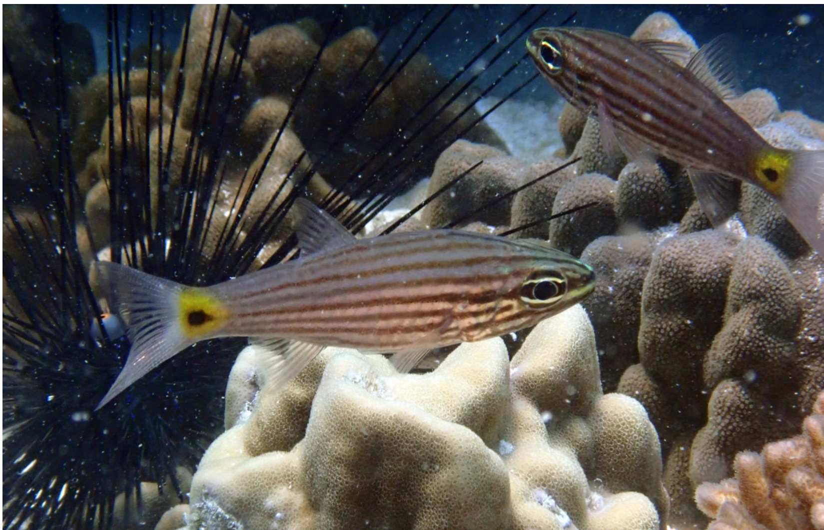
การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลาอมไข่จิ้งจอก (Wolf cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Cheilodipterus artus* Smith, 1961

ลักษณะ : ลำตัวใสขุ่น รูปกระสวย ยาวกว่า *Ostorhinchus* spp. ครีบหลังสองอัน ตาโต ปากมีกว้าง ลำตัวมีแถบสีน้ำตาลแดง ๘ แถบ โดยบริเวณปลายจมูกถึกตาสีมีสีเข้มและเป็นสีขาวด้านล่าง บริเวณคอดหางมีจุดสีดำล้อมรอบด้วยสีเหลือง ใบหางใส พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง พบอยู่รวมเป็นกลุ่มใกล้กอปะการังที่มีลักษณะเป็น ซอก หลืบ หรือถ้ำ หากินเวลากลางคืน กินปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าปลา ถูกจับมาเป็นปลาสวยงาม

ปลาอมไข่ลายห้าขีด (Five-linned cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Cheilodipterus quinquelineatus* Cuvier, 1828

ลักษณะ : ลำตัวเป็นรูปกระสวย ตาโต ปากกว้าง ลำตัวสีเทาขุ่น มีแถบสีดำ ๕ แถบพาดยาวตลอดแนวลำตัว บริเวณคอดหางมีจุดสีดำขนาดใหญ่ล้อมรอบด้วยวงสีเหลือง พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๑๐ - ๑๓ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง พบเป็นกลุ่มขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ ตอนกลางวันมักอาศัยอยู่ใกล้กอปะการัง ซอกหลืบ หรือถ้ำ เป็นปลาหากินเวลากลางคืน กินสัตว์ขนาดเล็กเป็นอาหาร โดยเฉพาะกุ้ง ปู หอย และปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าขนาดเล็ก ปลาสวยงาม

ปลาอมไข่เขี้ยวใหญ่ (Large toothed cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Cheilodipterus macrodon* (Lacepède, 1802)

ลักษณะ : ลำตัวมีสีขาวขุ่น รูปกระสวย ครีบหลังสองอัน ตาโต ปากกว้าง มีฟันเขี้ยวขนาดใหญ่ ขอบของแผ่นปิดเหงือกชิ้นในเป็นรอยหยัก ลำตัวสีขาวขุ่น มีแถบสีน้ำตาลแดง ๘ แถบ โดยบริเวณท่อนหางมีสีขาว และปลายครีบหาง สีน้ำตาลแดง ตัดขอบด้วยสีดำ พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง พบอยู่ตามลำพังหรือเป็นคู่ มักพบอยู่กลางน้ำ โดยปลาขนาดเล็กอาจอยู่กันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ กินปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าปลาขนาดเล็ก

ปลาอมไข่แถบทอง (Whiteline cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Ostorhinchus cavitensis* (Jordan & Seale, 1907)

ลักษณะ : ลำตัวใสขุ่น รูปกระสวย ครีบหลังสองอัน ตาโต ปากกว้าง ส่วนหัวตอนปลายจมูกถึงหลังตามีแถบสีเทาเข้มผ่านตาดำไปเล็กน้อยก่อนเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ๑ แถบ พาดผ่านกลางลำตัวถึงคอดหาง ซึ่งมีจุดสีดดำอยู่ตรงกลาง เหนือแถบสีเหลืองมีเส้นสีทอง ๑ เส้น ยาวจากปลายจมูกถึงครีบหลังอันที่สอง ครีบต่าง ๆ สีใส พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๗ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง พบเป็นกลุ่มขนาดเล็ก อยู่ตามกอปะการัง ซอกหลืบ หรือถ้ำ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็กเป็นอาหาร เช่น กุ้ง ปู ที่ล่องลอยเป็นแพลงก์ตอนในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าขนาดเล็ก ปลาทะเลสวยงาม

ปลาอมไข่แถบส้ม (Yellowstriped cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Ostorhinchus cyanosoma* (Bleeker, 1853)

ลักษณะ : ลำตัวสีใสขุ่น รูปกระสวย ครีบหลังสองอัน ตาโต ปากกว้าง ลำตัวมีแถบสีน้ำตาลเหลือง ๖ แถบ โดยตอนปลายจมูกถึงหลังตาแถบเป็นสีเงิน ส่วนหัวสีเข้มกว่าลำตัว พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๖-๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง พบอยู่กันเป็นกลุ่มขนาดเล็กอยู่ตามกอปะการัง ซอกหลืบ หรือถ้ำ โดยปลาวัยเด็กอาจพบอยู่ระหว่างหนามของเม่นทะเลดำหนามยาว กินสัตว์เป็นอาหาร โดยเฉพาะกุ้ง ปูขนาดเล็กที่ล่องลอยเป็นแพลงก์ตอนในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าขนาดเล็ก ปลาทะเลสวยงาม

ปลาอมไข่หางจุดดำ (Candystripe cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Ostorhinchus endekataenia* (Bleeker, 1852)

ลักษณะ : ลำตัวใสขุ่น รูปกระสวย มีครีบหลังสองอัน ตาโต ปากกว้าง ลำตัวมีแถบสีน้ำดำ ๖ แถบโดยบริเวณปลายจมูกถึงหลังตามีสีเข้มกว่าลำตัว บริเวณคอดหางมีจุดสีดำขนาดใหญ่ โดยตอนปลายจมูกถึงหลังตาแถบเป็นสีเงิน ส่วนหัวสีเข้มกว่าลำตัว พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๓ - ๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง พบเป็นกลุ่มขนาดเล็กอยู่ตามกอปะการัง ซอกหลืบ หรือถ้ำ โดยปลาวัยเด็กอาจพบอยู่ระหว่างหนามของเม่นทะเลดำหนามยาว กินสัตว์เป็นอาหาร โดยเฉพาะกุ้งปูขนาดเล็กที่ล่องลอยเป็นแพลงก์ตอนในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาผู้ล่าขนาดเล็ก ปลาทะเลสวยงาม

ปลาอมไข่ลายส้ม (Orangelined cardinalfish)

Order: Perciformes

Family: Apogonidae

Species: *Taeniamia fucata* (Cantor, 1849)

ลักษณะ : ลำตัวสั้น แบนข้าง ครีบหลังสองอัน ตาโต ปากกว้าง ขอบของแผ่นปิดเหงือกมีรอยหยัก เกล็ดบริเวณฐานของครีบก้นมีไม่มาก ลำตัวครึ่งบนสีเทา ครึ่งล่างสีเหลืองทองอ่อน มีเส้นสีส้มพาดตามแนวขวางลำตัว ๒๕ - ๓๐ เส้น บริเวณกึ่งกลางคอดหางมีจุดสีดำขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของคอดหาง พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตอนปลายของแนวปะการัง ตามซอกหรือถ้ำ พบอยู่ลำพังหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก มักพบอยู่กลางน้ำ อาจอยู่ใกล้กอของปะการังแบบกิ่ง หากินเวลากลางคืน กินปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาผู้ล่าขนาดเล็ก ปลาทะเลสวยงาม

ปลาเห็ดโคน, ปลาซ่อนทราย (Whiting fish)

Order: Perciformes

Family: Sillaginidae

Species: *Sillago aeolus* Jordan & Evermann, 1902

ลักษณะ : ลำตัวรูปทรงกระบอก ปากมีขนาดเล็ก ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่างเล็กน้อย ตากลมโต ตอนบนของแผ่นปิดเหงือกมีหนามขนาดเล็กหนึ่งอัน (opercular spine) ครีบหลังสองอันแต่อยู่ใกล้กัน ครีบหางขนาดปานกลางปลายเว้าเข้าเล็กน้อย ลำตัวมีสีพื้นเป็นสีเงิน มีแถบสีน้ำตาลพาดผ่านตามแนวยาวของลำตัว รายงานพบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ที่เป็นพื้นทราย พบได้ทั้งที่ตื้นและที่ลึกของแนวปะการัง โดยชอบฝังตัวอยู่ใต้พื้นทราย ลูกปลาอาจขุดรูอยู่หาอาหารตามพื้นโดยจับลูกกุ้ง ลูกปู หรือ หนอนทะเล จัดเป็นปลาผู้ล่าโดยเฉพาะต่อสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลัง

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ นิยมนำมาบริโภค มีจำหน่ายตามตลาด

ปลาเห็ดโคน, ปลาซ่อนทราย (Whiting fish)

Order: Perciformes

Family: Sillaginidae

Species: *Sillago sihama* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวรูปทรงกระบอก ปากมีเล็ก ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่างเล็กน้อย ตากลมโต ตอนบนของแผ่นปิดเหงือกมีหนามขนาดเล็กหนึ่งอัน (opercular spine) ครีบหลังสองอันแต่อยู่ใกล้กัน ครีบหางขนาดปานกลางปลายตัดตรง ลำตัวมีสีเงินมันวาว รายงานพบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล ฝังตัวอยู่ใต้พื้นทราย มักพบบริเวณที่ตื้นใกล้ฝั่งของแนวปะการัง หาอาหารตามพื้นโดยจับลูกกุ้ง ลูกปู หรือหนอนทะเล จัดเป็นปลาผู้ล่า โดยเฉพาะสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลัง

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ มีจำหน่ายตามตลาดเป็นอาหาร

ลูกปลาช่อนทะเล ((young) Cobia)

Order: Perciformes

Family: Rachycentridae

Species: *Rachycentron canadum* (Linnaeus, 1766)

ลักษณะ : ลำตัวกลมยาว ตากลม ปากกว้าง ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบนเล็กน้อย มุมปากอยู่แนวหน้าดวงตา ครีบหลังหนึ่งอันแต่มีหนามสั้นๆอยู่ก่อนหน้า ๗ อัน ครีบก้นสั้นกว่าครีบหลังเล็กน้อย ปลาขนาดเล็กครีบหางปลายตัดเฉียงลงแต่เป็นเหมือนรูปส้อมเมื่อโต ครีบอกสีดำอยู่บนแนวเดียวกับครีบท้อง ลำตัวสีน้ำตาลเทา มีแถบกว้างสีน้ำตาลเข้มพาดผ่านตั้งแต่ปลายจมูกจนถึงคอดหาง ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาวถึง ๒๐๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผิวน้ำ ลูกปลาว่ายน้ำผ่านแนวปะการังเพื่อหาอาหาร พบอยู่บริเวณตอนปลาย นอกแนวลาดของแนวปะการัง ว่ายน้ำหาเหยื่อ พบอยู่เดี่ยว (หรือเป็นฝูงขนาดเล็ก) จับปลาผิวน้ำขนาดเล็กกินเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาผู้ล่า พบน้อย

ปลาเหาฉลาม (Sharksucker)

Order: Perciformes

Family: Echeneidae

Species: *Echeneis naucrates* Linnaeus, 1758

ลักษณะ : ลำตัวมีลักษณะกลมยาว ตากลม ปากกว้าง ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบนเล็กน้อย ครีบหลังอันแรกอยู่บริเวณส่วนหัวเปลี่ยนเป็นอวัยวะดูดเกาะ ครีบหลังอันที่สองมีขนาดใกล้เคียงและอยู่บนแนวเดียวกันกับครีบก้น คอดหางเล็ก ครีบหางเป็นรูปสี่หลี่ยมปลายมนและมีสีดำ ครีบท้องอยู่ในตำแหน่งก่อนครีบอกเล็กน้อย ปลาขนาดเล็กลำตัวสีขาว และมีแถบสีดำพาดผ่านตลอดแนวของลำตัว พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๓๐-๖๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผิวน้ำ อยู่บริเวณชายฝั่งและทะเลเปิด เข้ามาบริเวณแนวปะการัง กินปลาขนาดเล็ก พบเกาะอยู่กับปลาขนาดใหญ่ หรือสัตว์ทะเลอื่น เช่น ปลาฉลาม เต่าทะเล และวาฬ รวมถึงนักดำน้ำ ทำหน้าที่เหมือนปลาพยาบาล โดยกินปรสิตจากเจ้าบ้าน

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาผู้ล่าขนาดเล็ก

ปลาโฉมงาม (Diamond Trevelly)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Alectes indicus* (Rüppell, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้างรูปห้าเหลี่ยม หัวโหนก ตากลมโต ปากมีขนาดเล็ก มุมปากอยู่แนวด้านหน้าของตา ครีบอกใสเรียวยาว ครีบท้องเรียวเล็กเช่นเดียวเดียวกับครีบอก ครีบหลังหนึ่งอันมีครีบฝอยต่อเนื่องกันถึงคอดหางเช่นเดียวกับครีบก้น หน้าครีบก้นมีก้านครีบแข็ง ๒ อัน ครีบหางรูปส้อม เกล็ดบนเส้นข้างลำตัวที่เป็นสัน บริเวณตอนปลายมีขนาดเล็ก ลำตัวสีเงินวาว พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๖๐ - ๘๐ เซนติเมตร ลูกปลาจะมีก้านครีบยาว โดยเฉพาะครีบอก ครีบหลัง และครีบท้อง

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผิวน้ำ เข้ามาบริเวณแนวปะการังเพื่อหาอาหาร ส่วนใหญ่อยู่กลางน้ำ บริเวณปลายของแนวปะการัง พบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูงขนาดเล็ก กินกุ้งปูขนาดเล็ก รวมถึงไรทะเล (copepod) ปลาวัยเด็ก

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร เป็นที่นิยมของกีฬาตกปลา

ปลาหางแข็ง (Herring scad)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Alepes vari* (Cuvier, 1833)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้าง ตากลมโตมีแผ่นไขมันปิดอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของดวงตา ปากเปิดกว้างได้ ครีบหลังสองอันอยู่ต่อกัน ครีบหางรูปส้อม หน้าครีบก้นมีก้านครีบแข็ง ๒ อัน เกล็ดบนเส้นข้างลำตัวเป็นสันมีขนาดใหญ่ขึ้นตั้งแต่แนวรูก้นจนถึงคอดหาง ลำตัวสีเงินวาว ครีบหางสีเข้ม ขอบด้านในสีดำ พบตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลาผิวน้ำ เข้ามาบริเวณแนวปะการังเพื่อหาอาหาร ส่วนใหญ่อยู่กลางน้ำ บริเวณปลายของแนวปะการัง พบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูงขนาดเล็ก กินกุ้งปูขนาดเล็ก รวมถึงไรทะเล (copepod)

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาผู้ล่าขนาดเล็ก ใช้เป็นอาหาร

ปลาสีกุลหางเหลือง (Yellowtail scad)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Alepes djedaba* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้าง ตากลมโตมีแผ่นไขมันปิดอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของดวงตา ปากเปิดกว้างได้ ครีบอกเรียวยาว ปลายแหลมถึงบริเวณแนวเดียวกับครีบก้นอันที่หนึ่ง ครีบหลังสองอันอยู่ใกล้กัน ครีบหางรูปส้อม หน้าครีบก้นมีก้านครีบหนาม ๒ อัน เกล็ดบนเส้นข้างลำตัวเป็นสันมีขนาดใหญ่ขึ้นตั้งแต่แนวรูก้นจนถึงคอดหาง ลำตัวด้านบนสีเขียวเงินวาว ด้านท้องสีเงิน เหนือตอนกลางของแผ่นปิดเหงือกมีปานดำขนาดเท่าตา เส้นข้างลำตัว ตอนหลังและครีบหางมีสีทอง ปลาตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาผิวน้ำ ว่ายน้ำหากินอยู่ตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง พบอยู่เป็นฝูง เป็นปลากินแพลงก์ตอนสัตว์ และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และการตกปลา

ปลาสีกุลครีบเหลือง (Oranges potted trevally)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Carangoides bajad* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ป้อม ตากลมโต ปากเปิดกว้างได้ ครีบอกเรียวปลายแหลมยาวถึงตอนต้นของ Lateral line scutes ครีบหลังและครีบก้นมีขนาดเท่ากัน และอยู่ในแนวเดียวกัน มีก้านครีบหนาม ๒ อันอยู่หน้าครีบก้น ครีบหางทรงพระจันทร์เสี้ยว ลำตัวสีเงินวาวมีจุดสีเหลืองกระจายทั่วลำตัว พบปลาขนาดยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร ตัวโตยาวได้ถึง ๕๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาผิวน้ำ ว่ายน้ำหากินอยู่ตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง พบอยู่เป็นคู่หรือเป็นฝูงบริเวณกลางน้ำ เป็นปลากินเนื้อขนาดเล็ก และกินสัตว์หน้าดินขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และการตกปลา

ปลาหางแข็ง (Blue spot trevally)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Caranx bucculentus* Alleyne & MacLeay, 1877

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้าง ตากลมโตมีแผ่นไขมันปิดอยู่ประมาณครึ่งหนึ่งของดวงตา ปากเปิดกว้างได้ ครีบอกเรียวยาวปลายแหลมถึงบริเวณแนวเดียวกับครีบก้นอันที่หนึ่ง ครีบหลังสองอันอยู่ใกล้กัน ครีบหางรูปส้อม หน้าครีบก้นมีก้านครีบหนาม ๒ อัน เกล็ดบนเส้นข้างลำตัวเป็นสันมีขนาดใหญ่ขึ้นตั้งแต่แนวรูก้นจนถึงคอดหาง ลำตัวด้านบนสีเขียวเงินวาว ด้านท้องสีเงิน เหนือตอนกลางของแผ่นปิดเหงือกมีปานดำขนาดเท่าตา เส้นข้างลำตัวตอนหลังและครีบหางมีสีทอง ตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาผิวน้ำ ปลากินเนื้อขนาดเล็ก ว่ายน้ำหากินอยู่ตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง พบอยู่เป็นฝูง บริเวณกลางน้ำ กินแพลงก์ตอนเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และการตกปลา

ปลาตะคองข้างลาย (Golden trevally)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Gnathanodon speciosus* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมแบนข้าง ตากลมโต ปากกว้าง ครีบอกเรียวยาว ปลายแหลม ครีบหลังสองอัน ครีบหลังอันที่สองอยู่ในตำแหน่งเดียวและมีขนาดเท่ากับครีบก้น ครีบหางรูปส้อม หน้าครีบก้นมีก้านครีบแข็ง ๒ อัน เกล็ดบนเส้นข้างลำตัวเป็นสันมีขนาดใหญ่ขึ้นตั้งแต่ปลายของครีบอกจนถึงคอดหาง ลำตัวด้านบนสีเขียวเงินวาว ด้านท้องสีเงิน เหนือตอนกลาง ของแผ่นปิดเหงือกมีปานดำขนาดเท่าตา เส้นข้างลำตัวตอนหลังและครีบหางมีสีทอง ขนาดที่พบทั่วไป ประมาณ ๔๐ - ๕๐ เซนติเมตร ตัวโตเต็มวัยอาจมีขนาดยาวถึง ๑๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : เป็นปลากินเนื้อ ปลาผิวน้ำ เข้ามาหากินแนวปะการัง กินปลาอื่นเป็นอาหาร พบอยู่เป็นฝูง ลูกปลาสีเหลืองสด พบอยู่กับแมงกะพรุน วัยรุ่นสีจางลงแต่มีบั้งสีดำพาดผ่านแนวลำตัว ๗ - ๙ อัน

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร และการตกปลา ปลาสวยงาม

ปลาข้างเหลือง (Yellowstripe scad)

Order: Perciformes

Family: Carangidae

Species: *Selaroides leptolepis* (Cuvier, 1833)

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้าง ตากลมโตปากเปิดกว้างได้ ครีบอกเรียวยาวปลายแหลมถึงบริเวณแนวเดียวกับเกล็ดบนเส้นข้างลำตัวที่โค้งลง ครีบหลังสองอันอยู่ใกล้กัน ครีบหางรูปส้อม หน้าครีบก้นมีก้านครีบหนาม ๒ อัน เกล็ดบนเส้นข้างลำตัวเป็นสันมีขนาดใหญ่ขึ้นเล็กน้อยตั้งแต่ตอนกลางของส่วนหาง ลำตัวด้านบนสีฟ้าเงินวาว มีแถบสีเหลืองทองพาดตลอดความยาวของลำตัว ด้านท้องสีเงิน มุมบนของแผ่นปิดเหงือกมีปานดำขนาดเท่าตา ตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๑๕-๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาผิวน้ำแต่ว่ายน้ำหากินใกล้พื้นบริเวณตอนกลางของแนวปะการัง พบอยู่เป็นฝูงขนาดใหญ่ เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร บริโภคสดและแปรรูป

ปลากะพงข้างลายแถบ (Spanish flag snapper)

Order: Perciformes

Family: Lutjanidae

Species: *Lutjanus carponotatus* (Richardson, 1842)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ตากลม ปากกว้าง เปิดตามแนวยาวของลำตัว ครีบอกขอบบนยาวกว่าขอบล่าง (ปลายแหลม) และครีบท้องเล็กอยู่บนแนวเดียวกับปลายของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวจนถึงส่วนหาง ครีบหางตัดตรงเว้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ เส้นข้างลำตัวยาวต่อเนื่องตลอดแนวลำตัว ลำตัวสีเงินวาว มีเส้นสีเหลือง (ทอง) พาดผ่านตั้งแต่บริเวณส่วนหัวจนถึงคอดหาง ครีบสีเหลืองทอง มีขนาดยาวประมาณ ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อยู่แนวปะการัง ทั้งตัวเดียวหรือเป็นฝูงขนาดเล็ก หากินบริเวณใกล้พื้นตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้เป็นอาหาร บริโภคสด

ปลากะพงลายพาด (Checkered snapper)

Order: Perciformes

Family: Lutjanidae

Species: *Lutjanus decussatus* (Cuvier, 1828)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ตากลม ปากกว้างเปิดถึงตอนหน้าของตา ครีบอกใสยาว ครีบท้องสีขาวอยู่บนแนวเดียวกับปลายของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาว จนถึงคอดหาง ครีบหางใสปลายตัดตรงบริเวณคอดหางเป็นวงกลมดำ ครีบก้นสีเลือดหมู ข้างลำตัวมีเส้นสีเลือดหมูตรงยาวตั้งแต่หลังตาจนถึงครีบหาง ๕-๖ เส้น แต่ด้านบนของลำตัวโดยเฉพาะสองเส้นบนสุดเป็นเส้นหนาตัดขวาง เหมือนเป็นตาราง เกล็ดมีขนาดใหญ่ พบมีขนาดยาวประมาณ ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาแนวปะการังอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล มักพบอยู่ตัวเดียว หากินใกล้พื้นตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาสวยงาม และเป็นอาหาร

ปลากะพงแถบเหลือง (Bigeye snapper)

Order: Perciformes

Family: Lutjanidae

Species: *Lutjanus lutjanus* Bloch, 1790

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้าง ตากลม ปากกว้าง ครีบอกใส ขนาดปานกลาง ครีบท้องเล็กอยู่บนแนวเดียวกับปลายของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดตรงเว้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ เส้นข้างลำตัวยาวต่อเนื่องตลอดแนวลำตัว ลำตัวสีเงินวาว ด้านหลังสีเหลือง มีเส้นสีเหลือง (ทอง) ๗-๘ เส้น พาดผ่านตั้งแต่บริเวณส่วนหัวจนถึงคอดหางโดยเส้นที่ผ่านตาจะมีขนาดใหญ่ เห็นชัดที่สุด ครีบสีเหลืองทอง พบขนาดยาวประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาแนวปะการังอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล อยู่เป็นฝูง หากินบริเวณใกล้พื้น ตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้เป็นอาหาร บริโภคสด

ปลากะพงข้างปาน (Russell's snapper)

Order: Perciformes

Family: Lutjanidae

Species: *Lutjanus russellii* (Bleeker, 1849)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ตากลม ปากกว้างเปิดเกือบถึงตอนกลางของตา ครีบอกยาวปลายบนสีเหลือง ครีบท้องสีเหลืองอยู่บนแนวเดียวกับปลายของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดตรงสีแดง ครีบก้นสีเหลือง มีปานดำบนเส้นข้างลำตัวตรงกับครีบก้น ขนาด ๒ เท่าของตา เกล็ดมีขนาดใหญ่ พบมีขนาดยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาแนวปะการังอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล อยู่เดี่ยวหรือเป็นฝูงขนาดเล็ก หากินบริเวณใกล้พื้นตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้เป็นอาหาร บริโภคสด

ปลากะพงข้างลายเส้น (Brownstripe red snapper)

Order: Perciformes

Family: Lutjanidae

Species: *Lutjanus vitta* (Quoy & Gaimard, 1824)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ตากลม ปากกว้างเปิดเกือบถึงตอนกลางของตา ครีบอกยาวปลายบนสีเหลือง ครีบท้องสีเหลืองอยู่บนแนวเดียวกับปลายของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดตรงสีเหลือง ครีบก้นสีเหลือง มีเส้นสีน้ำตาลข้างลำตัวตรงยาวตั้งแต่หลังตาจนถึงครีบหาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ พบมีขนาดยาวประมาณ ๓๐ - ๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาแนวปะการังอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล อยู่เดี่ยวหรือเป็นฝูงขนาดเล็ก หากินบริเวณใกล้พื้นตั้งแต่ตอนกลางของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้เป็นอาหาร บริโภคสด

ปลากล้วยแถบทอง (Gold-banded fusilier)

Order: Perciformes

Family: Caesionidae

Species: *Caesio caerulaurea* Lacepède, 1801

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ทรงกระสวย คอดหางเล็ก ตากลมโต ปากเล็กเปิดขยายกว้างได้ ครีบอกเล็กปลายเรียว ฐานมีแต้มสีดำ ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่รูปส้อมและมีแถบสีเข้มเป็นรูปตัววี ลำตัวด้านหลังสีเขียวฟ้า ท้องสีเงิน มีแถบสีเหลืองทองพาดตลอดส่วนบนของลำตัว ปลาโดยขนาดปกติยาวประมาณ ๒๕ เซนติเมตร ปลาตัวโตเต็มที่อาจยาวถึง ๓๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง อยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดใหญ่ ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง กรองกินแพลงก์ตอนทั้งพืชและสัตว์เป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร

ปลากล้วยหางเหลือง (Red-bellied fusilier)

Order: Perciformes

Family: Caesionidae

Species: *Caesio cuning* (Bloch, 1791)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมแบนข้าง ตากลมโต ปากเล็กเปิดขยายกวางได้ ครีบอกเล็กปลายเรียว ฐานมีแต้มสีเข้ม ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่รูปส้อม ลำตัวสีฟ้าเงิน ด้านหลังตอนบนจนถึงหางทั้งหมด สีเหลือง ท้องสีส้มแดง ครีบท้องสีส้ม ครีบก้นสีแดง พบมีขนาดยาวประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ปลาตัวโตเต็มที่อาจยาวถึง ๓๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบอยู่รวมเป็นฝูงขนาดใหญ่ ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง เป็นปลากรองกินแพลงก์ตอนพืช และแพลงก์ตอนสัตว์เป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นอาหาร

ปลากล้วยหางกรรไกร (Goldband fusilier)

Order: Perciformes

Family: Caesionidae

Species: *Pterocaesio chrysozona* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมแบนข้าง ตากลมโต ปากเล็กเปิดขยายกว้างได้ ครีบอกเล็กใสปลายเรียว ครีบท้องเล็กใสอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันใสยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่รูปส้อม ปลายทั้งสองมีแต้มสีดำขนาดเท่าดวงตา ลำตัวด้านบนสีเทาฟ้าคาดด้วยแถบสีทอง ด้านท้องสีเงินวาว พบมีขนาดยาวประมาณ ๑๕-๒๐ เซนติเมตร ตัวโตเต็มที่ยาวถึง ๒๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบอยู่รวมเป็นฝูงขนาดใหญ่ ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง เป็นปลากรองกินแพลงก์ตอนพืช และแพลงก์ตอนสัตว์เป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นปลาเหยื่อ

ปลากะพงดำ (Tripletails)

Order: Perciformes

Family: Lobotidae

Species: *Lobotes surinamensis* (Bloch, 1790)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ตากลมเล็กขอบตาสีเหลืองทอง ปากเล็กค่อนไปทางด้านบนเล็กน้อย ครีบอก และครีบท้องเล็ก ตำแหน่งของครีบอกอยู่หลังครีบอกเล็กน้อย ครีบหลัง ๑ อันยาวจนถึงส่วนหาง ครีบหางกลม เกล็ดมีขนาดใหญ่ มีเส้นข้างลำตัวยาวต่อเนื่องตลอดแนวลำตัว ลำตัวสีดำ บริเวณด้านท้องมีสีจางกว่าด้านหลัง ตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาวได้มากกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาอยู่บริเวณพื้นท้องทะเล บริเวณชายฝั่งใกล้ปากแม่น้ำ แต่ว่ายน้ำหากินใกล้พื้นบริเวณตอนกลางของแนวปะการัง ลูกปลาอาจพบตามวัสดุลอยน้ำ เช่น สาหร่ายทุ่น Sargassum ที่ลอยในทะเลใกล้แนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีการะดูกสันหลังและปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : พบน้อย ใช้เป็นอาหารบริโภคสด และการตกปลา

ปลาสร้อยดอกหมากกระโดงยาว (Whipfin silver biddy)

Order: Perciformes

Family: Gerreidae

Species: *Gerres filamentosus* Cuvier, 1829

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง ตากลมโต ลำตัวสีเงิน ครีบหลังหนึ่งอันมีปลายยาวถึงคอดหางที่เป็นแบบรูปส้อม ครีบอกเรียวปลายแหลม ครีบท้องอยู่ในตำแหน่งหลังครีบอกเล็กน้อย เกล็ดขนาดเล็กหลุดง่าย ครีบหลังค่อนข้างใส บริเวณปลายครีบมีสีเทาเข้ม ขนาดปลาโดยทั่วไปยาวประมาณ ๑๕ เซนติเมตร แต่อาจจะพบความยาวมากสุดประมาณ ๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : บริเวณแสมสารมักพบครั้งละ ๑ หรือ ๒ ตัว แต่มีรายงานพบอยู่รวมกันเป็นฝูงใกล้ชายฝั่ง บริเวณแนวปะการังของเกาะแสมสารมักพบอยู่บริเวณพื้นทรายตอนปลายของแนวลาด หาอาหารจากพื้นทราย โดยกรองสัตว์ทะเลหน้าดินขนาดเล็ก เช่นลูกกุ้ง ลูกกปู และหนอนทะเล เป็นอาหาร

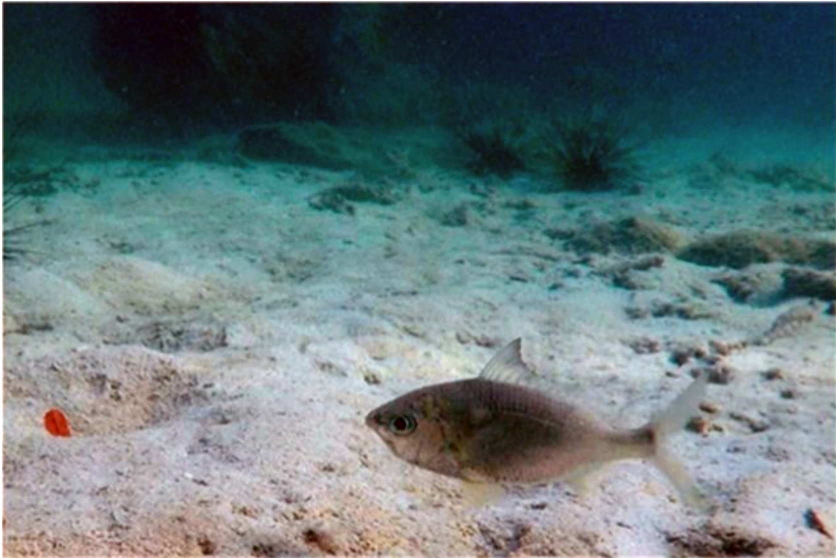
การใช้ประโยชน์ : ปลาขนาดใหญ่นำมาบริโภค

ปลาสร้อยดอกหมาก (Common silver-biddy)

Order: Perciformes

Family: Gerreidae

Species: *Gerres oyena* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมแบนข้างตากลมโต ลำตัวสีเงินครีบหลังหนึ่งอันมีปลายยาวถึงคอดหางที่เป็นแบบรูปส้อม ครีบอกเรียวปลายแหลม ครีบท้องอยู่ในตำแหน่งหลังครีบอกเล็กน้อย เกล็ดขนาดเล็กหลุดง่าย ครีบหลังค่อนข้างใสบริเวณปลายครีบตอนหน้ามีสีเทาเข้ม

นิเวศวิทยา : บริเวณแสมสารมักพบครั้งละ ๑ หรือ ๒ ตัว แต่มีรายงานพบอยู่รวมกันเป็นฝูงใกล้ชายฝั่ง บริเวณแนวปะการังของเกาะแสมสารมักพบอยู่บริเวณพื้นทรายตอนปลายของแนวลาด หาอาหารจากพื้นทราย โดยกรองสัตว์ทะเลหน้าดินขนาดเล็ก เช่นลูกกุ้ง ลูกกปู และหนอนทะเล

การใช้ประโยชน์ : ไม่นิยมนำมาบริโภค ปลาที่ถูกจับจากการประมงมักนำไปเป็นทำปลาเป็ด

ปลาสร้อยนกเขา (วัยเด็ก) (Painted Sweetlips)

Order: Perciformes

Family: Haemulidae

Species: *Diagramma pictum* (Thunberg, 1792)

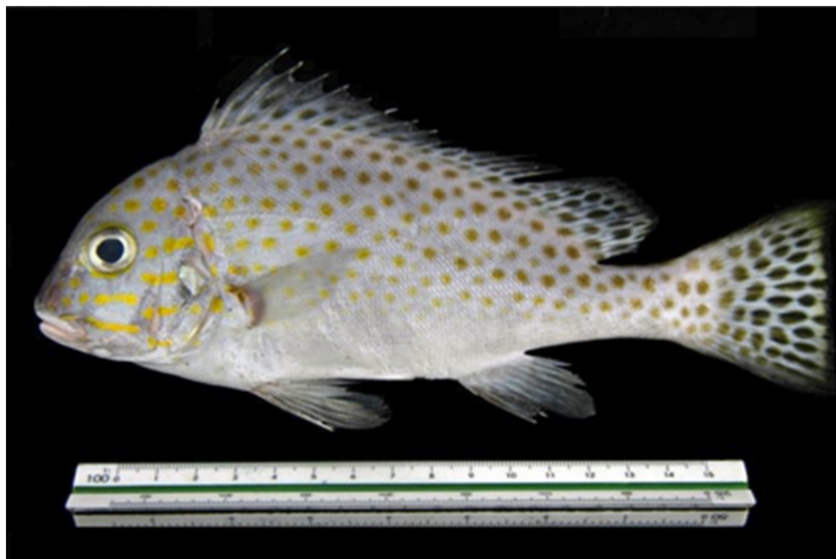

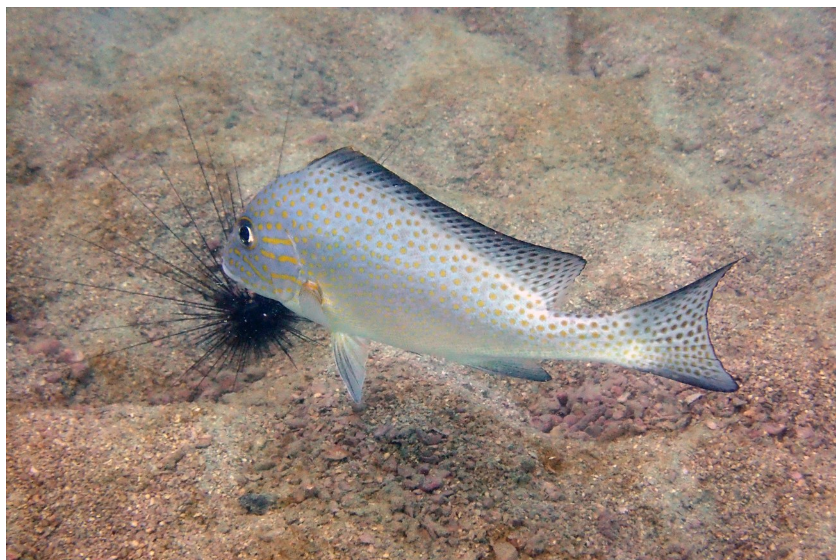
ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง คอดหางยาว ตากลมโต ปากเปิดด้านล่าง ครีบอกเล็กใส ครีบท้องสีเดียวกับลำตัวอยู่หลังฐานของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดตรง ปลาวัยเด็กมีแถบสีน้ำตาลแดงพาดตลอดแนวกลางของลำตัว และมีแถบหรือเส้นอีก ๕-๖ เส้น ครีบหลังและครีบหางมีแถบสีดำสลับเหลือง ปลาโตมีสีเงิน และสีจะเข้มขึ้นตามอายุ พบมีขนาดยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ตัวโตเต็มที่อาจยาวถึง ๑๐๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล มักพบปลาวัยรุ่นแนวปะการัง พบตัวเดียวหรือเป็นกลุ่ม ๓-๕ ตัว ในช่วงฤดูผสมพันธุ์ หากินบริเวณใกล้พื้นบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังและปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้เป็นอาหารบริโภคสด

ปลาสร้อยนกเขา (Painted Sweetlips)

ปลาสร้อยนกเขาดำ (Harry hotlips)

Order: Perciformes

Family: Haemulidae

Species: *Plectorhinchus gibbosus* (Lacepède, 1802)

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้าง คอดหางยาว ตากลมโต ฝีปากบนหนามาก ครีบอกเล็กสีเทาเข้ม ครีบท้องสีเดียวกับลำตัวอยู่หลังแนวครีบอก ครีบหลัง ๑ อัน แบ่งเป็นสองตอนยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายตัดตรง พบมีขนาดยาวประมาณ ๔๐ เซนติเมตร ตัวโตเต็มที่อาจยาวถึง ๗๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล มักพบปลาวัยรุ่นแนวปะการัง มีพบตัวเดียวหรือเป็นคู่ หากินบริเวณใกล้พื้นบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง เป็นปลากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง และปลาขนาดเล็กเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ ใช้เป็นอาหาร บริโภคสด

ปลาหมูศรีแก้มส้ม (Pink ear emperor)

Order: Perciformes

Family: Lethrinidae

Species: *Lethrinus lentjan* (Lacepède, 1802)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ป้อม ตากลมโต ปากกว้าง ขอบปลายแผ่นปิดเหงือกมีสีแดง ครีบอกเล็กใสปลายเรียว บริเวณฐานมีขีดสีแดง ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวของฐานครีบอกมีก้านครีบสีเหลืองครีบหลัง ๑ อัน ยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ตัดเข้าเล็กน้อยและมีสีส้ม ลำตัวสีเทาเขียว ด้านท้องสีเงินวาว พบมีขนาดยาวประมาณ ๑๕ - ๒๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการังเป็นครั้งคราว พบเดี่ยวหรือฝูงขนาดเล็ก ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง เป็นปลาผู้ล่ากินเนื้อ กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง กุ้ง หอย ปลิงทะเล และหนอนทะเล

การใช้ประโยชน์ : ปลาเศรษฐกิจ เป็นอาหาร บริโภคสดเป็นที่ต้องการของตลาด

ปลานกกะลิง / ปลาสายรุ้ง / ปลาทราย (Butterfly whiptail)

Order: Perciformes

Family: Nemipteridae

Species: *Pentapodus setosus* (Valenciennes, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวรูปกระสวย ตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกเล็กใสปลายเรียว บริเวณฐานมีขีดสีน้ำตาลอ่อน ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อัน ยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ตัดตรง ก้านครีบก้านบนสุดยืดยาวออกไป ลำตัวสีครีม มีเส้นสีเหลืองทองพาดผ่านกลางลำตัว ตั้งแต่สันจมูกผ่านตายาวจนถึงด้านบนของคอดหาง พบมีขนาดยาวประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยว หรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามพื้นทราย โดยการกรองทราย เลือกกินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บน หรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปูและกุ้ง

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร บริโภคสด เป็นปลาเหยื่อ

ปลาทรายขาวขีดคู่ (Two-lined monocle bream)

Order: Perciformes

Family: Nemipteridae

Species: *Scolopsis bilineata* (Bloch, 1793)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใส ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดรูปตัววี ลำตัวสีขาวครีม ตั้งแต่ส่วนหัวบริเวณปลายสันจมูกยาวจนถึงตอนปลายของครีบหลังเป็นสีเทาเข้ม มีแถบสีขาวขอบเป็นรอยปะของจุดสีเข้ม บริเวณหน้าผากมีเส้นสีเหลืองทองสองเส้น นอกจากนี้สันกลางลำตัวเป็นสีเหลืองทอง ฐานของปลายครีบหลังเป็นปานสีขาว พบขนาดยาวประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็กว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามพื้นทรายโดยการกรองทรายเลือกกินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปูและกุ้ง

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร เป็นปลาสวยงาม

ปลาทรายขาวหลังขีดเงิน (Silver-line bream)

Order: Perciformes

Family: Nemipteridae

Species: *Scolopsis ciliata* (Lacepède, 1802)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโตขอบตาสีเหลืองทอง ปากเล็ก ครีบอกใสขนาดใกล้เคียงกับครีบท้อง ที่อยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดรูปตัววี ลำตัวด้านบนสีเทา ด้านล่างขาว บริเวณฐานของครีบหลังตอนกลางมีขีดสีขาว เกล็ดบนส่วนของลำตัวเป็นจุดสีเหลืองทอง ปลายครีบทุกอันมีสีส้ม พบมีขนาดยาวประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามพื้นทราย โดยการกรองทรายเลือกกินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปูและกุ้ง

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร

ปลาทรายขาวมุก (Pearly monocle bream)

Order: Perciformes

Family: Nemipteridae

Species: *Scolopsis margaritifera* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกสีเหลืองใส มีขนาดใกล้เคียงกับครีบท้องสีขาวมีสีเหลืองแซม และอยู่หลังแนวของฐานครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางตัดรูปตัววี ลำตัวด้านบนสีเทาด้านล่างขาว กล็ดบนส่วนของลำตัวเป็นเป็นป้านสีน้ำตาลอ่อน เกล็ดด้านล่างของลำตัวเป็นจุดสีเหลืองทอง ครีบตอนต้นสีน้ำเงินตอนหลังสีแดงเลือดหมู ครีบหางครึ่งบนสีเหลือง ครึ่งล่างสีแดง ครีบก้นสีเหลือง พบมีขนาดยาวประมาณ ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามพื้นทราย โดยการกรองทรายเลือกกินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปูและกุ้ง

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร

ปลาทรายขาวปนเทา (Monocle bream)

Order: Perciformes

Family: Nemipteridae

Species: *Scolopsis monogramma* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้างเล็กน้อย ตากลมโตไม่มีเงี่ยงใต้ตา ริมฝีปากบนหนา ฐานครีบอกมีแถบสีเข้ม ครีบอกยาวใส ครีบท้องอยู่หลังแนวของฐานครีบอกและมีขนาดใกล้เคียงกัน และครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางมีลักษณะรูปพระจันทร์ ตัวโตเต็มวัยก้านครีบแรกของครีบหางจะยาวออกไป บริเวณสันจมูกมีแถบสีเหลือง ๓ แถบ ลำตัวสีเทาน้ำตาลมีปานสีดำพาดผ่านตั้งแต่หลังตาและแถบกว้างขึ้นตั้งแต่กลางลำตัวจนถึงคอดหาง เกล็ดขนาดใหญ่ ครีบหลังสีเหลืองขอบแดง ครีบหางสีเหลืองขอบแดง พบขนาดยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก หากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง กรองทรายเลือกกินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปู และกุ้ง รวมถึงปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร

ปลาทรายคอขาว (White-band bream)

Order: Perciformes

Family: Nemipteridae

Species: *Scolopsis vosmeri* (Bloch, 1792)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้างเล็กน้อย ตากลมโตมีเงี่ยงใต้ตา ฐานครีบอกมีแถบสีเข้ม ครีบอกยาวสีน้ำตาลแดงใส ครีบท้องอยู่หลังแนวของฐานครีบอกและมีขนาดใกล้เคียงกัน และครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบหางรูปตัววี มีแถบสีขาวคาดผ่านบริเวณคอทั้งหมด ลำตัวสีน้ำตาลแดง ครีบทุกครีบสีเดียวกับลำตัว ครีบหางสีจาง และใส พบขนาดยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง กรองทรายเลือกกินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือใน พื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปูและกุ้ง รวมถึงปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาสวยงาม

ปลาแพะหางกรรไกร (Freckled goatfish)

Order: Perciformes

Family: Mullidae

Species: *Upeneus tragula* Richardson, 1846

ลักษณะ : ลำตัวยาว ตากลม ขากรรไกรบนยาวกว่าขากรรไกรล่างเล็กน้อย บริเวณคางมีหนวดสีเหลืองยาวถึงขอบปลายกระดูกแผ่นปิดเหงือกชิ้นใน ๑ คู่ ครีบอกใส ครีบท้องเล็กอยู่แนวเดียวกับครีบอก ครีบหลัง ๒ อันแยกออกจากกัน ครีบหางรูปตัววี ครีบหลังอันที่สองอยู่ในตำแหน่งเดียวกับครีบก้น และมีขนาดเท่ากัน ลำตัวสีครีมเจือเขียวขี้ม้า โดยมีแถบสีเขียวขี้ม้าเข้มคาดตั้งแต่ปลายจมูกจนถึงปลายคอดหาง ครึ่งบนของลำตัวมีสีเข้มกว่าครึ่งล่าง ปลายของครีบหลังเป็นปานสีน้ำตาล ครีบหางมีแถบน้ำตาลตัดขวางอยู่ ๖ - ๗ แถบ พบขนาดยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ หากินตามพื้นทราย โดยใช้หนวดเขี่ยทราย กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย ปู และกุ้ง รวมถึงปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร

ปลาแพะอินเดีย (Indian goatfish)

Order: Perciformes

Family: Mullidae

Species: *Parupeneus indicus* (Shaw, 1803)

ลักษณะ : ลำตัวยาวแบนข้างเล็กน้อย ตากลม ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบนเล็กน้อย บริเวณคางมีหนวดสีเดียวกับลำตัวยาวถึงขอบปลายกระดูกแผ่นปิดเหงือก ๑ คู่ ทุกครีบใส ครีบท้องเล็กอยู่แนวเดียวกับครีบอก ครีบหลัง ๒ อันแยกออกจากกันชัดเจน ครีบหางรูปตัววี ครีบหลังอันที่สองอยู่ในตำแหน่งเดียวกับครีบก้น และมีขนาดเท่ากัน ลำตัวสีครีมเจือเทา ส่วนเหนือเส้นข้างลำตัวมีสีเข้มกว่า มีแถบน้ำตาลเข้มคาดตั้งแต่ปลายจมูกผ่านตาจนถึงตอนต้นของลำตัว และมีปานสีเหลืองคาดอยู่บริเวณกึ่งกลางลำตัว คอดหางมีแต้มสีดำขนาดใหญ่ พบขนาดยาว ๒๕ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ ว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามพื้นทราย โดยใช้หนวดเขี่ยทราย กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อยู่บนหรือในพื้นทราย เช่น หนอนทะเล หอย หมึก ปู และกุ้ง รวมถึงปลาขนาดเล็ก

การใช้ประโยชน์ : เป็นอาหาร เป็นปลาสวยงาม

ปลาเฉี่ยว (Diamond fish)

Order: Perciformes

Family: Monodactylidae

Species: *Monodactylus argenteus* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง สั้น ป้อม ตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใส ครีบท้องเล็กมากอยู่หลังแนวของฐานครีบอก และครีบหลัง ๑ อันยาวต่อเนื่องจนถึงคอดหาง ครีบก้นมีรูปทรงและขนาดเหมือนครีบหลัง และอยู่แนวเดียวกัน ครีบหาง ปลายตัดเว้าเข้าเล็กน้อยลำตัวสีเงินสะท้อนแสง บริเวณส่วนหัวแถบสีดำคาดผ่านตา พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๒ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาบริเวณชายฝั่งทะเล พบบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่กลางน้ำว่ายน้ำหากินบริเวณตอนปลายของแนวปะการัง หากินตามตามมวลน้ำ โดยการกรองแพลงก์ตอน และสารอินทรีย์ที่อยู่ในมวลน้ำเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาผีเสื้อลายแปดเส้น (Eightband butterflyfish)

Order: Perciformes

Family: Chaetodontidae

Species: *Chaetodon octofasciatus* Bloch, 1787

ลักษณะ : ลำตัวป้อมรูปห้าเหลี่ยมแบนข้าง หัวเล็กปากเล็กคล้ายปากนกแก้ว ครีบอกและครีบท้องเล็กและอยู่บนแนวเดียวกัน ครีบหลัง ๑ อันยาวแบ่งเป็นสองตอนของก้านครีบแข็งและก้านครีบอ่อน ครีบก้นมีขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของครีบหลัง คอดหางเล็กและครีบหางปลายตัดขนาดไม่ใหญ่นัก ลำตัวสีเหลืองมีแถบสีน้ำตาลเข้มพาดขวางตลอดทั้งลำตัว รวม ๘ เส้น พบขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร ขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะบริเวณแนวปะการังเนื่องจากกินปะการังเป็นอาหารพบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำหากินทั่วไปบริเวณของแนวปะการัง ลูกปลาขนาดเล็ก มักพบอยู่กับปะการังพุ่ม

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นดัชนีทางชีวภาพ บอกสภาพของระบบนิเวศแนวปะการัง เป็นปลาตู้สวยงาม

ปลาผีเสื้อหน้าดำคอขาว (Hongkong butterflyfish)

Order: Perciformes

Family: Chaetodontidae

Species: *Chaetodon wiebeli* Kaup, 1863

ลักษณะ : ลำตัวป้อมเกือบกลม แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กคล้ายปากนกแก้ว ครีบอกและครีบท้องเล็กและอยู่บนแนวเดียวกัน ครีบหลัง ๑ อัน ยาวแบ่งเป็นสองตอนของก้านครีบแข็งและก้านครีบอ่อน ครีบก้นมีขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของครีบหลัง หน้าครีบก้นมี หนาม ๒ อัน คอดหางเล็กและครีบหางปลายตัดขนาดไม่ใหญ่นัก ลำตัวสีเหลืองมีเส้นสีน้ำตาลพาดเป็นแนว ๔๕ องศาทั้งลำตัวรวม ๑๐ - ๑๒ เส้น พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร ขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๑๙ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ ว่ายน้ำหากินทั่วไปบริเวณของแนวปะการัง กินสาหร่ายเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ใช้เป็นดัชนีทางชีวภาพ บอกสภาพของระบบนิเวศแนวปะการัง

ปลาผีเสื้อจมูกยาว (Copperband butterflyfish)

Order: Perciformes

Family: Chaetodontidae

Species: *Chelmon rostratus* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็กตากลมโตปากยาวเป็นท่อ ครีบอกเล็กใส ครีบท้องและอยู่บนแนวเดียวกับครีบอก มีสีส้มสลับเหลืองและขาว ครีบหลัง ๑ อันยาวแบ่งเป็นสองตอนของก้านครีบแข็งและก้านครีบอ่อน ครีบก้นมีขนาดประมาณครึ่งหนึ่งของครีบหลัง คอดหางเล็กและครีบหางปลายตัดขนาดไม่ใหญ่นัก ลำตัวสีเงินวาว มีแถบสีเหลืองส้มพาดยาวลงมาตลอดลำตัว รวม ๕ เส้น และเส้นที่ ๖ ปลายคอดหางมีสีดำแทรก ด้านบนของแถบส้มที่ ๔ มีปานดำกลมขอบขาวอยู่ด้วย พบขนาดยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ ว่ายน้ำหากินทั่วไปบริเวณของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก เช่นไรน้ำเป็นอาหาร

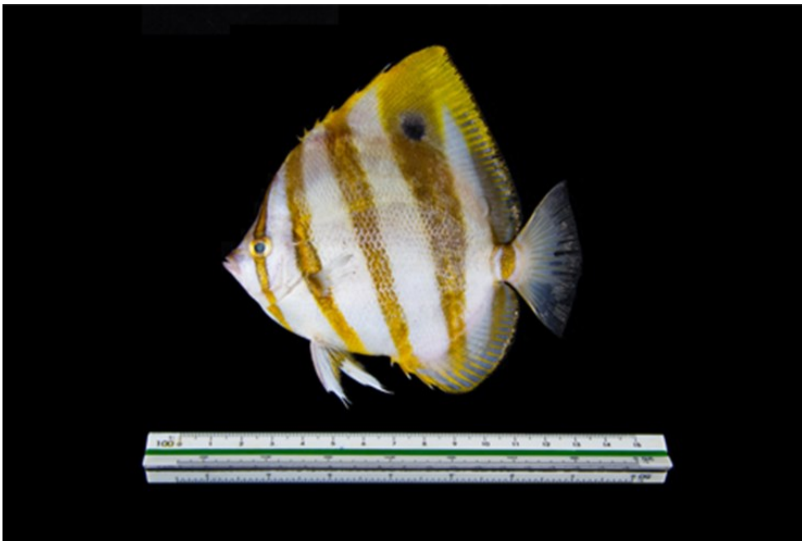
การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาสวยงาม

ปลาผีเสื้อ (Sixspine butterflyfish)

Order: Perciformes

Family: Chaetodontidae

Species: *Parachaetodon ocellatus* (Cuvier, 1831)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมรูปห้าเหลี่ยม แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กคล้ายปากนกแก้ว ครีบอกและครีบท้องเล็กและอยู่บนแนวเดียวกัน ครีบหลัง ๑ อัน ลักษณะเป็นเหลี่ยมยาวถึงคอดหาง ครีบก้นโค้งมน คอดหางเล็กและครีบหางปลายตัดตรงกลางยื่นออกมาเล็กน้อย ลำตัวสีขาวนวลมีแถบสีเหลืองทองพาดทแยงมาทางด้านหลังเล็กน้อยรวม ๕ เส้น มีปานดำอยู่ด้านบนของเส้นที่ ๔ พบขนาดยาว ๑๒-๑๕ เซนติเมตร ขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะบริเวณแนวปะการัง เนื่องจากกินปะการังเป็นอาหาร พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ ว่ายน้ำหากินทั่วไปบริเวณของแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาสวยงาม

ปลาโนรี (Longfin bannerfish)

Order: Perciformes

Family: Chaetodontidae

Species: *Heniochus acuminatus* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมรูปสามเหลี่ยม แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กคล้ายปากนกแก้ว ครีบอกอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลัง ๑ อัน ก้านครีบแข็งก้านแรกยาวเท่ากับความยาวลำตัว ครีบส่วนก้านครีบอ่อนอยู่ในแนวเฉียงถึงคอดหาง ครีบหางตัดเว้าเข้าเล็กน้อย ครีบก้นหนา ใหญ่และมีหนาม ๓ อัน ลำตัวสีขาวนวลมีแถบสีน้ำตาลพาดทแยงมาทางด้านหลัง ๒ แถบ ครีบอก ครีบหลังส่วนที่เอียงและครีบหางสีเหลือง พบขนาดยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณแนวปะการังบนเขตแนวลาด พบตัวเดียวหรือจับคู่ในฤดูสืบพันธุ์ ว่ายน้ำหากินแพลงก์ตอนสัตว์ที่อยู่ในมวลน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหินเบงกอล (Bengal sergeant)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Abudefduf bengalensis* (Bloch, 1787)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ริมฝีปากหนา ครีบอกใหญ่ มุมของฐานด้านบนมีจุดดำ ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลัง ๑ อันยาวถึงคอดหาง เช่นเดียวกับครีบก้น ครีบหางปลายเว้าส่วนบนใหญ่กว่าส่วนล่างเล็กน้อย ลำตัวสีเทาเงิน มีขีดตัดขวามลำตัว ๗ เส้น ขนาดยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือเป็นคู่มากกว่ารวมฝูง บริเวณเขตปลายแนวราบถึงแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหารทั้งพืชและสัตว์ เช่นสาหร่าย ปู และกุ้ง ในฤดูผสมพันธุ์ ตัวผู้มีสีเข้มขึ้น มีแถบยาวพาดโค้งจากหลังตามาจนถึงบั้งที่ ๕ และมีแถบสั้นอยู่บริเวณแก้ม นอกจากนี้ยังมีนิสัยก้าวร้าว

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาทะเลสวยงาม

ปลาสลิดหินหางกรรไกร (Scissortail sergeant)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Abudefduf sexfasciatus* (Lacepède, 1801)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ครีบอกใหญ่ มุมของฐานด้านบนมีจุดดำ ครีบท้องเล็กอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลัง ๑ อันยาวถึงคอดหางส่วนท้ายมีครีบยื่นยาวออกมาเล็กน้อยเช่นเดียวกับครีบก้น ครีบหางเว้าเป็นรูปส้อม และมีขีดดำยาวตามแนวของหางทั้งสองด้าน เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเทาฟ้า มีขีดตัดขวางลำตัว ๕ เส้น ขนาดยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่รวมฝูง (ขนาดใหญ่) บริเวณเขตปลายแนวราบถึงแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหาร กรองกินแพลงก์ตอนสัตว์ และสาหร่าย ในฤดูผสมพันธุ์ จะจับคู่ผสมพันธุ์และวางไข่ติดกับวัสดุตามแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาทะเลสวยงาม

ปลาสลิดหินบั้งน้ำตาล (Blackspot sergeant)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Abudefduf sordidus* (Forsskål, 1775)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ริมฝีปากหนา ครีบอกเล็ก มุมของฐานด้านบนมีจุดดำ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลัง ๑ อันยาวถึงคอดหางส่วนท้ายมีครีบยื่นยาวออกมาเล็กน้อยเช่นเดียวกับครีบก้น ครีบหางรูปตัววี สีเดียวกับลำตัวปลายสีจาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีน้ำตาล มีขีดสีขาวตัดขวางลำตัว ๕ เส้น ตอนขอบบนของคอดหางมีจุดสีดำหนึ่งจุด พบขนาดยาว ๑๕-๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ บริเวณเขตตอนต้นของแนวราบของแนวปะการัง โดยอยู่ใกล้กับหินที่มีซอกหรือถ้ำให้หลบซ่อน กินอาหารจำพวกสาหร่ายที่เป็นเส้นใยตามหินหรือซากปะการัง มีอุปนิสัยปกป้องอาณาเขตของตัวเอง

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลากินพืช ควบคุมประชาคมสาหร่ายบนพื้น

ปลาสลิดหินบั้งหลังเหลือง (Indo-Pacific sergeant)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Abudefduf vaigiensis* (Quoy & Gaimard, 1825)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ครีบอกใสยาวถึงครีบก้น มุมของฐานด้านบนมีป้านดำ ครีบท้องแนวเดียวกับครีบอก ครีบหลัง ๑ อันยาวถึงคอดหาง ครีบหางเว้าเข้ามากเป็นรูปส้อม เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเทาเงิน ลำตัวครึ่งบนตั้งแต่บริเวณหลังหัวจนถึงตอนปลายของครีบหลังเป็นแถบเหลือง มีขีดตัดขวางลำตัว ๕ เส้น ขนาดยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่รวมฝูงร่วมกับ *A. sexfasciatus* บริเวณเขตปลายแนวราบถึงแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหารโดยกรองแพลงก์ตอนสัตว์ และสาหร่ายที่หลุดลอยมากับมวลน้ำ ในฤดูผสมพันธุ์ จะจับคู่ผสมพันธุ์และวางไข่ติดกับวัสดุตามแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหินบั้งตัวสั้น (Staghorn damselfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amblyglyphidodon curacao* (Bloch, 1787)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ครีบอกบางใส ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ก้านครีบแรกยืดยาวออกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหางส่วนครีบก้นเป็นแผ่นค่อนข้างใหญ่ ครีบหางบางใสรูปตัววี ด้านบนของครีบหลัง ครีบก้นและขอบบนและขอบล่างของครีบหางมีสีเข้มตัดขอบ เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเขียวเทา มีขีดสีฟ้าเขียวตัดขวางลำตัว ๓ เส้น พบขนาดยาว ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ บริเวณเขตตอนปลายของแนวราบและแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหารจำพวกเนื้อสัตว์ เช่นลูกกุ้ง ลูกปู ไข่ปลา รวมถึงสาหร่าย ไข่ติดกับวัสดุ มีตัวผู้เฝ้าและให้อากาศ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหินขาวสามบั้ง (Banggai damselfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amblypomacentrus clarus* Allen & Adrim, 2000

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใหญ่ใส ครีบท้องขาวอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันขาวยาวถึงคอดหาง ครีบก้นยาวหนึ่งในสามของครีบหลัง ครีบหางตัดตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวและครีบต่าง ๆ สีขาว มีแถบสีน้ำตาลพาดผ่านตา ๑ แถบ และอีก ๒ แถบอยู่บริเวณตอนต้นและตอนปลายของครีบหลัง เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบยาว ๔ - ๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือเป็นคู่จับคู่ในฤดูผสมพันธุ์ บนพื้นทรายบริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายหรืออินทรียสาร ที่อยู่บนพื้นทรายเป็นอาหาร ตัวเมียวางไข่ติดกับวัสดุโดยปลาตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่

การใช้ประโยชน์ : ทำความสะอาดพื้นทราย

ปลาสลิดหินเขียวขี้ม้า (Green puller chromis)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Chromis cinerascens* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ครีบอกใหญ่ ใส ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อยก้านครีบที่สองยืดยาวออกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นเป็นแผ่นค่อนข้างใหญ่ ครีบหางรูปตัววี ปลายบนและล่างยืดยาวออกมาเล็กน้อย ตอนต้นสีเข้มตอนปลายบางใส ครีบก้นฐานสีเข้มปลายใส เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเขียวขี้มา ด้านท้องสีอ่อนกว่าด้านหลัง ปลาขนาดเล็กพบยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเป็นฝูง บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหารจำพวกเนื้อสัตว์เป็นหลัก เช่นลูกกุ้ง ลูกปู ไข่ปลาและสาหร่าย ไข่ติดกับวัสดุ มีตัวผู้เฝ้าและให้อากาศ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหินเขียวแกมน้ำเงิน (Blue-green damselfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Chromis viridis* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ครีบอกใหญ่ ใส ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นเป็นแผ่นค่อนข้างใหญ่ ครีบหางรูปตัววี ครีบก้นสีเขียวเทา เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเขียวอ่อนเป็นมันวาว ด้านท้องสีอ่อนกว่าด้านหลัง เป็นปลาขนาดเล็กพบยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเป็นฝูง ชอบอยู่กับปะการังเขากวางพุ่ม (*Acropora millipora*) บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนสัตว์เป็นอาหาร เช่นลูกกุ้ง ลูกปู ไข่ติดกับวัสดุ มีตัวผู้เฝ้าและให้อากาศ

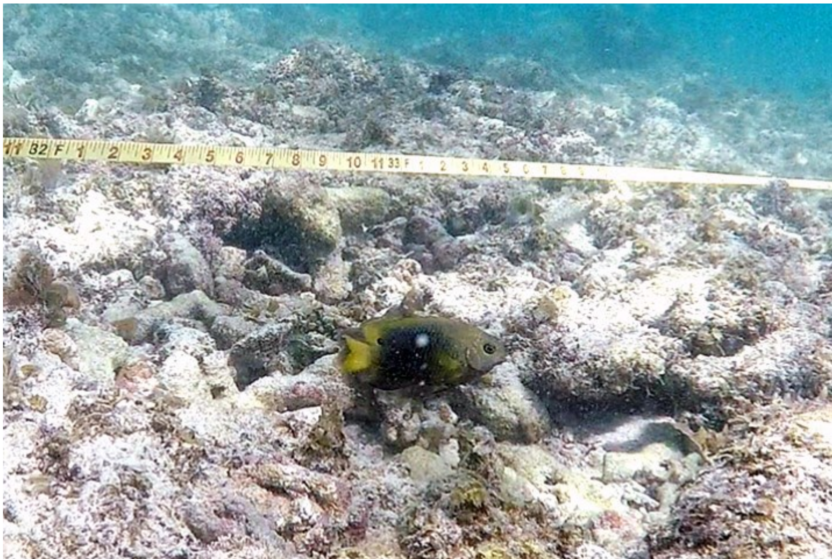
การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหิน (Onespot demolsselle)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Chrysiptera unimaculata* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กยืดได้เล็กน้อย ครีบอกเหลืองใส ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อยสีดำโปร่งแสง ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหางบริเวณปลายฐานมีจุดสีดำ ครีบก้นเป็นแผ่นใหญ่ ครีบหางรูปตัววี สีเหลืองโปร่งแสง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเทาตอนหลังสีเข้ม เป็นปลาขนาดเล็กพบยาว ๗ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เดี่ยว ตามซากปะการังตายที่อยู่บนพื้นบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายที่อยู่ตามหินหรือซากปะการังเป็นอาหาร ไข่ติดกับวัสดุ มีตัวผู้เฝ้าและให้อากาศ

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม ควบคุมปริมาณสาหร่ายทะเล (turf algae)

ปลาสลิดหินดำใหญ่หัวน้ำตาล (Lagoon damselfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Hemiglyphidodon plagiometopon* (Bleeker, 1852)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวเล็กตากลมขอบทอง ปากเล็ก ครีบอกเล็กบางเหลืองใส ฐานสีดำ ครีบท้องสีเทาเข้มอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นเป็นแผ่นค่อนข้างใหญ่สีดำ ครีบหางตัดตรงสีดำเกล็ดมีขนาดใหญ่ ครึ่งหน้าของลำตัวสีน้ำตาล ท่อนหลังสีดำ เป็นปลาสลิดหินขนาดใหญ่พบยาว ๑๕ - ๑๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอาศัยรวมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ตามกอปะการัง เหนือซากปะการังหรือหินที่มีสาหร่ายเคลือบ มีการป้องกันและให้ปุ๋ยสาหร่าย (gardening) ไว้กินเป็นอาหาร มีนิสัยก้าวร้าวโจมตีผู้บุกรุกโดยเฉพาะเม่นทะเลและนักดำน้ำ ปลาตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมปริมาณสาหร่ายทะเล (turf algae)

ปลาสลิดหินดำโบที (Bowtie damselfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Neoglyphidodon melas* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใหญ่ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นเป็นแผ่นค่อนข้างใหญ่ ครีบหางตัดแต่ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ สีดำทั้งลำตัวและครีบต่าง ๆ เป็นปลาสลิดหินขนาดกลาง พบยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร ลูกปลามีสีขาวนวล หลังและหางสีเหลือง ครีบอกและครีบก้นสีฟ้า

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว อยู่บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ฤดูสืบพันธุ์มักสร้างโคโลนบริเวณที่มีปะการังตายหรือหิน มีการดูแลถ่ายให้ปุ๋ยสาหร่าย (gardening) ไว้กินเป็นอาหาร มีนิสัยก้าวร้าว โจมตีผู้บุกรุกโดยเฉพาะเม่นทะเล และนักดำน้ำปลาตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมปริมาณสาหร่ายทะเล (turf algae)

ปลาสลิดหินแก้มขีด (Black and gold chromis)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Neoglyphidodon nigroris* (Cuvier, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใหญ่ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นเป็นแผ่นค่อนข้างใหญ่ ครีบหางตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวและครีบต่าง ๆ เป็นสีดำ กระดูกแผ่นปิดเหงือกมีแถบสีขาว เป็นปลาสลิดหินขนาดกลาง พบยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร ลูกปลามีสีขาวนวล หลังและหางสีเหลือง ครีบอกและครีบก้นสีฟ้า

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว อยู่บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง อาศัยบริเวณปะการังตายหรือหิน เพื่อดูแลสาหร่าย เช่นให้ปุ๋ย (gardening) ไว้กินเป็นอาหาร มีนิสัยก้าวร้าว โจมตีผู้บุกรุกโดยเฉพาะเม่นทะเลและนักดำน้ำ ปลาตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมปริมาณสาหร่ายทะเล (turf algae)

ปลาสลิดหินเทาหางเหลือง (Chinese demoiselle)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Neopomacentrus bankieri* (Richardson, 1846)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กครีบอกเล็กใส เหนือฐานครีบอกมีจุดสีดำ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อยก ก้านครีบชิ้นที่หนึ่งยืดยาวออกมาเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางตัดเว้าเข้ามา ก้านครีบบน และล่างยื่นยาวประมาณหนึ่งในสามของความยาวครีบหาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเทาครีบหาง และปลายของครีบหลังและครีบก้นมีสีเหลือง เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๖ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่กลางน้ำบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหารที่ล่องลอยมาตามน้ำ แพลงก์ตอนพืช-สัตว์และอินทรียสาร

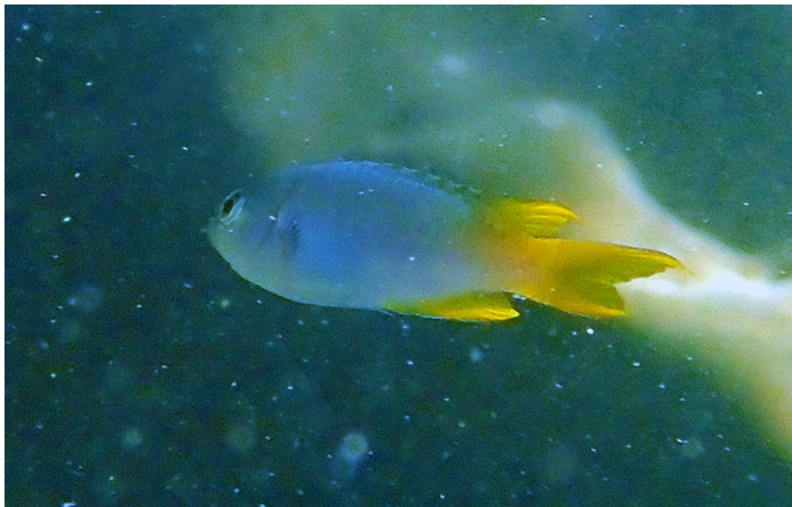
การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหินเทาหางเหลือง (Yellowtail demoiselle)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Neopomacentrus azysron* (Bleeker, 1877)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กครีบครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางตัดเว้าเข้ามา ก้านครีบบน และล่างยื่นยาวประมาณ หนึ่งในสามของความยาวครีบหาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเทาครีบหาง และปลายของครีบหลังและครีบก้นมีสีเหลือง เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๖ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดเล็ก อยู่กลางน้ำบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินอาหารที่ล่องลอยมาตามน้ำ แพลงก์ตอนพืช-สัตว์และอินทรียสาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสลิดหินเทาหางพริ้ว (Regal demoiselle)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Neopomacentrus cyanomos* (Bleeker, 1856)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกเล็กใส เหนือฐานครีบอกมีจุดสีดำ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ก้านครีบก้านแรกยืดยาวออกมาเล็กน้อยและมีสีขาว ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหางตอนท้ายเป็นจุดสีขาว ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางเว้าเข้ามา ก้านครีบบนและล่างยื่นยาว โดยอันบนยาวกว่าอันล่าง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีเทาเขียว หลังแผ่นปิดเหงือกมุมบนเป็นปานสีมรกต ครีบหางและปลายของครีบหลังมีสีเข้ม ครีบหางขอบดำด้านในสีขาวต่อมาบางใส เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๖ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดเล็กถึงใหญ่มาก อยู่กลางน้ำบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนพืช - สัตว์ที่ล่องลอยมาตามน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมปริมาณสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลาสลิดหินเทาหางกรรไกร (Brown demoiselle)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Neopomacentrus filamentosus* (MacLeay, 1882)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กครีบอกใส ตอนบนฐานครีบอกมีจุดสีดำ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางตัดเว้าเข้า ก้านครีบบนและล่างยื่นยาวออกมาไม่มากและมีสีครามเข้ม ลำตัวสีเขียวขี้ม้า มุมบนของแผ่นปิดเหงือกเป็นจุดสีครามเข้ม (เห็นเป็นสีเทาเข้มเมื่ออยู่ในสภาพแสงธรรมชาติ) เกล็ดมีขนาดใหญ่มีจุดสีฟ้าบนเกล็ด เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก ขนาดยาว ๖ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่รวมกันเป็นฝูงขนาดเล็กถึงใหญ่มาก อยู่กลางน้ำบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนพืช - สัตว์ที่ล่องลอยมาตามน้ำ

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมปริมาณสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลาสลิดหินตาทอง (Whitespotted devil)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Plectroglyphidodon lacrymatus* (Quoy & Gaimard, 1825)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็ก ตากลมโตขอบสีน้ำตาลแดง ปากเล็ก ครีบอกใหญ่ ดำใสฐานสีดำ ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางตัดแต่ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวสีดำแดง ปลายครีบหลังและครีบหางสีไข่ไก่โปร่งแสง เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว อยู่บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ตามพื้นทรายใกล้กองหิน ซากปะการัง กินทั้งพืช (มากกว่า) และสัตว์ ได้แก่ สาหร่าย กุ้ง ปูขนาดเล็ก และลูกปลา จับคู่ผสมพันธุ์ โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

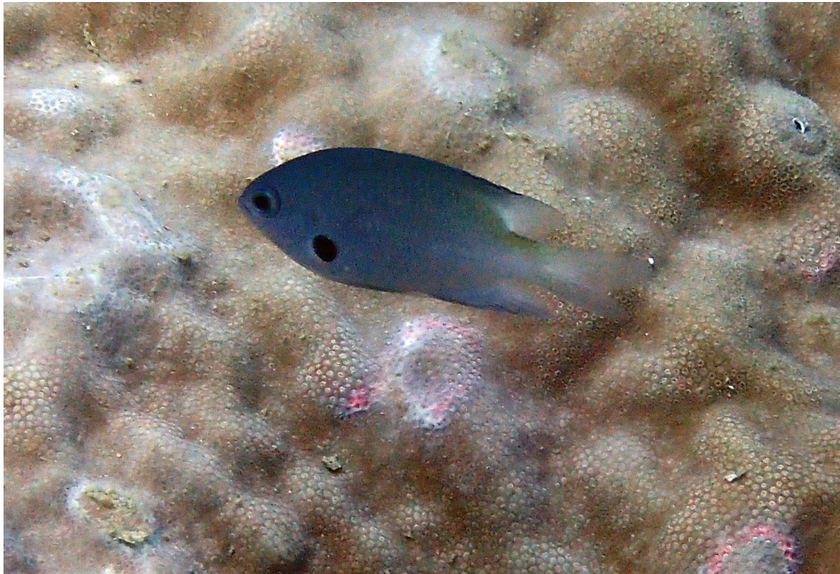
การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากร พืชและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

ปลาสลิดหินเทาหูดำ (Alexander's damsel)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Pomacentrus alexanderae* Evermann & Seale, 1907

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใหญ่ใส ฐานสีดำเด่น ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางตัดเว้าเข้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ สีเทาทั้งตัวและครีบต่าง ๆ เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๖ - ๗ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือกลุ่มขนาดเล็ก ถึงปานกลาง อยู่บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ตามพื้นทรายใกล้หินหรือปะการัง เพื่อใช้ในการหลบซ่อนเมื่อถูกรบกวน กินทั้งพืชและสัตว์ เช่น สาหร่าย ตัวอ่อนของสัตว์กลุ่มกุ้งปูและหอย จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

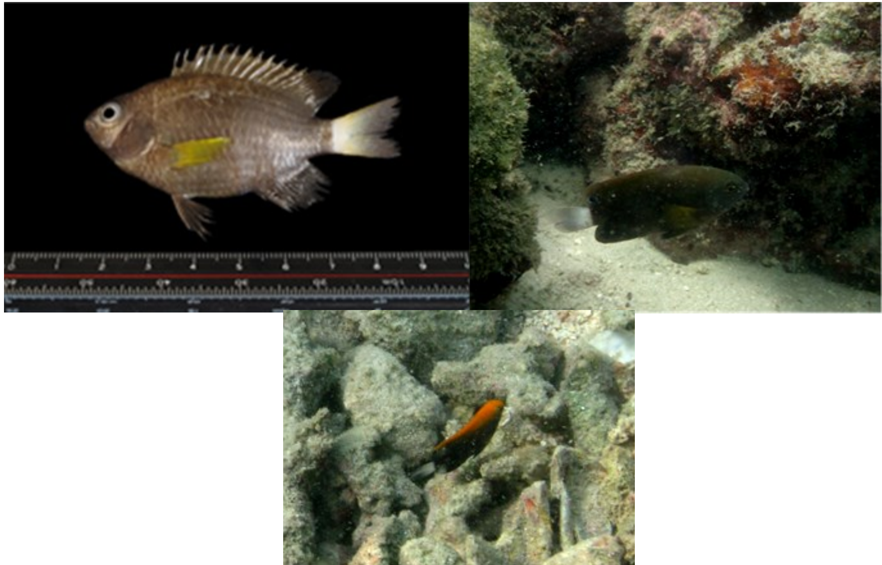
การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากร พืชและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

ปลาสลิดหินหางขาว (Whitetail demsel)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Pomacentrus chrysurus* Cuvier, 1830

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใหญ่ ใส ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางตัดแต่ตรงกลางเว้าเข้าเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดใหญ่ลำตัวสีน้ำตาลดำ ครีบหางใส ครีบอกเหลืองใส ครีบอื่นสีเดียวกับลำตัว ปลายครีบหลังมีจุดดำขอบใสนึ่งจุด โตเต็มที่จะจางหายไป เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก มีขนาดประมาณ ๕ - ๖ เซนติเมตร ปลาวัยรุ่นลำตัวสีน้ำเงินเทาด้านหลังสีส้ม

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือกระจาย หลบอยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายเป็นอาหาร จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากร พืชและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

ปลาสลิดหินนีออนฟ้า (Neon damselfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Pomacentrus coelestis* Jordan & Starks, 1901

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกและครีบท้องเหลืองใส ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางรูปตัววี เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวมีสีฟ้าเรืองแสง ครีบหางสีเหลือง ครีบอกเหลือใส ครีบอื่นสีเดียวกับลำตัว เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๕ - ๖ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบกระจายอยู่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่บนพื้นที่กว้าง อยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนสัตว์และสาหร่ายเป็นอาหาร จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

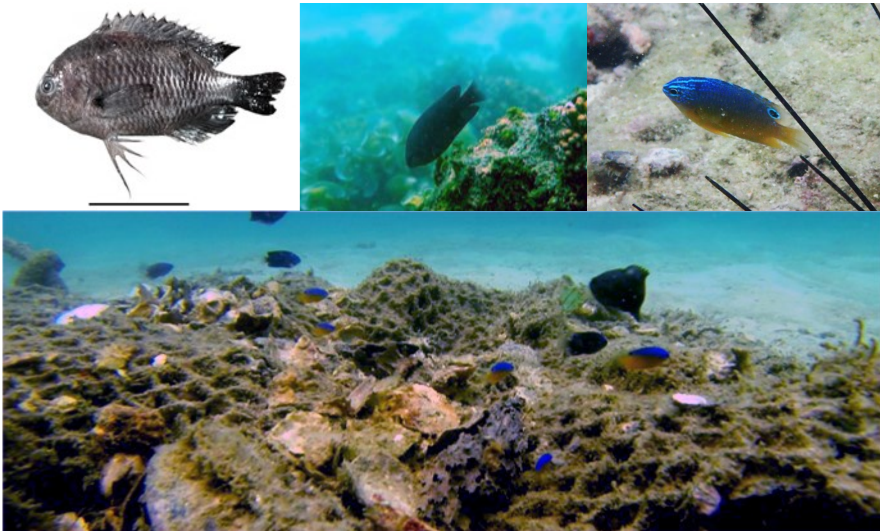
การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากร สาหร่ายขนาดเล็ก ปลาทะเลสวยงาม

ปลาสลิดหินดำเล็ก (Wedgespot damsel)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Pomacentrus cuneatus* Allen, 1991

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกบางใส ครีบท้องเหลืองครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางรูปพัดเว้ากลาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ลำตัวและครีบสีดำ ครีบอกใส ปลายครีบหางสีจาง ขอบของครีบหลังและครีบก้นสีฟ้าเรืองแสง ครีบอื่นสีเดียวกับลำตัว ลูกปลาครึ่งล่างเหลืองครึ่งบนฟ้า มีเส้นฟ้าเข้มบริเวณหัวสองเส้น ปลายครีบหลังมีจุดดำขอบฟ้า เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๕-๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบกระจายอยู่อยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนสัตว์และสาหร่ายเป็นอาหาร จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากร สาหร่ายขนาดเล็กในแนวปะการัง

ปลาสลิดหินมะนาว (Lemon damsel)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Pomacentrus moluccensis* Bleeker, 1853

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกบางเหลืองส้ม ครีบท้องเหลืองส้ม ครีบท้องอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางรูปพัดเว้ากลาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ปลามีสีเหลืองสดทั้งลำตัวและครีบ เป็นปลาสลิดหินขนาดเล็ก พบปลาขนาดยาว ๕ - ๗ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบกระจายอยู่อิสระ หรือเป็นกลุ่มขนาดเล็ก อยู่ตามกอปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนสัตว์และสาหร่ายเป็นอาหาร จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากรสาหร่ายขนาดเล็ก ปลาทะเลสวยงาม

ปลาสลิดดำหางกรรไกร (Western gregory)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Stegastes obreptus* (Whitley, 1948)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก สีดำทั้งลำตัวและครีบ ครีบท้องสีดำอยู่หลังแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางรูปพัดเว้ากลาง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ในระยะลูกปลาจะเป็นสีเหลืองมีจุดดำใหญ่บนตอนต้นของครีบหลัง เป็นปลาสลิดหินขนาดกลาง พบขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบตัวเดียว มีขอบเขตของตัวเอง กระจายอยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายที่ขึ้นอยู่บนปะการังตายหรือก้อนหิน โดยมีการดูแลสาหร่ายเหล่านี้ (gardening) จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมประชากร สาหร่ายขนาดเล็ก

ปลาการ์ตูนส้มหลังขาว (Skunk clownfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amphiprion akallopisos* Bleeker, 1853

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง ทรงลูกพีช หัวเล็กตากลม ปากเล็ก สีส้มชมพูทั้งลำตัว ครีบทุกอันสีส้มโปร่งแสง แนวสันด้านหลังสีขาวยาวตลอดลำตัว ครีบหลังหนึ่งอันยาวติดคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางรูปพัดเว้ากลางเล็กน้อย เกล็ดมีขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนดอกไม้ทะเล *Heteractis magnifica* ซึ่งกระจายอยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยมากับมวลน้ำ ตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้ และควบคุมไม่ให้ตัวผู้โต (เปลี่ยนเป็นตัวเมีย) จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก (ไม่ใช้ปลาท้องถิ่น)

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม มีการเพาะพันธุ์ มีราคา

ปลาการ์ตูนลายปล้อง (Yellowtail clownfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amphiprion clarkia* (Bennett, 1830)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวโต ตากลมโต ปากเล็กสีเหลือง หน้าและลำตัวสีดำ มีปานขาวพาดจากปลายหน้าผากผ่านหลังตาจนถึงปลายแผ่นปิดเหงือก ปานอันที่สองพาดผ่านบริเวณก้นตรงขึ้นไปถึงส่วนกลางของครีบหลัง ครีบหลังและครีบก้นสีดำแสง ครีบอกและครีบท้องปลายครึ่งหลังสีเหลือง ครีบหางสีเหลืองฐานสีขาว ครีบหางตัดตรง เกล็ดมีขนาดเล็ก ขนาด ๘ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนดอกไม้ทะเลหลายชนิดตามซากปะการังบริเวณปลายเขตแนวลาด กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยมากับมวลน้ำ ตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้ และควบคุมไม่ให้ตัวผู้โต (เป็นตัวเมีย) จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก (ไม่ใช้ปลาท้องถิ่น)

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม มีการเพาะพันธุ์ มีราคา

ปลาการ์ตูนมะเขือเทศคอขาว (Tomato clownfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amphiprion frenatus* Brevoort, 1856

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลม ปากเล็กหนา ลำตัวตั้งแต่ด้านหน้าครีบหลังลงมาถึงรูก้นครึ่งหลังสีดำ ครึ่งหน้าสีส้ม แต่บริเวณส่วนหัว บริเวณหลังตาและแผ่นปิดเหงือกสีดำจาง มีแถบกว้างสีขาวพาดผ่านตลอดแนว ครีบทุกอันสีส้มโปร่งแสง ด้านหน้าของครีบท้องและครีบก้นสีดำ ครีบหลังหนึ่งอัน ยาวถึงคอดหาง ครีบก้นขนาดปานกลาง ครีบหางรูปพัดปลายตรง เกล็ดมีขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๒ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนดอกไม้ทะเล *Entacmaea quadricolor* ซึ่งกระจายอยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยมากับมวลน้ำ ตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้ และควบคุมไม่ให้ตัวผู้โต (เปลี่ยนเป็นตัวเมีย) จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก (ไม่ใช้ปลาท้องถิ่น)

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม มีการเพาะพันธุ์ มีราคา

ปลาการ์ตูนส้มขาว (Clown anemonefish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amphiprion ocellaris* Cuvier, 1830

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวเล็กตากลม ปากเล็กหนา ครีบอกอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง แต่ตอนกลางเว้าลง (ตรงกับแถบสีขาว) ครีบก้นขนาดและลักษณะเหมือนท่อนหลังของครีบหลัง ครีบหางรูปพัดปลายโค้งกลมสีส้มขอบดำและขาว แถบสีขาวพาดตัดลำตัว ๓ แถบ บริเวณหลังตา กลางลำตัว และคอดหาง เกล็ดมีขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๖ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนดอกไม้ทะเล *Heteractis magnifica* เจ้าบ้านซึ่งกระจายอยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยมากับมวลน้ำ ตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้ และควบคุมไม่ให้ตัวผู้โต (เปลี่ยนเป็นตัวเมีย) จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก (ไม่ใช่ปลาท้องถิ่น)

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม มีการเพาะพันธุ์ มีราคา

ปลาการ์ตูนอินเดียนแดง (Pink anemonefish)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Amphiprion perideraion* Bleeker, 1855

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นแบนข้าง ทรงลูกพีช หัวเล็กตากลม ปากเล็ก สีส้มชมพูทั้งลำตัว ครีบทุกอันโปร่งใส มีแถบสีขาวพาดขวางบริเวณแผ่นปิดเหงือก ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบก้นเล็กใส ครีบหางสั้นตัดตรง เกล็ดมีขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๖ - ๘ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนดอกไม้ทะเล *Heteractis magnifica* ซึ่งกระจายอยู่ตามซากปะการัง บริเวณปลายเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนและอินทรียสารที่ล่องลอยมากับมวลน้ำ ตัวเมียมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้ และควบคุมไม่ให้ตัวผู้โต (เปลี่ยนเป็นตัวเมีย) จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก เป็นปลาการ์ตูนประจำถิ่นของฝั่งอ่าวไทย

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม มีราคา

ปลาการ์ตูนเทา (Reticulate dascyllus)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Dascyllus reticulatus* (Richardson, 1846)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้น แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ครีบหลังหนึ่งอันสีดำยาวถึงคอดหาง ครีบหางปลายสองแฉกไม่ลึกสีเทาใส ลำตัวสีเทามีบั้งสีดำพาดจากตอนต้นของฐานครีบหลังผ่านครีบอกถึงครีบท้อง อีกหนึ่งแถบพาดผ่านคอดหางและครีบก้น ครีบอกใสอยู่แนวเดียวกับครีบท้อง ครีบอก และครีบหางขาวใส ครีบท้องและครีบก้นสีดำ เกล็ดมีขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๘ - ๙ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนปะการังเขากวางทรงพุ่ม ที่แทรกอยู่ตามหิน ปะการังตาย หรือปะการังโขด บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินแพลงก์ตอนสัตว์ และอินทรียสารที่ล่องลอยมากับมวลน้ำ จับคู่ผสมพันธุ์โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่ซึ่งติดอยู่กับวัสดุจนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาการ์ตูนดำสามจุด (Three spot dascyllus)

Order: Perciformes

Family: Pomacentridae

Species: *Dascyllus trimaculatus* (Rüppell, 1829)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมสั้นคล้ายลูกพีช แบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกใสอยู่แนวเดียวกับครีบท้อง ด้านบนของฐานครีบอกมีจุดสีดำ ครีบหลังหนึ่งอันสีดำยาวถึงคอดหาง ครีบก้นและครีบหางสีดำปลายตัดเว้าเล็กน้อย ลำตัวสีเทาดำ ตัวโตมักมีจุดสีขาวบริเวณเส้นข้างลำตัว ตรงกับปลายของแนวครีบอก ครีบอกใส เกล็ดมีขนาดเล็ก พบขนาดยาว ๘ - ๑๒ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบอยู่เป็นโคโลนีบนดอกไม้ทะเล ลูกปลาอาจอยู่กับหอยเม่นทะเล บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายทะเล และแพลงก์ตอนสัตว์เป็นอาหาร จับคู่ผสมพันธุ์ วางไข่ติดกับวัสดุ โดยตัวผู้มีหน้าที่เฝ้าและให้อากาศไข่จนถึงเวลาฟัก

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม มีราคา

ปลาสินสมุทร (Bluering angelfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacanthidae

Species: *Pomacanthus annularis* (Bloch, 1787)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมรูปห้าเหลี่ยม แบนข้าง หัวเล็กตากลม ปลายด้านล่างของแผ่นปิดเหงือกชิ้นในเป็นหนามแหลมยาว ครีบอกและครีบท้องเล็กและอยู่บนแนวเดียวกัน ครีบหลัง ๑ อันมีก้านครีบต่อมาเป็นก้านครีบขนาดเล็กอยู่ในแนวตั้งฉากจนถึงคอดหาง เช่นเดียวกับครีบก้น ครีบหางสีขาวปลายตัดตรง ลำตัวสีน้ำตาลแดงมีแถบสีฟ้าเรืองแสง ๗ - ๘ เส้น พาดโค้งขึ้นไปรวมกันที่ปลายของครีบหลัง บริเวณส่วนหัว มีวงสีฟ้าขนาดสองเท่าของตา มีขีดขนาดกัน ๒ ขีดหลังตาและใต้ตา และอีก ๒ ขีดบนฐานของครีบอก

นิเวศวิทยา : พบบริเวณแนวปะการัง ลูกปลาหลบซ่อนตามซอกปะการังและมีลายต่างจากตัวโต กินฟองน้ำและเพียงหัวหอม พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ว่ายน้ำหากินทั่วไป

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาสินสมุทร (Sixbar angelfish)

Order: Perciformes

Family: Pomacanthidae

Species: *Pomacanthus sexstriatus* (Cuvier, 1831)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมรูปห้าเหลี่ยมแบนข้าง หัวเล็กตากลม ปลายด้านล่างของแผ่นผิดเหงือกชิ้นในเป็นหนามแหลมยาว ครีบอกเล็ก ครีบท้องอยู่บนแนวเดียวกับครีบอก ลักษณะเรียว ยาวเลยรูก้น ครีบหลัง ๑ อัน ปลายเลยคอดหางเช่นเดียวกับครีบก้น ครีบหางปลายตัดยื่นออกมาเล็กน้อย ส่วนหัวสีน้ำตาลเข้มมีขีดสีขาวพาดทแยงถึงแก้ม ลำตัวสีน้ำตาลเหลืองมีบั้งสีดำ ๗ เส้น มีจุดสีฟ้าเรืองแสงกระจายทั่วทั้งลำตัวและครีบเดี่ยวทุกครีบ ขนาดยาว ๔๐-๔๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินฟองน้ำและเพรียงหัวหอม พบเดี่ยวหรือเป็นคู่

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลานกขุนทองลายดอกไม้ (Floral wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Cheilinus chlorourus* (Bloch, 1791)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวรูปสามเหลี่ยม ตากลมโต ริมฝีปากหนา แผ่นปิดเหงือกด้านบนยื่นเป็นมุมออกมาเล็กน้อย ครีบอกใสอยู่แนวเดียวกับครีบท้อง ครีบหลังหนึ่งอันยาวถถึงคอดหางและมีก้านครีบแข็ง ๑๐ ก้านซึ้งแตกต่างจากชนิดอื่นของสกุลนี้ ครีบหางใหญ่ปลายกลมมน (ก้านครีบชิ้นบนยาวออกเล็กน้อย) ครีบก้นใหญ่ ปลาสีมีความหลากหลายมากขึ้นอยู่กับอายุของปลา แต่ลักษณะเด่นคือมีจุดกระจายเป็นระเบียบอยู่ทั้งหัวและตัว เกล็ดมีขนาดใหญ่ พบขนาดยาว ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร มีรายงานการพบขนาดใหญ่ที่สุด ๔๕ เซนติเมตร วงศ์ปลานกขุนทองเมื่อวัยเด็กจะเป็นเพศเมีย และเปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองลายเสือ (Redbreasted wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Cheilinus fasciatus* (Bloch, 1791)

ลักษณะ : ลำตัวป้อมแบนข้าง ตากลมโต ริมฝีปากหนา ครีบอกใหญ่ใส อยู่แนวเดียวกับครีบท้องที่มีขนาดเล็ก เกล็ดมีขนาดใหญ่ ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายเว้ารูปพระจันทร์เสี้ยว ครีบก้นยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลัง ปลาโตลำตัวสีเทาขาว มีแถบสีดำพาดตั้งแต่ส่วนหัวถึงคอดหาง ๖ - ๗ แถบ มีจุดสีแดงกระจายทั้งตัว พบขนาดยาว ๓๐ เซนติเมตร มีรายงานการพบขนาดใหญ่ที่สุด ๔๐ เซนติเมตร ปลาขนาดเล็กเป็นเพศเมีย และเปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาคู้หลังจุดดำ (Blackspot tuskfish)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Choerodon schoenleinii* (Valenciennes, 1839)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวโค้งมน ตากลม ริมฝีปากบาง ปลายด้านหน้าขากรรไกรบนมีฟันเขี้ยวยื่นออกมาเล็กน้อย แผ่นปิดเหงือกด้านล่างเว้าเข้าเล็กน้อยตรงกับฐานครีบอก ครีบอกใหญ่ ฐานของครีบมีแถบสีม่วงและเหลืองคาดผ่าน ครีบท้องอยู่หลังแนวของครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางปลายตัดตรง ครีบก้นความยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลัง บริเวณหัวมีเส้นสีฟ้าจากปากถึงดวงตา เกล็ดขนาดใหญ่มีสีเป็นป้านสีม่วงเทา กลางลำตัวและส่วนหางเกล็ดมีสีเหลืองทองแทรก คล้ายเส้นตามแนวยาวของลำตัว พบขนาดยาว ๒๐-๓๐ เซนติเมตร (ขนาดใหญ่สุดยาว ๑๐๐ เซนติเมตร) ปลาขนาดเล็กเป็นเพศเมียและเปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

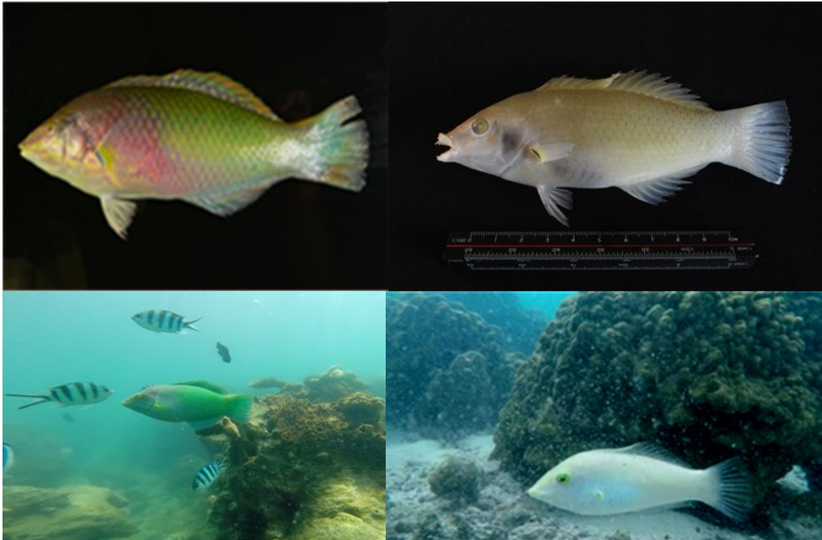
การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม อาหาร

ปลานกขุนทองเขียวอ่อน (Pastel-green wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Halichoeres chloropterus* (Bloch, 1791)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ตากลมโต ริมฝีปากหนา มีฟันแทะยื่นออกมาเล็กน้อย แผ่นปิดเหงือกด้านบนยื่นเป็นมุมแหลม ครีบอกใส อยู่แนวเดียวกับครีบท้อง ฐานของครีบอกมีแถบสีดำคาดขวางอยู่และมีสีเหลืองล้อมรอบ ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายตัดตรง ครีบก้นขนาดครึ่งหนึ่งของครีบหลัง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ปลามีสีแตกต่างกันขึ้นกับอายุ ตัวโตเต็มวันสีเขียวอ่อน ปลาวัยเด็ก สีนีออนเขียวหรือสีขาว พบขนาดยาว ๑๕- ๒๐ เซนติเมตร ปลาขนาดเล็กเป็นเพศเมีย และเปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองจมูกฟ้า (Greyhead wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Halichoeres leucurus* (Walbaum, 1792)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ตากลมโต ริมฝีปากบาง แผ่นปิดเหงือกด้านบนโค้งตามแนวของฐานบนของครีบอก ครีบอกใสอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ฐานของครีบอกมีจุดดำล้อมรอบด้วยสีเหลืองและส้ม ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายตัดตรง ครีบก้นขนาดครึ่งหนึ่งของครีบหลัง ปลามีสีแตกต่างกันขึ้นกับอายุ ตัวโตเต็มวัยสีเขียวแก่ เกล็ดมีขนาดใหญ่และมีจุดสีส้มกระจายอยู่ทั้งลำตัว ขอบของครีบหลัง ครีบหาง และครีบก้นมีสีฟ้าขลิบอยู่ โดยเฉพาะปลายหางรูปแบบของสีทำให้ดูเหมือนมีหางแบบปลายแหลมเหมือนปลาดุกทะเล ปลาขนาดเล็กเป็นเพศเมีย และเปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองหางแถบเขียว (Dusky wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Halichoeres marginatus* Rüppell, 1835

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวโหนก ตากลม ริมฝีปากบาง แผ่นปิดเหงือกด้านบนโค้งตามแนวของฐานบนของครีบอก ครีบอกใสอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ฐานของครีบอกสีเหลือง ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายตัดมน ครีบก้นขนาดกว่าครึ่งของครีบหลัง ปลามีสีแตกต่างกันขึ้นกับอายุ ปลาโตเต็มวัยสีพื้นเขียว เกล็ดขนาดใหญ่ตัดขอบด้วยสีเขียวอ่อนทั้งลำตัว ขอบของครีบหลังและครีบก้นมีสีฟ้าปลายเขียวขลิบอยู่ ครีบหางตอนต้นสีเขียวอ่อนตอนกลางเป็นลายเส้นหยักสีฟ้าสลับน้ำตาลแดงพาดโค้งเข้าลำตัว ปลายหางสีฟ้าและเหลือง ปลาวัยรุ่นสีสีน้ำตาลแดงเข้มปลา หางสีน้ำตาลแดงใส พบขนาดยาว ๑๐ - ๒๐ เซนติเมตร วัยเด็กเป็นเพศเมีย เปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองหูแดง (Bubblefin wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Halichoeres nigrescens* (Bloch & Schneider, 1801)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ตากลมวงตาสีทองแดง ริมฝีปากบาง ครีบอกใสอยู่แนวเดียวกับครีบท้อง ฐานของครีบอกสีส้มปลายด้านบนสีดำ ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหางมีจุดสีเหลืองและแถบสีส้มอยู่ตลอดความยาวของครีบหลังและมีจุดดำขอบเหลืองอยู่ระหว่างก้านครีบที่ ๕ และ ๖ ครีบหางปลายตัดออกเป็นมุมเล็กน้อย ครีบก้นยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลัง เกล็ดมีขนาดใหญ่ ปลาโตเต็มวัยสีเขียว ลำตัวด้านบนเกล็ดมีป้านสีน้ำตาลเข้ม ปลาขนาดเล็กด้านท้องสีขาว ด้านบนเป็นแถบสีเข้ม แถบล่างกว้างกว่าแถบบน พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร วัยเด็กเป็นเพศเมีย เปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองหลังขีด (Pinstriped wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Halichoeres chrysotaenia* (Bleeker, 1853)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวรูปโดม ตากลม ริมฝีปากบาง ครีบอกใสอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ฐานของครีบอกมีจุดดำบนฐานสีเหลือง ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายมนกลม ครีบก้นขนาดสามในสี่ของครีบหลัง ปลามีสีแตกต่างกันขึ้นกับอายุ ตัวโตเต็มวัยสีเขียว เกล็ดมีขนาดใหญ่และมีจุดสีเขียวเข้มกระจายทั่วลำตัว ครีบหลัง ครีบหาง และครีบก้น มีพื้นสีฟ้า มีลายเส้นสีเหลืองส้มเป็นเส้นถักเป็นวง ปลาวัยเด็ก สีน้ำตาลแดงเข้ม ส่วนของหัวสีจางกว่าลำตัว มีส้นสีขาวพาดตลอดแนวความยาวของลำตัว ๑๐ - ๑๒ เส้น ปลาวัยเด็กเป็นเพศเมีย เปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองแพนด้า (Blackeye thicklip)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Hemigymnus melapterus* (Bloch, 1791)

ลักษณะ : พบปลาวัยรุ่น ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวรูปโค้งมน ตากลมโต ปากเล็ก ริมฝีปากหนา ครีบอกใสอยู่ก่อนแนวครีบท้องที่มีขนาดเล็กสีขาว ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหางใหญ่ปลายโค้งเล็กน้อย ครีบก้นยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลัง ปลาวัยรุ่นที่พบมีแถบสีขาวขวางลำตัวแบ่งเป็นสี่ตอน คอดหางและครีบหางสีเหลือง พบขนาดยาว ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร มีรายงานการพบขนาดยาว ๙๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ พวกกุ้ง ปู หอยเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาพยาบาล (Bluestreak cleaner wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Labroides dimidiatus* (Valenciennes, 1839)

ลักษณะ : ลำตัวยาว แบนข้างเล็กน้อย หัวรูปโดม ตากลม ปากเล็กริมฝีปากบาง ครีบอกและครีบท้องบางใส และอยู่แนวเดียวกัน ครีบหลังหนึ่งอันยาวเกือบถึงคอดหาง คอดหางใหญ่เกือบเท่าครีบหาง ครีบหางปลายมน ด้านล่างลำตัวสีขาวปนฟ้า มีแถบสีดำพาดตลอดความยาวของลำตัว โดยมีความหนาเพิ่มขึ้นจากส่วนหัวและขยายมากขึ้นบริเวณคอดหาง เกล็ดเล็ก ฐานของครีบหลังและครีบก้นเป็นแถบสีดำ ด้านบางใส พบปลาขนาดยาว ๕ - ๖ เซนติเมตร ปลาในระยะวัยเด็กเป็นเพศเมีย เปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรือเป็นคู่ ว่ายน้ำไปมาบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ตั้งสถานีพยาบาล โดยจับกินปรสิตโดยเฉพาะกลุ่มเห็บทะเลที่เกาะติดอยู่ตามลำตัวของปลาที่เข้ามารับบริการ

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม ปลาผู้ล่า ดูแลอนามัยของปลาหรือสัตว์ทะเล

ปลานกขุนทองแถบเงิน (Three-lined rainbowfish)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Stethojulis trilineata* (Bloch & Schneider, 1801)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง หัวรูปโดม ตากลม ปากเล็ก แผ่นปิดเหงือกด้านบนตามแนวของฐานบนของครีบอก ครีบอกใสอยู่หน้าครีบท้องเล็กน้อย ฐานของครีบอกอยู่แนวกลางลำตัว ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหางและมีสีน้ำตาลเหลือง ครีบหางใสปลายมนเกือบตรง ครีบก้นใสขนาดครึ่งหนึ่งของครีบหลัง ปลามีสีแตกต่างกันขึ้นกับอายุ ตัวโตเต็มวัยลำตัวสีเขียวขี้ม้าอ่อน มีเส้นสีฟ้ายาวตลอดลำตัว ๓ เส้น อีกหนึ่งเส้นสั้นผ่านใต้ตาถึงกลางลำตัว เกล็ดมีขนาดใหญ่ บริเวณเกาะแสมสารพบลูกปลาขนาดยาว ๕ -๖ เซนติเมตร วัยเด็กเป็นเพศเมีย เปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น ขนาดที่พบทั่วไป ๑๐-๑๕ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ บริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง พวกลูกกุ้ง ลูกปู เป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก

ปลานกขุนทองเขียวพระอินทร์ (Moon wrasse)

Order: Perciformes

Family: Labridae

Species: *Thalassoma lunare* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง เรียวยาว หัวรูปโดม ตากลมเล็ก ปากเล็กคล้ายนกแก้ว แผ่นปิดเหงือกรูปคล้ายสามเหลี่ยม เกล็ดมีขนาดใหญ่ ครีบอกเรียวมีขอบสีน้ำเงิน มีตำแหน่งอยู่แนวเดียวกับครีบท้องที่มีขนาดเล็ก ครีบหลังยาวถึงคอดหางฐานสีส้มขอบสีฟ้า คอดหางใหญ่และหางเป็นแบบเสี้ยวพระจันทร์ แต่ปลายล่างยาวกว่าปลายบนเล็กน้อย หางสีเขียวเหมือนลำตัว บริเวณตอนในของครีบหางเป็นสีเหลือง ครีบก้นขนาดครึ่งหนึ่งของครีบหลังและมีสีแบบเดียวกัน ปลามีสีแตกต่างกันขึ้นกับอายุ พบปลาขนาดยาว ๕ - ๑๕ เซนติเมตร ปลาขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๔๕ เซนติเมตร ปลาวัยเด็กเป็นเพศเมีย เปลี่ยนเป็นเพศผู้เมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรืออยู่เป็นฝูง ว่ายน้ำเร็ว อยู่กลางน้ำบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง พวกลูกกุ้ง ลูกปู และไข่ปลาเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลาผู้ล่าสัตว์น้ำขนาดเล็ก ปลาสวยงาม

ปลานกแก้วคาดฟ้า (Blue-barred parrotfish)

Order: Perciformes

Family: Scaridae

Species: *Scarus ghobban* Forsskål, 1775

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง ป้อม หัวรูปโดม ตากลมเล็ก ปากคล้ายปากนกแก้วมีฟันเปลี่ยนรูปเป็นแผ่นแข็งใช้ขูดสาหร่ายตามซากปะการังหรือ เกล็ดมีขนาดใหญ่ ครีบอกสีฟ้า มีตำแหน่งอยู่แนวเดียวกับครีบท้องที่มีขนาดเล็กและมีขอบเป็นสีฟ้า ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ฐานของครีบหลังสีชมพูครีบสีส้มอ่อนปลายสีฟ้า ครีบก้นยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลังและมีสีเหมือนกัน คอดหางใหญ่และหางเป็นแบบเสี้ยวพระจันทร์ หางปลามีสีและรูปแบบเดียวกับครีบอื่น ๆ พบปลาขนาดยาว ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตร ปลาขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๙๐ เซนติเมตร ปลานกแก้วขนาดเล็กเป็นเพศเมียและเปลี่ยนเป็นเพศผู้และเปลี่ยนสีเมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรืออยู่เป็นฝูง อยู่ใกล้พื้นบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ขูดแทะสาหร่ายที่เคลือบซากปะการังหรือหินเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลากินพืชขูดแทะสาหร่ายบนซากปะการัง และขับถ่ายเป็นเป็นทรายปะการัง ปลาขนาดเล็กเป็นสวยงาม ปลาใหญ่เป็นอาหาร

ปลานกแก้วครีบเขียว (Rivulated parrotfish)

Order: Perciformes

Family: Scaridae

Species: *Siganus rivulatus* Forsskål & Niebuhr, 1775

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวรูปโดม ตากลมเล็ก ปากคล้ายปากนกแก้วมีฟันเปลี่ยนรูปเป็นแผ่นแข็งใช้ขูดแทะ แผ่นปิดเหงือกปลายหักเล็กน้อย เกล็ดขนาดใหญ่ ครีบอกขอบสีฟ้าครีบสีเขียวและมีแถบสีส้มบริเวณโคนครีบอก อยู่แนวเดียวกับครีบท้องที่มีขนาดเล็ก ครีบอกใหญ่ปลายแหลมสีเขียวอ่อน แกนสีส้ม ครีบหลังหนึ่งอันยาวถึงคอดหาง ครีบหลังสีเขียวขอบฟ้า ก้านครีบสีส้ม ครีบก้นยาวครึ่งหนึ่งของครีบหลังและมีสีเหมือนกัน คอดหางใหญ่และหางปลายตัดตรง พบปลาขนาดยาว ๒๐ - ๒๕ เซนติเมตร ปลาขนาดใหญ่อาจยาวถึง ๔๐ เซนติเมตร ปลาขนาดเล็กเป็นเพศเมียลำตัวมีสีน้ำตาลแดง และเปลี่ยนเป็นเพศผู้และสีเมื่อโตขึ้น

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยว หรืออยู่เป็นฝูง อยู่ใกล้พื้นบริเวณเขตแนวลาดของแนวปะการัง ขูดแทะสาหร่ายที่เคลือบซากปะการังหรือหินเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : ปลากินพืชขูดแทะสาหร่ายบนซากปะการัง และขับถ่ายเป็นทรายปะการัง มีผลต่อสมดุลของหินปูนในระบบนิเวศ ปลาขนาดเล็กเป็นสวยงาม ปลาใหญ่เป็นอาหาร

ปลามุดทรายลายบั้งจุดฟ้า (Spotted sand diver)

Order: Perciformes

Family: Trichonotidae

Species: *Trichonotus setiger* Bloch & Schneider, 1801

ลักษณะ : ลำตัวกลมยาว หัวเล็ก ตากลม เบ้าตายกตัวขึ้นเล็กน้อย ปากแหลม ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบนเล็กน้อย เกล็ดเล็ก ครีบอกกลมใส ครีบท้องใส ก้านครีบด้านในยาวกว่าด้านนอกและมีตำแหน่งก่อนแนวของครีบอก ครีบหลังหนึ่งอันยาวติดถึงครีบหาง ตัวผู้ ครีบหลังมีก้านครีบ ๔-๕ ก้านแรกยาวประมาณ ๓-๔ เท่าของก้านครีบหลังที่เหลือและมีสีเหลือง ครีบก้นยาวถึงคอดหาง ครีบหางรูปไข่ พบปลาขนาดยาวประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ปลาโตเต็มวัยยาวกว่า ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบเดี่ยวหรือเป็นคู่ อยู่บนพื้นทรายละเอียดและสะอาดบริเวณเขตแนวราบของแนวปะการัง จับกินแพลงก์ตอนสัตว์ที่ล่องลายมาตามมวลน้ำ โผล่ขึ้นมาเหนือพื้นบ้างเพื่อต้องการแสดงหาคู่ จะมุดทรายเมื่อมีผู้รุกราน หรือตกใจ

การใช้ประโยชน์ : ปลากินสัตว์ขนาดเล็ก

ปลาเกาะทรายตาโปน (Yellowbar sandperch)

Order: Perciformes

Family: Pinguipedidae

Species: *Parapercis xanthozona* Bleeker, 1849)

ลักษณะ : ลำตัวรูปทรงกระบอกยาว ตาสีดำ ปากเล็กริมฝีปากหนา ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบนเล็กน้อย ตากลมโปนเล็กน้อย ครีบหลังสองตอน ตอนแรกสั้นตอนหลังสูงกว่าเท่าตัวและยาวถึงคอดหาง ครีบก้นยาว (๔ ส่วน ๕ ของครีบหลัง) ครีบหางขนาดปานกลางปลายตัดเอียงออกด้านหลัง ลำตัวสีพื้นเป็นรูปรอยประสี่เหลี่ยมขนาดเล็กสองแถว มีแถบสีขาวพาดคั่นแถบรอยปะด้านล่างพบปลาขนาดเล็ก ๕ - ๖ เซนติเมตร ตัวโตเต็มวัยมีขนาดยาว ๒๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งบนแนวปะการังบนพื้นทราย พบได้ทั้งที่ตื้นและที่ลึกของแนวปะการัง เคลื่อนที่ช้าบนพื้นทราย เป็นปลาผู้ล่า หาอาหารตามพื้นโดยเฉพาะสัตว์ทะเลไม่มีกระดูกสันหลังเช่น ลูกกุ้งลูกปู หรือ หนอนทะเล

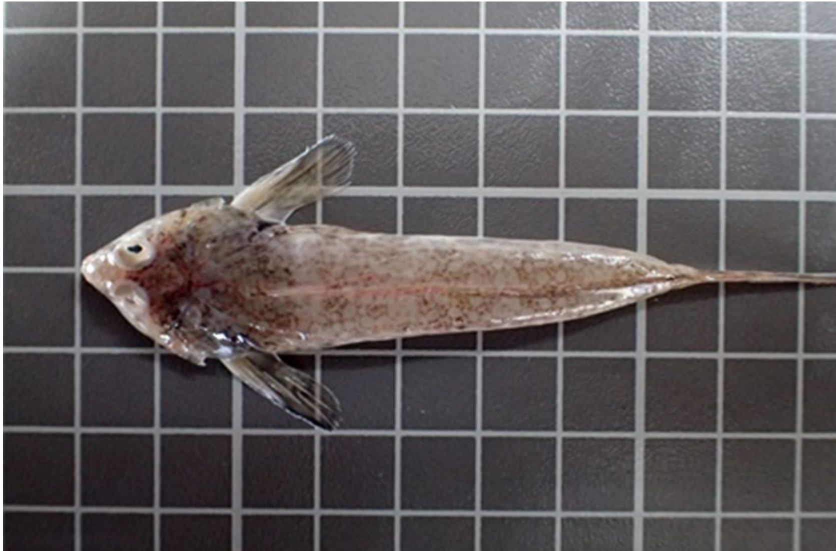
การใช้ประโยชน์ : ผู้ล่า ควบคุมประชากรสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก

ปลามังกรน้อย (Dragonets)

Order: Perciformes

Family: Callionymidae

Species: *Callionymus schaapii* Bleeker, 1852

ลักษณะ : ลำตัวยาว ค่อนข้างแบนราบ หัวเป็นรูปสามเหลี่ยมด้านเท่า ส่วนปลายเป็นสันจมูก ลำตัวยาว ๒.๕ เท่าของส่วนหัว ครีบท้องอยู่ชิดส่วนหัวมากกว่าครีบอก ครีบหลังสองอันแยกออกจากกันชัดเจน ครีบหางยาวเกือบครึ่งหนึ่งของความยาวมาตรฐาน ลำตัวด้านหลังสีน้ำตาลแดง โปร่งแสงมีรายปะตลอดลำตัว ปลาขนาดเล็ก ยาวประมาณ ๙ - ๑๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : อาศัยอยู่ตามพื้นทราย ปลายแนวปะการัง กินสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดเล็ก เช่น กุ้ง และ หนอนทะเลเป็นอาหาร

การใช้ประโยชน์ : สัตว์กินเนื้อขนาดเล็ก มีความสำคัญเป็นหนึ่งในห่วงโซ่อาหารของระบบนิเวศแนวปะการัง

ปลาหูช้างหน้ามน (Round-face Batfish)

Order: Perciformes

Family: Ephippidae

ลักษณะ : ลำตัวป้อมกลมแบนข้าง หัวโค้งมน ตากลมโต ปากเล็ก ครีบอกเล็กบางเหลืองใส ครีบท้องยาวเรียวสีครีมและอยู่ก่อนแนวครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังใหญ่ ๑ อัน ตอนปลายฐานอยู่ตรงคอดหาง ครีบก้นมีขนาดใหญ่สามเหลี่ยมปลายตัดเว้าเข้าสองขยัก (duuble emerginate) ลำตัวด้านหน้าสีเทางมีแถบสีน้ำตาลอ่อนสองแถบพาดผ่านตาและ ด้านหลังส่วนหัวปลายด่านล่างมรปานดำ ลำตัวส่วนหาง รวมถึงครีบหลัง ครีบหาง และครีบก้นมีสีเทาเข้ม แต่ขอบปลายสีดำ พบขนาดยาว ๒๐ เซนติเมตร ขนาดใหญ่ยาวถึง ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะบริเวณแนวปะการัง พบเดี่ยวหรือเป็นฝูงเล็ก ว่ายน้ำหากินกลางน้ำทั่วไปบริเวณขอบแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาตู้สวยงาม

ปลาหูช้าง (Dusky Batfish)

Order: Perciformes

Family: Ephippidae

Species: *Platax pinnatus* (Linnaeus, 1758)

ลักษณะ : ลำตัวป้อม แบนข้าง ตากลมโต ปากเล็ก หัวโค้งเอียงเป็นแนวเดียวกับครีบหลังซึ่งมีขนาดใหญ่ ครีบก้นใหญ่รูปสามเหลี่ยม ทำให้เมื่อมองปลาทั้งลำตัวเหมือนหัวลูกศร คอดหางใหญ่ปลายหางเว้าบนและล่างเล็กน้อย ปลายครีบหางเป็นแถบสีดำ ครีบอกเล็กสีเข้ม ครีบท้องเรียวยาวปลายแหลมสีดำและอยู่แนวเดียวกับฐานครีบอก ลำตัวด้านหน้าสีเทามีแถบสีดำสองแถบพาดผ่านตา แถบดำที่สองพาดตัดผ่านปลายด้านหลังของแผ่นปิดเหงือก พบขนาดยาว ๒๐ เซนติเมตร ขนาดใหญ่ยาวถึง ๔๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : พบบริเวณชายฝั่งทะเลบริเวณแนวปะการัง มักพบเดี่ยวหากินกลางน้ำบริเวณปลายแนวลาดของแนวปะการัง กินทั้งพืชและสัตว์

การใช้ประโยชน์ : เป็นปลาตู้สวยงาม

ปลาสลิดทะเลจุดขาว (White-spotted spinefoot)

Order: Perciformes

Family: Siganidae

Species: *Siganus canaliculatus* (Park, 1797)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ดั้งจมูกโค้งมน ปากเล็ก ครีบอกอยู่บริเวณมุมของแผ่นปิดเหงือกด้านล่าง อยู่ก่อนครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวต่อเนื่องถึงคอดหาง ครีบหางปลายปลายรูปตัววี ครีบก้นอยู่แนวเดียวกึ่งกลางของครีบหลัง เกล็ดขนาดเล็กมาก ลำตัวสีเทา ด้านท้องสีจางกว่าด้านหลัง มีจุดปละสีขาวกระจายเป็นแนวตามลำตัว ขนาดของปลาที่พบทั่วไปยาว ๑๔ - ๒๐ เซนติเมตร ก้านครีบมีพิษ หากโดยทิ่มแทง จะทำให้เกิดความเจ็บปวด

นิเวศวิทยา : ปลาชายฝั่งทะเล พบเป็นฝูงว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายขนาดใหญ่ เช่น สาหร่ายทุ่น (*Sargassusm* spp.) เป็นอาหาร เป็นปลาที่มีบทบาทสำคัญควบคุมประชากรสาหร่ายทะเลขนาดใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ใช้บริโภค ประโยชน์ทางด้านการประมง

ปลาสลิดทะเลจุดขาว (White-spotted spinefoot)

ปลาสลิดทะเลจุดฟ้า (Blue-spotted spinefoot)

Order: Perciformes

Family: Siganidae

Species: *Siganus corallinus* (Valenciennes, 1835)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ดั้งจมูกโค้งเป็นสัน ปากลักษณะเป็นจะงอยขนาดเล็ก ริมฝีปากหนา ปากเปิดทางด้านล่าง ครีบอกบางเหลืองใสอยู่บริเวณมุมของแผ่นปิดเหงือกด้านล่าง ครีบหลังหนึ่งอันยาวต่อเนื่องถึงคอดหาง ครีบหางปลายปลายรูปตัววี ครีบก้นอยู่แนวเดียวกึ่งกลางของครีบหลัง เกล็ดขนาดเล็กมาก ลำตัวสีเหลือง ปลาโตจะมีจุดขาวขอบฟ้ากระจายทั่วลำตัว ขนาดของปลาที่พบ ยาว ๑๔ - ๒๐ เซนติเมตร ก้านครีบมีพิษทำให้เจ็บปวด

นิเวศวิทยา : ปลาชายฝั่งทะเล พบเป็นฝูงว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายขนาดใหญ่เป็นอาการ เช่น สาหร่ายทุ่น (*Sargassusm* spp.) เป็นปลาที่มีบทบาทสำคัญควบคุมประชากรสาหร่ายทะเลขนาดใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ปลาทะเลสวยงาม

ปลาสลิดทะเลจุดเหลือง (Orange-spotted spinefoot)

Order: Perciformes

Family: Siganidae

Species: *Siganus guttatus* (Bloch, 1787)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ดั้งจมูกโค้งมน ปากเล็ก ริมฝีปากหนา ครีบอกใสอยู่บริเวณมุมของแผ่นปิดเหงือกด้านล่าง ครีบท้องเล็ก อยู่ในแนวหลังครีบอกเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวต่อเนื่องถึงคอดหาง ครีบหางปลายตัดตรงเว้าเล็กน้อย ครีบก้นอยู่แนวเดียวกึ่งกลางของครีบหลังส่วนปลายยาวเลยคอดหาง ลำตัวสีเทาเงิน มีจุดประสีส้มกระจายทั้งลำตัว มีจุดสีเหลืองขนาดใหญ่บริเวณปลายครีบหลัง ขนาดพบทั่วไปยาว ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร ก้านครีบมีพิษ

นิเวศวิทยา : พบเป็นฝูงว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายขนาดใหญ่ เช่น สาหร่ายทุ่น (*Sargassusm* spp.) เป็นอาหาร เป็นปลาที่มีบทบาทสำคัญควบคุมประชากรสาหร่ายทะเลขนาดใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมสาหร่าย ประโยชน์ด้านการประมง ใช้บริโภค

ปลาสลิดทะเลชวา (Streaked spinefoot)

Order: Perciformes

Family: Siganidae

Species: *Siganus javus* (Linnaeus, 1766)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ดั้งจมูกตัดเฉียง ปากเล็ก ครีบอกใสอยู่บริเวณมุมของแผ่นปิดเหงือกด้านล่าง อยู่ก่อนครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังหนึ่งอันยาวต่อเนื่องถึงคอดหาง ครีบหางปลายปลายตรง รูปสามเหลี่ยมสำดำ ครีบก้นอยู่แนวก่อนกึ่งกลางของครีบหลังยาวถึงคอดหาง ซึ่งมีขนาดเล็กกลม ลำตัวสีเทาครึ่งท้องสีจางกว่าด้านหลัง มีจุดประสีขาวกระจายบริเวณส่วนหัวและต่อเป็นขีดตลอดลำตัว ขนาดของปลาที่พบทั่วไป ยาวประมาณ ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร ก้านครีบมีพิษ หากโดยทิ่มแทงจะทำให้เกิดความเจ็บปวด

นิเวศวิทยา : พบเป็นฝูงว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายขนาดใหญ่ เช่น สาหร่ายทุ่น (*Sargassusm* spp.) เป็นอาหาร เป็นปลาที่มีบทบาทควบคุมประชากรสาหร่ายทะเลขนาดใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ควบคุมสาหร่าย ประโยชน์ด้านการประมง ใช้บริโภค

ปลาสลิดทะเลคอบั้งคู่ (Barhead spinefoot)

Order: Perciformes

Family: Siganidae

Species: *Siganus virgatus* (Valenciennes, 1835)

ลักษณะ : ลำตัวแบนข้าง หัวเล็กตากลมโต ปากเล็กริมฝีปากหนา ครีบอกบางใส อยู่บริเวณมุมของแผ่นปิดเหงือกด้านล่าง อยู่ก่อนครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังสีเหลืองหนึ่งอันยาวต่อเนื่องถึงคอดหาง ครีบครีบก้นอยู่แนวเดียวกึ่งกลางของครีบหลัง เกล็ดขนาดเล็กมาก มีแถบสีน้ำตาลแดงสองแถบขนานกัน โดยแถบแรกพาดจากคางผ่านปลายปาก ผ่านตาและสิ้นสุดหน้าครีบหลัง แถบที่สองเริ่มจากปลาแผ่นปิดเหงือก ขึ้นมาถึงระหว่างครีบหลังก้านที่ ๕ และ ๖ บริเวณส่วนหัวเป็นลายเส้นสีฟ้า ส่วนของลำตัวด้านบนเป็นจุดฟ้า ขนาดของปลาที่พบทั่วไปยาว ๑๕ - ๒๐ เซนติเมตร ก้านครีบมีพิษ

นิเวศวิทยา : พบเป็นฝูงว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินสาหร่ายขนาดใหญ่ เช่น สาหร่ายทุ่น (*Sargassusm* spp.) เป็นอาหาร เป็นปลาที่มีบทบาทควบคุมประชากรสาหร่ายทะเลขนาดใหญ่

การใช้ประโยชน์ : ปลาสวยงาม

ปลาสากเหลือง / ปลาน้ำดอกไม้ (Obtuse barracuda)

Order: Perciformes

Family: Sphyraenidae

Species: *Sphyraena obtusata* Cuvier, 1829

ลักษณะ : ลำตัวยาวทรงกระบอก หัวเล็กตากลมโต ปากกว้าง ขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน ครีบอกเล็กอยู่ก่อนครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังสองอันแยกจากกันมาก ครีบก้นอยู่แนวเดียวกับครีบหลังอันที่สอง และมีขนาดเท่ากัน ครีบหางปลายรูปจันทร์เสี้ยว ลำตัวสีเงินสะท้อนแสดง เกล็ดขนาดเล็ก ครีบอก ครีบหลัง และครีบหางสีเหลือง ขนาดของปลาที่พบทั่วไปยาว ๒๐ - ๓๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาชายฝั่งทะเล พบลูกปลาและปลาวัยรุ่นเป็นฝูงขนาดใหญ่ ว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินปลาผิวน้ำขนาดเล็กเป็นอาหาร จัดเป็นปลาผู้ล่าที่สำคัญชนิดหนึ่งของแนวปะการัง

การใช้ประโยชน์ : ประโยชน์ทางด้านการประมง ใช้บริโภค

ปลาสากเหลือง / ปลาน้ำดอกไม้ (Obtuse barracuda)

ปลาสากดำ (Pickhandle barracuda)

Order: Perciformes

Family: Sphyraenidae

Species: *Sphyraena jello* Cuvier, 1829

ลักษณะ : ลำตัวยาวทรงกระบอก หัวแหลมตากลมโต ปากกว้างขากรรไกรล่างยาวกว่าขากรรไกรบน ครีบอกเล็ก อยู่ก่อนครีบท้องเล็กน้อย ครีบหลังสองอันแยกจากกันมาก ครีบก้นอยู่แนวเดียวกับครีบหลังอันที่สอง มีขนาดใกล้เคียงกัน ครีบหางปลายแบ่งเป็นสองแฉก แต่ละแฉกมีปานดำขนาดใหญ่ ลำตัวสีเงินสะท้อนแสง ขนาดของปลาที่พบทั่วไปยาว ๕๐ - ๖๐ เซนติเมตร ขนาดใหญ่สุดอาจยาวถึง ๒๐๐ เซนติเมตร

นิเวศวิทยา : ปลาชายฝั่งทะเล พบลูกปลาและปลาวัยรุ่นเป็นฝูงขนาดใหญ่ ว่ายน้ำเข้ามาหาอาหารบริเวณแนวลาดของแนวปะการัง กินปลาผิวน้ำขนาเล็กเป็นอาหาร จัดเป็นปลาผู้ล่าที่สำคัญชนิดหนึ่งของแนวปะการังบริเวณนี้

การใช้ประโยชน์ : ใช้บริโภค ประโยชน์ทางด้านการประมง

บรรณานุกรม

ทัศพล กระจ่างดารา, ๒๕๖๐. ปลากระดูกอ่อน (ปลาฉลาม ปลากระเบน และปลาหนู) ที่พบในน่านน้ำไทยและน่านน้ำใกล้เคียง. กองวิจัยและพัฒนา ประมงทะเล, กรมประมง, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ๓๓๑ หน้า

เสธ์ ทรงพลอย, ๒๕๔๘. สิ่งมีชีวิตในแนวปะการังบริเวณหมู่เกาะแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี: ความหลากหลายของประชากรปลาในแนวปะการัง.

เสธ์ ทรงพลอย และวิมล เหมะจันทร, ๒๕๔๔. องค์ประกอบชนิดและความหนาแน่นของปลาในครอบครัว ปลาผีเสื้อบริเวณแนวปะการัง ของเกาะขาม และเกาะคราม จังหวัดชลบุรี. โครงการการเรียนการสอนเพื่อ เสริมประสบการณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๒ หน้า.

เสธ์ ทรงพลอย และ วิมล เหมะจันทร, ๒๕๔๕. องค์ประกอบชนิดและความหนาแน่นของปลาในครอบครัวปลาผีเสื้อบริเวณแนวปะการังของเกาะขามและเกาะคราม จังหวัดชลบุรี. เสนอในงานการประชุม วิชาการ “ทรัพยากรไทย: ธรรมชาติแห่งชีวิต” วันที่ ๙ ถึง ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ณ ห้องประชุมสำนักพระราชวัง พระราชวังดุสิต กรุงเทพฯ

วิภูษิต มัณฑะจิตร, สุชา มั่นคงสมบูรณ์, สืบสิน สนธิรัตน์, ๒๕๖๐. ความหลากหลายของปลาแนวปะการังบริเวณพื้นที่ปกปักพันธุกรรมพืชทางทะเล หมู่เกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี. การประชุมวิชาการชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ครั้งที่ ๗ “ทรัพยากรไทย : หวนดูทรัพย์สิ่งสินตน”. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, หน้า ๑๕๖-๑๖๔

Allen, G.R. and R. Swainston, 1988. The marine fishes of north-western Australia: a field guide for anglers and divers. Western Australian Museum, Perth. 201 p. Burgess, Axelrod and Hunziker (1988),

Choat, J. H. and D. R. Bellwood., 1991. Reef fishes: their history and evolution. pp. 39–61 in P Sale (Ed.), The ecology of fishes on coral reefs, Academic Press, London.

English, S., C. Wilkinson and V. Baker., 1997. Survey Manual for Tropical Marine Resources. Australian Institute of Marine Science, Townsville: 368 p.

Eschmeyer, W. N., R. Fricke and R. van der Laan Editors., 2018. CATALOG OF FISHES: GENERA, SPECIES, REFERENCES. Electronic version. http://researcharchive.calacademy.org/research/ichthyology/catalog/fishcatmain.asp (12/2018)

Froese, R. and D. Pauly. Editors., 2018. FishBase. World Wide Web electronic publication. www.fishbase.org, version (02/2018).

Kuiter R.H., 1992. Tropical reef-fishes of the western Pacific Indonesia and adjacent waters. Jakarta: PT Gramedia Pustaka Utama.

Manthachitra, V. and Sudara, S., 2002. Community structure of coral reef fishes at a sink reef in the inner Gulf of Thailand. ScienceAsia 28, 328-337

Pelletiera, D. Leleub, K. Mou-Thamb, G. Guillemotb, N. and Chabanetc, P., 2011. Comparison of visual census and high definition video transects for monitoring coral reef fish assemblages. Fisheries Research 107 (1). 64-93

Pulliam, H. R. 1988. Sources, sinks, and population regulation. American Naturalist 132:652-661.

Randall, J.E., G.R. Allen and R.C. Steene, 1990. Fishes of the Great Barrier Reef and Coral Sea. University of Hawaii Press, Honolulu, Hawaii. 506 p.

Rosen, B.R. 1988. Reef coral biogeography abd climate through the Cainozoic: Just islands in the suno or critical pattern of islands? In Fossils and Climate. pp. 201-264. Edited by P.J. Brenchley. Gological Journmal Spcieal Issues 11

Scheffers, B.R. Joppa, L.N. Pimm S.L. and Laurance W.F., 2012. What we know and don’t know about Earth’s missing biodiversity. Trends in Ecology and Evolution, 27(9): 501-510

ปลาแนวปะการังหมู่เกาะแสมสาร

Samaesarn Coral Reef Fishes

ปลากะรังอ้ายป๊อด
Cephalopholis boenak

ปลาสร้อยนกเขา
Diagramma pictum

ปลาสลิดหินเทาหางพลิ้ว
Neopomacentrus filamentosus

ปลาสลิดหินเทาหางเหลือง
Neopomacentrus azyron

ปลาสลิดหินเทาหางพลิ้วหลังจุดขาว
Neopomacentrus cyanomos

ปลากะรังรวงผึ้ง
Epinephelus merra

กุ้งดีดขันลายหินอ่อน
Alpheus bellulus

ปลาบู่กุ้งเทา (ระยะสีเหลือง)
Cryptocentrus cinctus (Yellow phase)

ปลากล้วยหางเหลือง
Caesio cuning

ปลากระเบนทองจุดฟ้า
Taeniura lymma

ปลาบู่กุ้งประกายดาว
Cryptocentrus caeruleomaculatus

ปลาฉลามหูดำ
Carcharhinus melanopterus

ปลาบู่กุ้งจุดชมพู
Cryptocentrus singapurensis

ปลาสลิดทะเลจุดขาว
Siganus canaliculatus

ปลากะพงลายข้างแถบ
Lutjanus carponotatus

ปลาโฉมงาม
Alectis indica

ปลาข้าวเม่าน้ำลึก
Sargocentron rubrum

ปลานกขุนทองเกล็ดเพชร
Halichoeres nigrescens

ปลานกแก้วสีเพลิง
Scarus ghobban

ปลาผีเสื้อลายแปดเส้น
Chaetodon octofasciatus

ปลาผีเสื้อจมูกยาว
Chelmon rostratus

ปลาสากเหลือง
Sphyraena obtusata

ปลานกขุนทองเขียวอ่อน
Halichoeres chloropterus

ปลากระทุงแม่หม้าย
Hyporhamphus limbatus

ปลากระทุงเหว / ปลาเข็มเล้ง
Tylosurus crocodilus crocodilus

ปลากระบอกหูดำ
Ellochelon vaigiensis

ปลาอมไข่ลายห้าขีด
Cheilodipterus quinquelineatus

ปลาสินสมุทรวงฟ้า
Pomacanthus annularis

ปลาลูกดอกตาฟ้า
Ptereleotris microlepis

ปลาฉลามหินปล้องไผ่
Chiloscyllium punctatum

ปลาโนรี
Heniochus acuminatus

ปลาหูช้างครีบยาว
Platax teira

ปลากะพงข้างปาน
Lutjanus russellii

ปลากะพงข้างลายเส้น
Lutjanus vitta

ปลาไหลมอเร่ย์หน้าเทาดาขาว
Gymnothorax thyrsoideus

ปลาปักเป้ากล่อง
Ostracion cubicus

ปลากะพงแสม
Psammoperca waigiensis

ปลาพยาบาล
Labroides dimidiatus

ปลาสลิดหินแก้มขีด (ลูกปลา)
Neoglyphidodon nigroris (Juvenile)

ปลาทรายขาวมุก
Scolopsis margaritifera

ปลาปักเป้าหนามทุเรียน
Diodon liturosus

ปลากะพงแดง
Lutjanus sebae

ปลาสลิดดำหางกรรไกร
Stegastes obreptus

ปลาการ์ตูนลายปล้อง
Amphiprion clarkii

ปลาข้างเหลือง
Selaroides leptolepis

ปลาม้าน้ำ
Hippocampus kuda

ปลาการ์ตูนอินเดียนแดง
Amphiprion perideraion

ปลาการ์ตูนส้มขาว
Amphiprion ocellaris

ปลาสลิดหินบั้งหลังเหลือง
Abudefduf vaigiensis

ปลาหางแข็ง
Alute mate

ข้อมูล : กลุ่มศึกษานิเวศวิทยาแนวปะการัง
ภาพประกอบ : อัยยา มัณฑะจิตร

ภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

"ขอขอบพระคุณ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สำนักคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา และหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษทางเรือ ที่ให้การสนับสนุนการวิจัย และการเผยแพร่ผลงานวิจัยนี้"